

**Analiza sytuacji na rynku pracy
w Województwie Warmińsko – Mazurskim
w 2009 roku.**

**Monitoring realizacji Regionalnego Planu Działań na rzecz
Zatrudnienia za 2009 rok**

Olsztyn, marzec 2010 rok

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Makrootoczenie rynku pracy w województwie warmińsko – mazurskim w 2009 roku.....	4
1.1 Demografia.....	4
1.2 Saldo migracji.....	4
1.3 Szkolnictwo	5
1.4 Podmioty gospodarki narodowej.....	6
1.5 Produkt Krajowy Brutto	7
1.6 Liczba oraz struktura pracujących	7
1.7. Bezrobocie i rynek pracy według BAEL - Badań Aktywności Ekonomicznej Ludności	8
1.8 Równość płci na rynku pracy	11
1.9. Wynagrodzenia	12
1.10. Zatrudnienie oraz wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw	13
2. Bezrobocie rejestrowane w województwie warmińsko- mazurskim	15
2.1. Poziom bezrobocia.....	16
2.2. Stopa bezrobocia	20
2.3. Zwolnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy.....	23
2.4 Struktura regionalnego bezrobocia	26
2.5. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy.....	31
2.6 Bezrobotni według ostatniego miejsca pracy.....	34
3. Oferty zatrudnienia i podjęcia pracy	34
3.1. Oferty pracy.....	34
3.2. Podjęcia pracy.....	37
4. Aktywne formy promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji bezrobotnych, finansowane z Funduszu Pracy.....	39
4.1. Zatrudnienie bezrobotnych subsydiowane z Funduszu Pracy.....	40
4.2. Inne usługi i instrumenty rynku pracy, służące aktywizacji bezrobotnych	41
4.3. Efektywność zatrudnieniowa usług i instrumentów rynku pracy, służących aktywizacji bezrobotnych.....	43
5. Wykorzystanie środków Funduszu Pracy (FP).....	44
5.1. Środki Funduszu Pracy w dyspozycji powiatowych urzędów pracy	45
5.2. Struktura wydatków z Funduszu Pracy w 2009 roku.	47
6. Działania w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS).....	50
6.1. Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL) - stan realizacji na koniec 2009 roku.....	50
6.2. Projekt systemowy „Wsparcie doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy w WUP w Olsztynie w ramach Poddziałania 6.1.2.PO KL”	55
6.3. Projekt systemowy „Rola małych i średnich przedsiębiorstw w gospodarce województwa warmińsko– mazurskiego”	55
6.4. Projekt systemowy „Przyszłość w Twoich rękach”.....	56
7. Projekty lokalne opracowane i realizowane przez powiatowe urzędy pracy, finansowane z rezerwy Funduszu Pracy pozostającej w gestii Ministra Pracy i Polityki Społecznej	57
8. Inne działania Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie.....	59
8.1. Pośrednictwo –pracy w ramach sieci EURES	59
8.2. Realizacja zadań wynikających z koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie świadczeń dla bezrobotnych.....	59
8.3. Prowadzenie rejestru Agencji Zatrudnienia	60
8.4. Zatrudnianie cudzoziemców.....	61
8.5. Organizowanie i koordynowanie rozwoju usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej (CiIPKZ).....	61
8.6. Współpraca zagraniczna WUP Olsztyn	63
8.7. Prowadzenie Rejestru Instytucji Szkoleniowych (RIS)	66
8.8. Współdziałanie Wojewódzkiego Urzędu Pracy z Wojewódzką Radą Zatrudnienia.....	67
9. Działania służb zatrudnienia w zakresie łagodzenia skutków kryzysu na rynku pracy.....	69
10. Sprawozdanie z monitoringu Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2009 rok	72
10.1. Realizacja celów RPD 2009.....	72
10.2. Monitoring wskaźników RPD 2009	72
11. Podsumowanie	75
Załączniki – tabele statystyczne	78

Wstęp

Przedstawiony materiał opisuje sytuację na regionalnym rynku pracy w 2009 roku. Obserwowane w ostatnich latach, pozytywne zmiany uległy zahamowaniu za przyczyną globalnej recesji i jej skutków w gospodarce krajowej, a także regionalnej. Pierwsze objawy pojawiły się już w październiku 2008 roku i – z dużym prawdopodobieństwem – będą widoczne również w roku 2010.

Analiza kierunków zmian na warmińsko – mazurskim, wykazuje przewagę trendów negatywnych, będących wynikiem niekorzystnych zmian w gospodarce, ale również ukazuje tendencje pozytywne stanowiące wynik działań aktywizujących, finansowanych zarówno z Funduszu Pracy, jak i ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Na podstawie analizy procesów i zjawisk zachodzących na rynku pracy województwa warmińsko-mazurskiego opracowany został Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2010 rok, w którym uwzględniono pogarszającą się sytuację zatrudnieniową oraz zaprezentowano środki i działania mające na celu ograniczenie skutków recesji gospodarczej.

Możliwości interwencji w zakresie gospodarki regionu są ograniczone, mimo to zapisane w RPD 2010 działania powinny ograniczyć skutki kryzysu w sferze ochrony zasobów ludzkich oraz łagodzenia skutków bezrobocia.

Opracowanie zawiera:

- informację o tendencjach makroekonomicznych dot. rynku pracy województwa warmińsko – mazurskiego w 2009 roku,
- analizę sytuacji dotyczącej zmian w obszarze bezrobocia,
- opis działań na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji bezrobotnych w roku 2009,
- opis wyników monitoringu Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia w Województwie Warmińsko – Mazurskim w roku 2009.

W materiale wykorzystano dane Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie, Urzędu Statystycznego Olsztynie, sprawozdawczość MPiPS – 01 o rynku pracy, MPiPS -02 o przychodach i wydatkach z Funduszu Pracy, dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie oraz powiatowych urzędów pracy.

Informacje odnośnie danych makroekonomicznych pochodzą z publikacji GUS. Ze względu na fakt, iż dane te są agregowane dla różnych okresów, w niniejszym opracowaniu przyjęto zasadę podawania danych jak najbardziej aktualnych, zgodnych z informacjami zawartymi w publikacjach GUS.

1. Makrootoczenie rynku pracy w województwie warmińsko – mazurskim w 2009 roku

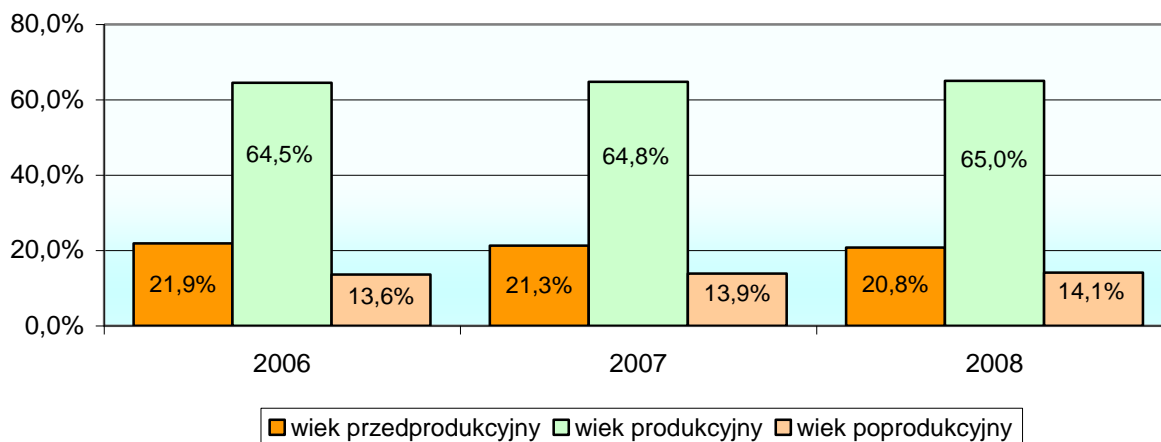
Na funkcjonowanie rynku pracy wpływa wiele różnorodnych czynników. Analizując sytuację na rynku pracy należy mieć na uwadze między innymi demografię, migracje, szkolnictwo oraz szereg zjawisk ekonomicznych, które bezpośrednio lub pośrednio wpływają na kształtowanie się stanu i struktury liczby osób pracujących oraz bezrobotnych.

Do opracowania niniejszej części dokumentu wykorzystano dane Głównego Urzędu Statystycznego. Dla uwypuklenia pewnych tendencji posłużono się również wynikami Badań Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), pozwalających na przedstawienie istoty problemu w innym ujęciu.

1.1 Demografia

Istotnym czynnikiem decydującym o zasobach siły roboczej oraz poziomie bezrobocia jest demograficzna struktura ludności. Populacja województwa w końcu września 2009 r. liczyła 1428,0 tys. osób, tj. o 1,4 tys. więcej niż przed rokiem i stanowiła 3,7% ludności Polski. Większość ludności (59,9%) mieszkała w miastach. W strukturze ludności według płci przeważały kobiety (51,3%). Współczynnik feminizacji (liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn) pozostawał na poziomie 105.

Wykres 1. Ludność według ekonomicznych grup wieku w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2006 - 2008

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych GUS

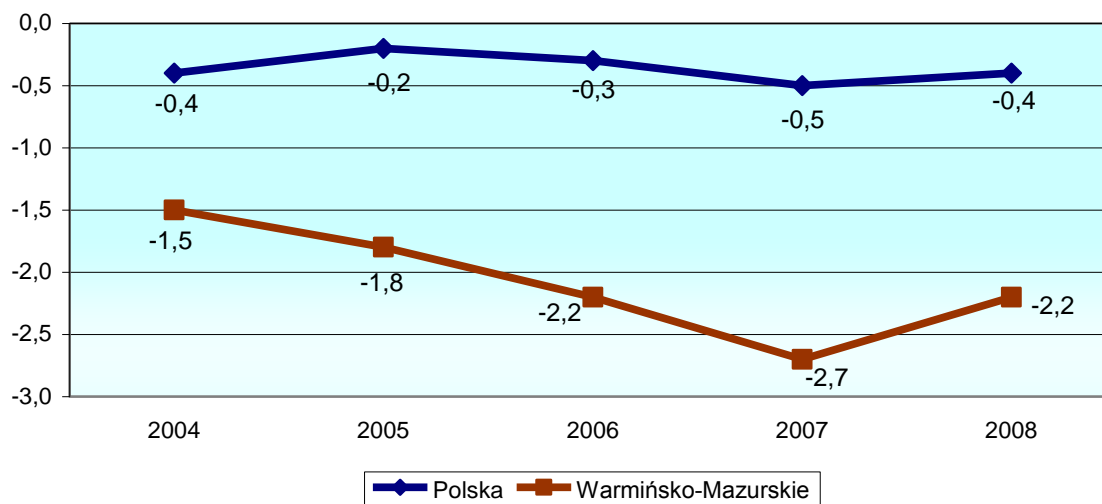
Jednym ze zjawisk demograficznych występujących w zarówno w kraju, jak i w regionie warmińsko – mazurskim jest proces starzenia się społeczeństwa, który charakteryzuje się malejącą liczbą osób w wieku przedprodukcyjnym, rosnącą w poprodukcyjnym okresie życia oraz zwiększaniem się udziału ludności w wieku produkcyjnym.

1.2 Saldo migracji

Struktury demograficzne i społeczne oraz stosunki ludnościowe ulegają dość zasadniczym zmianom w następstwie przestrzennego ruchu ludności, który określany jest mianem migracji ludności. Saldo migracji (ujemne) w województwie warmińsko - mazurskim w przeliczeniu na 1 000 osób w latach 2004 – 2008 było jednym z najwyższych w Polsce, co wskazuje na wyższą skłonność mieszkańców

województwa warmińsko-mazurskiego do przeprowadzki w inne regiony i poza granice kraju niż do osiedlenia się w województwie. Przyczynami tego zjawiska mogą być między innymi: utrzymująca się od kilku lat wysoka stopa bezrobocia oraz niższe płace niż przeciętne w kraju. Szczegółowe dane zawiera poniższy wykres.

Wykres 2. Saldo migracji w latach 2004 - 2008 w Polsce i w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych GUS

1.3 Szkolnictwo

W roku szkolnym 2008/2009 w województwie warmińsko – mazurskim funkcjonowały 354 szkoły ponadgimnazjalne, do których uczęszczało 62 307 uczniów. Najwięcej osób, bo 39,9%, kształciło się w liceach ogólnokształcących, natomiast w technikum uczyło się 37,4% ogółu uczniów szkół ponadgimnazjalnych, w liceach profilowanych 4,6%, a w szkołach zasadniczych zawodowych 18,0%. Na terenie województwa funkcjonują także szkoły policealne, których w roku 2008/2009 było 133. Do tego typu placówek uczęszczało 11 411 osób. W województwie warmińsko - mazurskim w roku szkolnym 2008/2009 funkcjonowały również 173 szkoły dla dorosłych (gimnazja oraz szkoły ponadgimnazjalne), w których uczyły się ogółem 12 343 osoby.

Tabela 1. Uczniowie według typów szkół ponadgimnazjalnych w latach 2006 – 2009 w województwie warmińsko - mazurskim

Rok szkolny	Typ szkoły				Razem
	Licea ogólnokształcące	Technikum	Licea profilowane	Szkoły zasadnicze zawodowe	
2006/07	26 642	22 963	7 341	10 420	67 366
2007/08	25 785	23 455	4 743	11 031	65 014
2008/09	24 887	23 311	2 891	11 218	62 307
Procent uczniów w poszczególnych typach szkoły	Licea ogólnokształcące	Technikum	Licea profilowane	Szkoły zasadnicze zawodowe	Razem
2006/07	39,5	34,1	10,9	15,5	100,0
2007/08	39,7	36,1	7,3	17,0	100,0
2008/09	39,9	37,4	4,6	18,0	100,0

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych GUS

W okresie ostatnich lat można zaobserwować większe zainteresowanie nauką w technikach oraz w liceach ogólnokształcących, gdzie udział uczniów uczęszczających do tego typu placówek w stosunku do ogółu uczących się sukcesywnie wzrasta. Zwiększa się także odsetek uczniów w zasadniczych szkołach zawodowych. Maleje natomiast odsetek uczniów uczęszczających do liceów profilowanych.

W roku akademickim 2008/2009 w województwie warmińsko – mazurskim funkcjonowało 9 uczelni wyższych, w których studiowało 54 529 osób. Ponad 62% studentów kształci się na Uniwersytecie Warmińsko – Mazurskim w Olsztynie. W ogólnej liczbie osób studiujących najwięcej stanowili studenci dzienni – 52,7%, natomiast studenci wieczorowi i zaocznicy 47,3%.

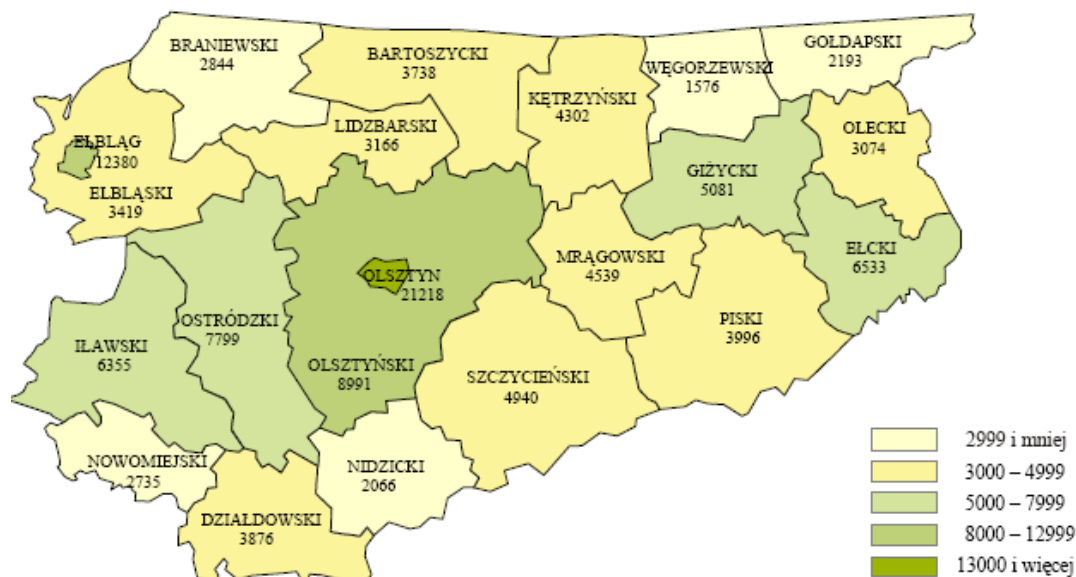
1.4 Podmioty gospodarki narodowej

W województwie warmińsko-mazurskim na koniec 2009 roku zarejestrowano w systemie REGON około 114,8 tysięcy podmiotów gospodarczych. W porównaniu do 2008r. liczba firm w regionie zmniejszyła się o 1,0 tys., tj. o 0,9%. Podmioty gospodarki narodowej województwa warmińsko - mazurskiego w zdecydowanej większości należą do sektora prywatnego. Obejmuje on 95,2% wszystkich zarejestrowanych firm.

Największą liczbę zarejestrowanych podmiotów skupiały powiaty grodzkie Olsztyn i Elbląg. Wśród powiatów ziemskich najwięcej podmiotów wpisanych było w powiecie olsztyńskim, ostródzkim i ełckim, a najmniej w węgorzewskim, nidzickim i gołdapskim.

W grudniu 2009 r. do rejestru REGON wpisano 1336 nowych podmiotów gospodarczych, zlikwidowano 573.

Mapa 1. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON według powiatów w 2009 roku

Źródło: Urząd Statystyczny w Olsztynie

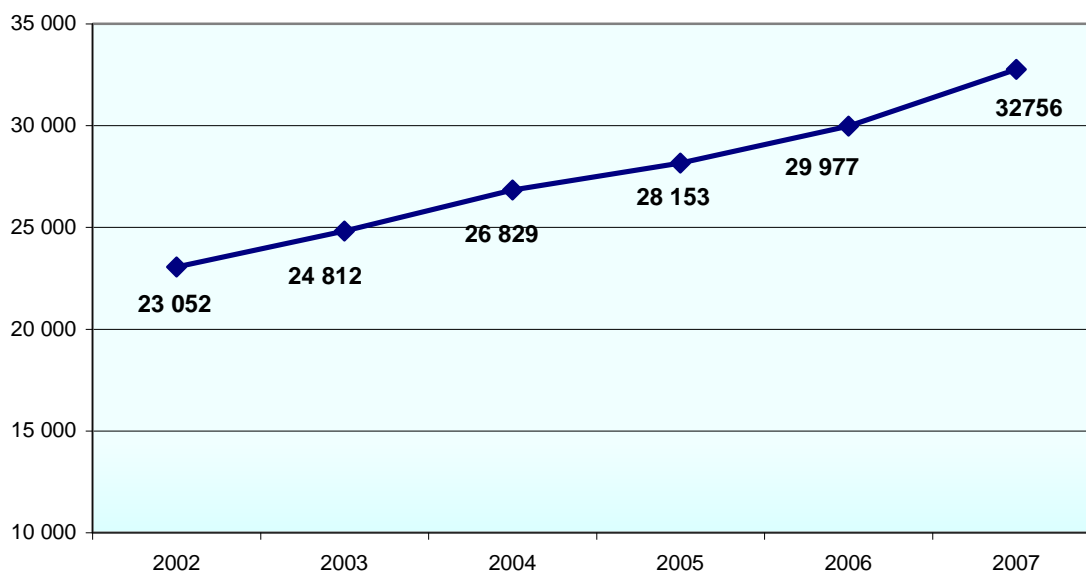
1.5 Produkt Krajowy Brutto

Według wstępnego szacunku GUS produkt krajowy brutto w Polsce w 2009 był realnie wyższy o 1,7% w porównaniu z 2008 r. W 2008 r., w porównaniu z 2007 r., wzrost PKB wyniósł 4,8%.

Produkt krajowy brutto wytwarzany w województwie warmińsko – mazurskim stanowi 2,8% ogółu PKB krajowego. Największy udział w kształtowaniu wartości PKB województwa mają usługi rynkowe – 45,0%, przemysł – 19,9% oraz usługi nierynkowe – 17,8%. Rolnictwo wytwarza 10,3% PKB w regionie warmińsko – mazurskim.

Pomimo obserwowanego wzrostu wartości PKB zarówno w kraju jak i w województwie, wartość PKB na jednego mieszkańca województwa warmińsko – mazurskiego, wynosząca w 2007 roku 22 961 zł., była znacznie niższa niż przeciętna w kraju (30 873 zł.) i kształtowała się na poziomie 74,4% średniej dla Polski.

Wykres 3. Wartość PKB w województwie warmińsko – mazurskim w mln. zł w latach 2002 – 2007

Źródło: Urząd Statystyczny w Olsztynie

1.6 Liczba oraz struktura pracujących

W województwie warmińsko – mazurskim w 2008¹ roku liczba pracujących, z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, wyniosła 426 479 osób i była wyższa o 4 309 osób, tj. 1,0% w porównaniu do 2007 roku. Według szacunków Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie w 2009 roku w regionie pracowało ok. 430 tys. osób.

Z ogólnej liczby pracujących w 2008 roku większość skupiał sektor prywatny – 315 148 osób (73,9%), w mniejszości zaś pozostawali pracownicy sektora publicznego – 111 331 osób (26,1%). Kobiety stanowiły 46,3% ogółu osób pracujących w województwie.

¹ Brak danych za 2009 rok

Najwięcej, bo 54,5% ogółu pracujących, skupia sektor usług. Drugim, co do wielkości pod względem liczby pracujących sektorem jest przemysł, w którym zatrudnienie znajduje 23,6% ogólnej liczby pracujących. Natomiast w rolnictwie pracuje 15,9% ogółu zatrudnionych, a w budownictwie 6,1%.

Tabela 2. Struktura pracujących w województwie warmińsko – mazurskim w latach 2006 – 2008

Wyszczególnienie	2006r.	2007r.	2008 r.
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	16,6%	16,0%	15,9%
Przemysł	24,8%	25,0%	23,6%
Budownictwo	4,9%	5,7%	6,1%
Usługi	53,7%	53,3%	54,5%
Razem	100,0%	100,0%	100,0%

Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych GUS

W latach 2006 – 2008 w ogólnej liczbie osób zatrudnionych zmniejszył się odsetek osób pracujących w rolnictwie o 0,7 pkt proc. z 16,6% do 15,9%. Także o 1,2 pkt proc. zmniejszył się udział osób zatrudnionych w przemyśle. Natomiast zwiększył się odsetek pracujących w usługach (o 0,8 pkt proc.) oraz budownictwie (o 1,2 pkt proc.).

1.7. Bezrobocie i rynek pracy według BAEL - Badań Aktywności Ekonomicznej Ludności²

Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) jest zgodne z metodyką Międzynarodowej Organizacji Pracy i zapewnia porównywalność uzyskanych danych w skali międzynarodowej. Wyniki badań stanowią komplementarne źródło danych o rynku pracy w odniesieniu do informacji uzyskiwanych na podstawie rejestrów powiatowych urzędów pracy. Na podstawie BAEL, oblicza się także współczynnik aktywności zawodowej oraz wskaźnik zatrudnienia.

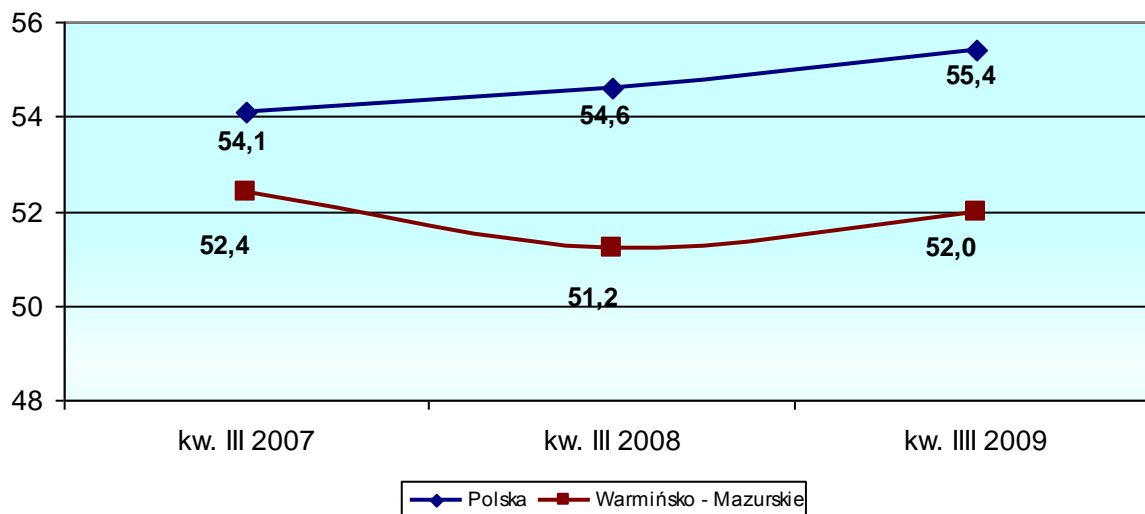
Współczynnik aktywności zawodowej

Według danych z Badań Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w województwie warmińsko – mazurskim w III kwartale 2009 r. współczynnik aktywności zawodowej, tj. procentowy udział aktywnych zawodowo w ogólnej liczbie ludności powyżej 15 roku życia, wyniósł 52,0% i był niższy od wskaźnika krajowego o 3,7 pkt. proc. Jest to najniższa wartość tego wskaźnika w Polsce. Oznacza to, iż ludność województwa warmińsko – mazurskiego cechuje niska aktywność zawodowa, a tym samym wysoka bierność.

W porównaniu do III kw. 2008 roku wskaźnik aktywności w województwie warmińsko – mazurskim, tak jak i w kraju zwiększył się o 0,8 pkt proc. Jednakże w perspektywie lat 2007 – 2009 wartość współczynnika aktywności zawodowej w regionie warmińsko – mazurskim zmniejszyła się o 0,4 pkt proc, w kraju zaś odnotowano wzrost o 1,3 pkt proc.

² Dane dot. wskaźników według BAEL, podsumowujące 2009 rok, będą dostępne pod koniec I kwartału 2010 roku.

Wykres 4. Współczynnik aktywności zawodowej w województwie warmińsko – mazurskim w kraju w III kwartale w latach 2007 – 2009

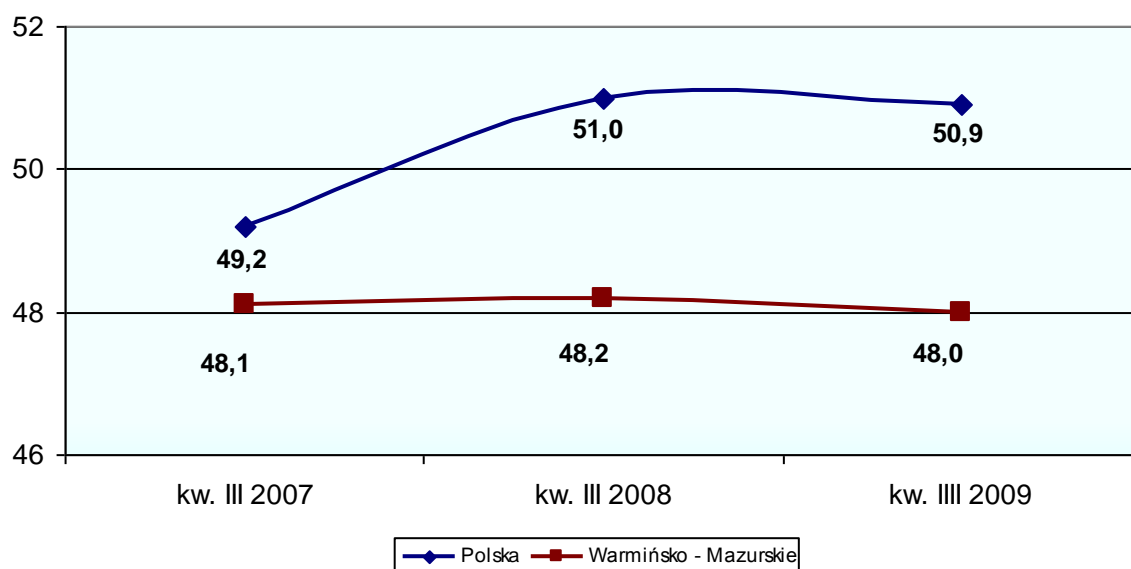

Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych BAEL

W III kwartale 2009 r. wskaźnik zatrudnienia, czyli procentowy udział pracujących w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i powyżej, był mniej korzystny w porównaniu ze wskaźnikiem ogólnopolskim i wyniósł odpowiednio: dla kraju 50,9%, a dla województwa 48,0%, co stanowi różnicę rzędu 2,9 pkt proc. W porównaniu do 2008r. wskaźnik zatrudnienia dla kraju zmalał o 0,1 pkt proc., natomiast dla województwa o 0,2 pkt proc.

Wartość wskaźnika zatrudnienia w regionie warmińsko – mazurskim jest jedną z najniższych w kraju. Niższy wskaźnik charakteryzuje tylko województwo dolnośląskie (47,8%).

Wykres 5. Wskaźnik zatrudnienia w województwie warmińsko – mazurskim i w kraju w III kwartale w latach 2007 – 2009

Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych BAEL

Stopa bezrobocia według BAEL

Według Badań Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) stopa bezrobocia w województwie warmińsko – mazurskim na koniec III kwartału 2009 roku, wyniosła 7,8% i była niższa od stopy bezrobocia rejestrowanego.

Różnica pomiędzy stopą bezrobocia rejestrowanego i stopą bezrobocia BAEL wynika z rozbieżności pomiędzy terminem „osoba bezrobotna” przyjętej przy obliczaniu obu wskaźników. Część osób pozostających w rejestrach powiatowych urzędów pracy, według metodologii BAEL, nie jest bezrobotna, lecz bierna zawodowo, lub pracująca w „szarej strefie”.

Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności są reprezentatywnymi badaniami ankietowymi, w których za bezrobotnych uważa się osoby w wieku 15 – 74 lata, które spełniają jednocześnie 3 warunki:

- w okresie badania nie były osobami pracującymi,
- aktywnie poszukiwały pracy,
- były gotowe do podjęcia pracy.

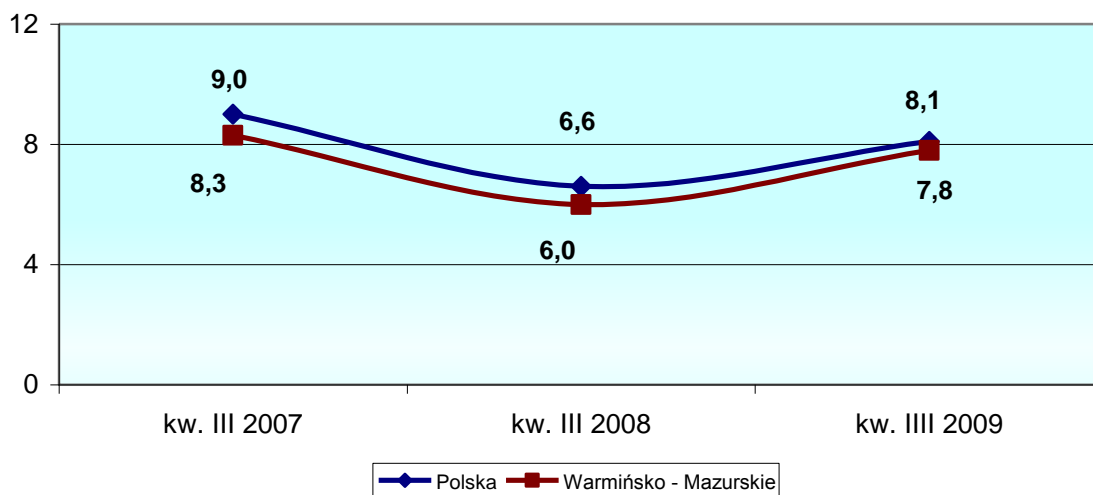
Inną definicję osoby bezrobotnej przyjęto w statystyce urzędów pracy, która zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 z późniejszymi zmianami), do bezrobotnych zarejestrowanych zalicza się osoby niezatrudnione i niewykonujące innej pracy zarobkowej, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź, jeśli są to osoby niepełnosprawne, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia, co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nie uczące się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych lub szkół wyższych w systemie wieczorowym albo zaocznym, zarejestrowane we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukujące zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli m. in.:

- ukończyły 18 lat i jednocześnie nie ukończyły: kobiety — 60 lat, a mężczyźni — 65 lat,
- nie nabyły prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, nie pobierają świadczenia rehabilitacyjnego, świadczenia lub zasiłku przedemerytalnego, zasiłku chorobowego lub macierzyńskiego,
- nie są właścicielami lub posiadaczami (samoistnymi lub zależnymi) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowych, nie podlegają ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o analogicznej powierzchni,
- nie uzyskują miesięcznego przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych,
- nie pobierają, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka.

Stopa bezrobocia, według BAEL, w regionie warmińsko – mazurskim, wynosząca 7,8%, jest mniejsza o 0,3 pkt proc. niż wartość stopy bezrobocia dla kraju. W okresie

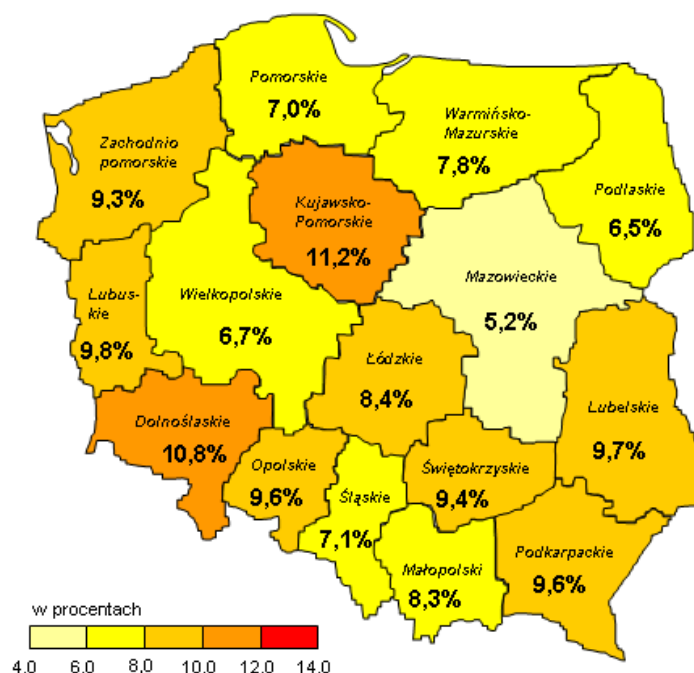
III kwartał 2008 – III kwartał 2009 stopa bezrobocia liczona według metodologii BAEL dla województwa warmińsko – mazurskiego wzrosła o 1,8 pkt proc., zaś dla kraju o 1,5 pkt proc., co przyczyniło się do zmniejszenia dystansu pomiędzy krajem a regionem (z 0,6 pkt proc. w 2008 r. do 0,3 pkt proc. w 2009 r.).

Wykres 6. Stopa bezrobocia według BAEL w województwie warmińsko – mazurskim i w kraju w IV kwartale w latach 2007 – 2009

Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych BAEL

Mapa 2. Stopa bezrobocia według BAEL w kraju w III kwartale 2009 roku

Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych BAEL

1.8 Równość płci na rynku pracy

Polityka równości płci jest jednym z ważniejszych priorytetów działań Unii Europejskiej. Jak potwierdzają dane statystyczne, na rynku pracy mamy często do czynienia z nierówną pozycją zawodową kobiet i mężczyzn. Według Badania

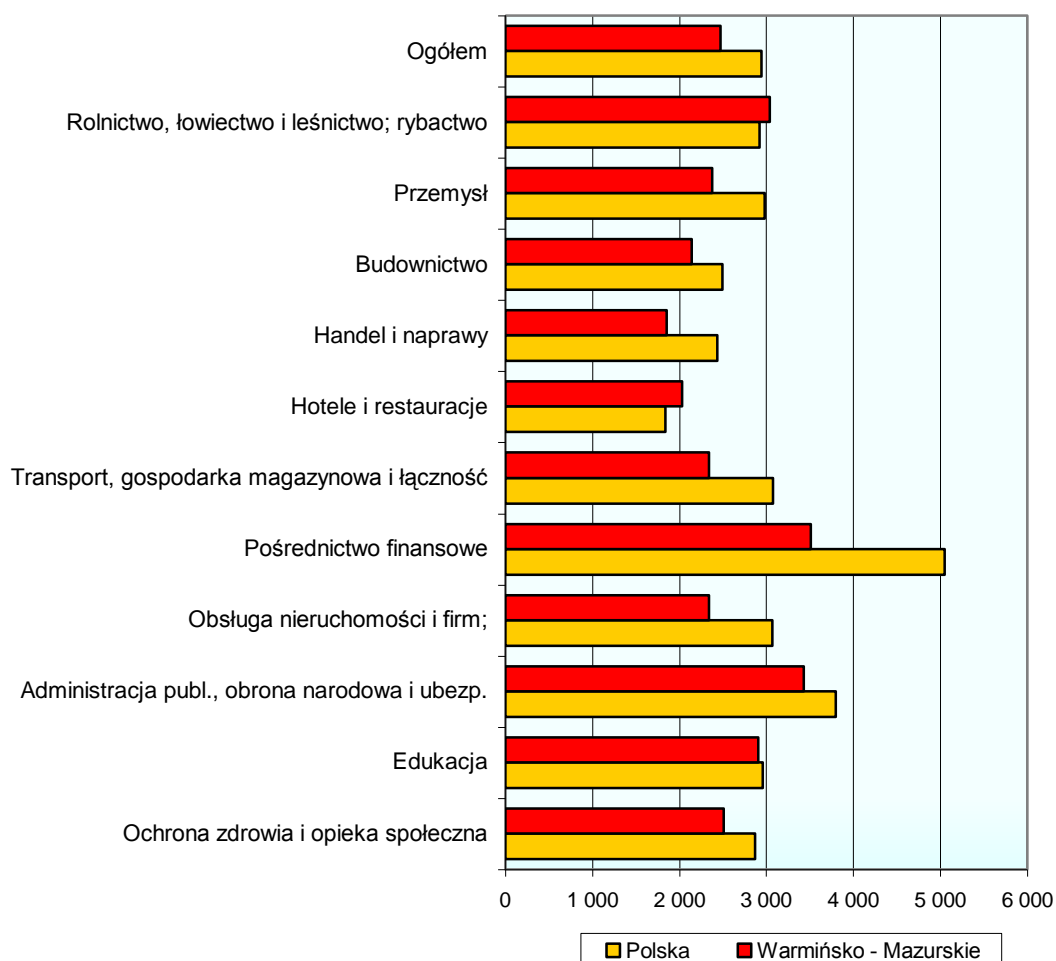
Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), stopa bezrobocia wśród kobiet w wieku 15 lat i więcej w III kwartale 2009 roku w regionie warmińsko – mazurskim, wyniosła 9,5%, natomiast wśród mężczyzn 6,2% (przy średniej wojewódzkiej stopie bezrobocia 7,8%) Także kobiety cechuje niższa wartość współczynnika aktywności zawodowej (43,7%) oraz wskaźnika zatrudnienia (39,6%) niż ma to miejsce w przypadku mężczyzn (odpowiednio 61,1% oraz 57,1%).

1.9. Wynagrodzenia

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w okresie dwunastu miesięcy 2008³ roku w gospodarce narodowej w województwie warmińsko – mazurskim wyniosło 2 273,81 i było niższe o 15,9%, tj. o 467,91 zł. od średniej krajowej.

W stosunku do 2007 roku, w 2008 roku wynagrodzenie w województwie warmińsko – mazurskim wzrosło o 200,45 zł, tj. 8,8%.

Wykres 7. Wynagrodzenia według sekcji w Polsce i w województwie warmińsko – mazurskim w 2008r.

Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych GUS

Wynagrodzenia w prawie wszystkich sekcjach są znacznie niższe w województwie niż w kraju z wyjątkiem sekcji rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo, rybactwo oraz hotele i restauracje. Największa różnica pomiędzy zarobkami w województwie a w kraju odnotowano w sekcji pośrednictwo finansowe.

³ Brak danych za 2009 rok w podziale na wynagrodzenia w poszczególnych sekcjach gospodarki

**Tabela 3. Wynagrodzenia według sekcji w Polsce
i województwie warmińsko – mazurskim w 2008 roku**

Wyszczególnienie	Polska	Warmińsko- Mazurskie	Województwo/ Polska w %
OGÓŁEM	2 942,17	2 474,26	84,1%
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo	2 920,55	3 041,10	104,1%
Przemysł	2 979,24	2 378,40	79,8%
Budownictwo	2 492,27	2 144,10	86,0%
Handel i naprawy	2 433,41	1 854,92	76,2%
Hotele i restauracje	1 840,51	2 032,73	110,4%
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	3 074,61	2 338,78	76,1%
Pośrednictwo finansowe	5 051,31	3 515,20	69,6%
Obsługa nieruchomości i firm;	3 069,76	2 339,65	76,2%
Administracja publ., obrona narodowa i ubezpiec.	3 798,99	3 430,19	90,3%
Edukacja	2 962,19	2 906,94	98,1%
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	2 868,40	2 510,59	87,5%

Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych GUS

1.10. Zatrudnienie oraz wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w ciągu 2009 r. wyniosło 135,1 tys. osób i było o 8,0% niższe niż przed rokiem (w kraju o 1,2%). W sektorze publicznym zmniejszyło się o 4,5%, a w prywatnym o 8,4%.

Największy spadek wystąpił w sekcji informacja i komunikacja (o 14,2%). Wzrost zatrudnienia zanotowano jedynie w trzech sekcjach PKD, przy czym największy (o 6,2%) w sekcji transport i gospodarka magazynowa.

Ponad połowa zatrudnionych pracowała w jednostkach przetwórstwa przemysłowego. Najwięcej zatrudniały przedsiębiorstwa produkujące: artykuły spożywcze (25,3% zatrudnionych w przetwórstwie przemysłowym), meble (19,0%) oraz wyroby z drewna, korka, słomy i wikliny (10,4%).

Wykres 8. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw

Źródło: Urząd Statystyczny w Olsztynie

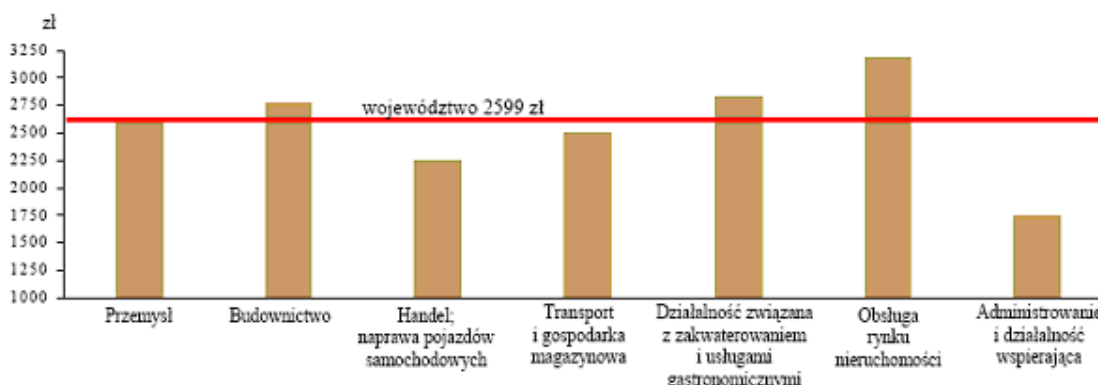
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń – grudzień 2009 r. wyniosło 2598,57 zł i było o 3,3% wyższe niż rok temu (w kraju wzrost o 4,4%). W sektorze publicznym wzrosło o 3,4%, a w prywatnym o 3,2%.

W przemyśle miesięczna płaca wyniosła 2590,22 zł i była o 0,3% niższa od przeciętnej w całym sektorze przedsiębiorstw. Wynagrodzenia wzrosły m.in. w trzech działach przetwórstwa przemysłowego o największym udziale w zatrudnieniu, tj. produkcja mebli (o 5,1%), produkcja artykułów spożywczych (o 4,6%) oraz produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 4,3%).

W budownictwie miesięczne wynagrodzenie ukształtowało się na poziomie 2761,54 zł i było o 6,3% wyższe od średniego w sektorze przedsiębiorstw. Podmioty prywatne płaciły 2762,00 zł, a publiczne 2712,37 zł.

Wynagrodzenia w sekcji handel, naprawa pojazdów samochodowych wyniosły 2242,92 zł, tj. o 13,7% mniej niż w sektorze przedsiębiorstw (w przedsiębiorstwach prywatnych płacono 2239,32 zł, a w publicznych 3173,77 zł).

Wykres 9. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w wybranych sekcjach PKD w okresie styczeń - grudzień

Źródło: Urząd Statystyczny w Olsztynie

Przemysł, budownictwo i handel

- W 2009 r. przychody ze sprzedaży uzyskane przez przedsiębiorstwa przemysłowe o liczbie pracujących powyżej 9 osób osiągnęły wartość 19609,8 mln zł (w cenach bieżących) i były o 4,5% (w cenach stałych) niższe niż w 2008 r. (w kraju spadek o 3,2%). Sprzedaż województwa stanowiła 2,3% sprzedaży krajowej. Przychód ze sprzedaży wyrobów i usług w przeliczeniu na 1 zatrudnionego w przemyśle w tym czasie wyniósł 252,8 tys. zł (w cenach bieżących) i był o 5,2% (w cenach stałych) większy niż przed rokiem.
- W 2009 r. sprzedaż produkcji zrealizowana przez przedsiębiorstwa budowlane o liczbie pracujących powyżej 9 osób wyniosła 3386,0 mln zł i była o 1,0% większa niż w 2008 r. (w kraju wzrost o 5,7%). Sprzedaż produkcji województwa stanowiła 2,2% sprzedaży krajowej. Sprzedaż produkcji przedsiębiorstw budowlanych w przeliczeniu na 1 zatrudnionego w tym czasie wyniosła 239,4 tys. zł i była o 2,8% większa niż w 2008 r.
- Sprzedaż detaliczna towarów zrealizowana w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób w 2009 r. wyniosła 5419,0 mln zł i była niższa o 10,9% w porównaniu z rokiem ubiegłym. Natomiast sprzedaż hurtowa zrealizowana w przedsiębiorstwach handlowych w 2009 r. osiągnęła poziom 4281,9 mln zł, tj. o 33,3% mniej niż w roku poprzednim.

2. Bezrobocie rejestrowane w województwie warmińsko-mazurskim

Rynek pracy w województwie warmińsko-mazurskim jest jednym z najtrudniejszych w kraju, zarówno pod względem popytu jak i podaży pracy. Do 2008 roku prowadzona przez samorząd województwa warmińsko – mazurskiego, planowa polityka promocji zatrudnienia oraz aktywizacji bezrobotnych, dawała wymierne efekty w postaci spadku poziomu (liczby) i natężenia bezrobocia (stopy bezrobocia).

W 2008 roku bezrobocie w regionie osiągnęło najniższy poziom od 1999 roku, czyli od momentu powstania województwa.

W 2009 roku obserwujemy jednak, zahamowanie pozytywnych tendencji na co wpływ miało spowolnienie gospodarcze w kraju, które znalazło także swoje odzwierciedlenie w statystykach dotyczących rynku pracy.

W okresie dwunastu miesięcy w całej Polsce odnotowano wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych o 28,4%. Warmińsko-Mazurskie jako jedno z sześciu województw odnotowało wzrost poziomu bezrobocia niższy od tej wartości. W grudniu 2009 r. w porównaniu do początku roku w naszym województwie bezrobocie wzrosło o 24,9%.

Największą dynamikę wzrostu poziomu bezrobocia odnotowały województwa o stosunkowo korzystnej sytuacji na rynku pracy: pomorskie (47,9%), wielkopolskie (46,2%), śląskie (37,2%). Dotychczas, regiony te były obszarami trwałego wzrostu gospodarczego, gdzie lokowana jest duża liczba inwestycji. Tam też w ostatnich latach odnotowywano największą dynamikę spadku poziomu bezrobocia.

Wyniki stałego monitoringu lokalnego rynku pracy województwa, uwzględniające kondycję regionalnych firm, wykazują, iż pracodawcy sukcesywnie zgłaszają zamiar

redukcji zatrudnienia. W 2009 roku zamiar zwolnień grupowych zgłosiło 55 zakładów na 1 754 osoby.

Według danych powiatowych urzędów pracy w 2009 roku, w stosunku do wcześniejszych informacji zwolniono 1 917 osób z 60 firm, przy czym w tej liczbie znajdują się również firmy, które zamiar zwolnień grupowych zgłosiły w końcu 2008 roku.

Należy jednakże wyraźnie podkreślić, że liczba zgłaszanych do urzędów pracy informacji o zwolnieniach grupowych nie oddaje w pełni skali całego zjawiska związanego z redukcją miejsc pracy w naszym województwie.

Jako pozytywne zjawisko należy odnotować systematyczny spadek liczby informacji, napływających do powiatowych urzędów pracy o planowanych zwolnieniach grupowych i zmniejszającej się liczbie pracowników, którzy w ich wyniku mogą stracić zatrudnienie. W I kwartale 2009 roku, zgłoszenia o planowanych zwolnieniach uwzględniały liczbę 701 osób, w II kw. - 556 osób, w III kw. - 403 osoby, zaś w IV kw. - 94 osoby. Sytuacja ta w najbliższych miesiącach może jednak ulec zmianie. Do urzędów pracy wpłynęły bowiem informacje sygnałne o kolejnych planowanych na 2010 rok zwolnieniach grupowych.

W dalszej części przedstawiono dane dotyczące bezrobocia, płynności rynku pracy, wybranych kategorii bezrobotnych oraz bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Zaprezentowane zostały również tendencje panujące na warmińsko-mazurskim rynku pracy.

2.1. Poziom bezrobocia

W 2009 roku, w województwie, podobnie jak w całym kraju widoczna jest zmiana utrzymującej się od kilku lat tendencji spadku liczby bezrobotnych.

Według stanu na koniec 2009 roku, liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa warmińsko – mazurskiego wyniosła 109 181 osób. W stosunku do grudnia 2008 roku liczba bezrobotnych w województwie wzrosła o 24,9% (21 761 osób), w kraju 28,4% (418 928 osób). W okresie trzyletnim (2007 – 2009) poziom bezrobocia w regionie zwiększył się o 10,3% (10 186 osób); w kraju o 8,4% (146 107 osób).

Tabela 4. Dynamika spadku bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2007 - 2009 na tle kraju

stan na 31 XII

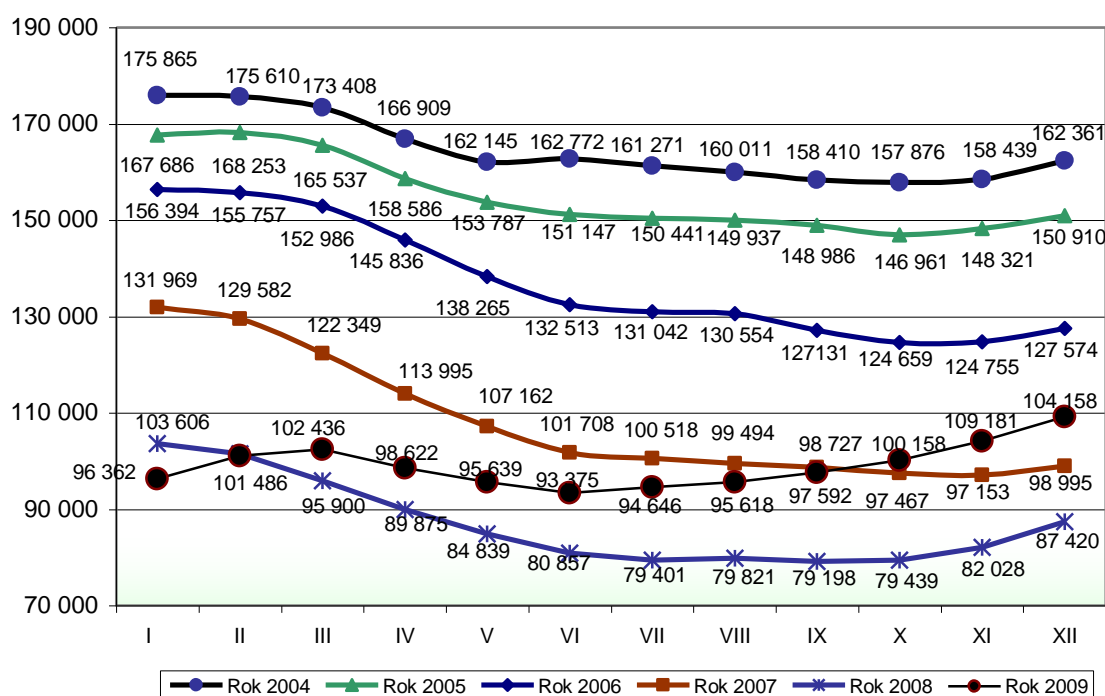
Rok	Liczba bezrobotnych		Spadek do poprzedniego roku		Spadek do poprzedniego roku w %	
	Kraj	Region	Kraj	Region	Kraj	Region
2007	1 746 573	98 995	-562 837	-28 579	-24,4	-22,4
2008	1 473 752	87 420	-272 821	-11 575	-15,6	-11,7
2009	1 892 680	109 181	418 928	21 761	28,4	24,9

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS 01

Pierwsze niepokojące sygnały z regionalnego rynku pracy zaczęły pojawiać się z końcem 2008 roku. Poziom bezrobocie w okresie dwóch ostatnich miesięcy 2008 roku, wzrósł o 9,9% (o 7981 osób) podczas, gdy w analogicznym okresie 2007 roku, bezrobocie wzrosło o 1,6% (o 1 528 osób).

W roku 2009 wcześniej niż w pozostałych latach pomimo istniejącej sezonowości rynku nastąpił wzrost liczby bezrobotnych. Na koniec czerwca br. liczba zarejestrowanych bezrobotnych wynosiła 97 592 osoby tj. o 4,5% (o 4 217 osób) więcej niż na koniec I kwartału br. Dla porównania w tym samym okresie w 2008 roku nastąpił spadek tej liczby o 2,1% (o 1 659 osób) , a w 2007 roku o 2,9 % (o 2 981 osób).

Wykres 10. Bezrobocie rejestrowane w województwie warmińsko – mazurskim w latach 2004 – 2009

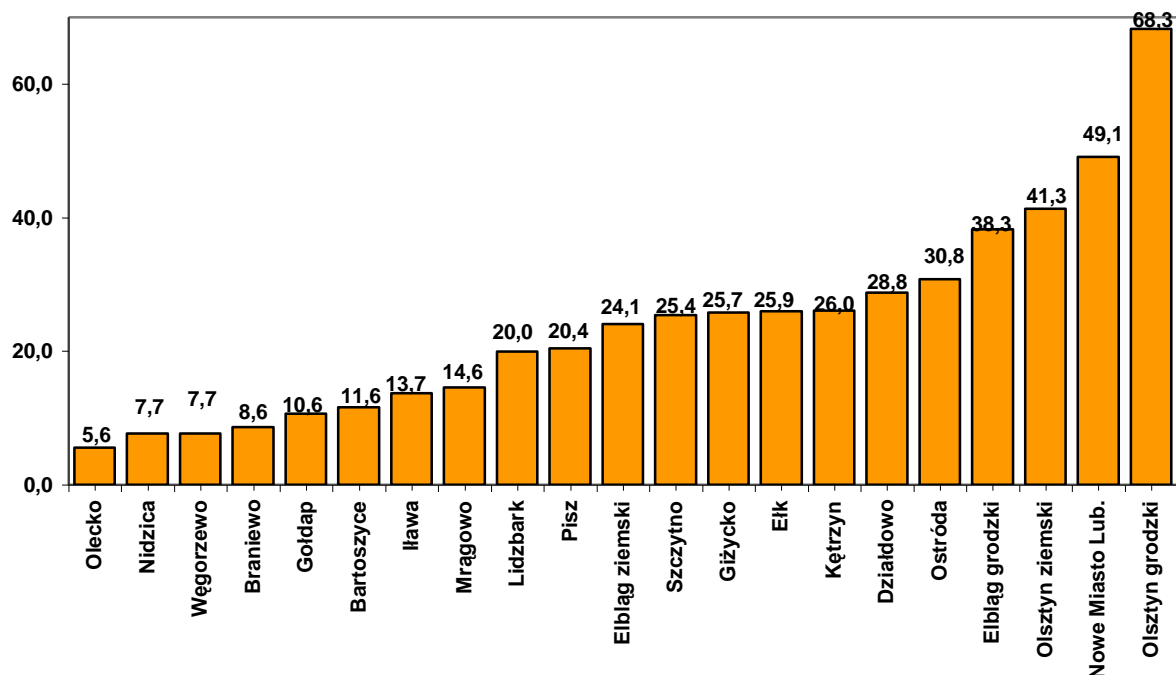
Źródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS 01

Analiza roczna zmian poziomu bezrobocia (XII 2009 do XII 2008) wykazuje wzrost liczby zarejestrowanych w granicach od 5,6% do 68,3% we wszystkich powiatach województwa.

W okresie tym największy wzrost bezrobocia odnotowano w:

- miście Olsztynie – o 68,3%,
- powiecie nowomiejskim – o 49,1%,
- powiecie olsztyńskim – o 41,3%,
- miście Elblągu – o 38,3%,

Wykres 11. Roczne spadki liczby bezrobotnych w województwie warmińsko - mazurskim (grudzień 2009 do grudnia 2008) w procentach

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS 01

Wahaniom podlegała również liczba nowo zarejestrowanych (napływ) i wyłączeń bezrobotnych z ewidencji (odpływ), co ostatecznie wpłynęło na ogólny poziom bezrobocia.

Napływ

W roku 2009 zarejestrowało się 169 007 osób, o 26 784 osoby (18,8%) więcej niż w trakcie 2008 roku.

Analiza struktury napływu do bezrobocia w okresie lat 2007 – 2009, wykazuje znaczny wzrost rejestrujących się po raz pierwszy – o 33% (tj. 7187 osób). W ogólnym napływie, stanowili oni: w roku 2007 – 15,5%, w roku 2008 - 15,8% i w roku 2009 - 17,1% .

Większość w strukturze napływających do bezrobocia stanowią osoby rejestrujące się kolejny raz.

W latach 2007- 2009 nastąpił wzrost udziału osób powracających do ewidencji po raz kolejny w ogólnej liczbie napływających do bezrobocia (o 17,8%). Ich udział w ogólnym napływie w kolejnych latach, przedstawiał się następująco: w roku 2007 – 84,5%, w 2008 – 84,2%, w 2009 – 82,9%.

Wśród osób powracających do ewidencji po raz kolejny, w zależności od okresu, tylko od 17% do 29,4%, stanowią uczestnicy aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu (tj. prac interwencyjnych, robót publicznych, szkoleń, prac społecznie użytecznych, staży i przygotowania zawodowego w miejscu pracy), co świadczy o wysokiej efektywności tych form aktywizacji.

Tabela 5. Napływ do bezrobocia w okresie styczeń - grudzień w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2007 – 2009

Rok	Napływ do bezrobocia	Zmiany do poprzedniego roku	Zmiany do poprzedniego roku w %	W tym:	
				Zarejestrowani po raz pierwszy	Zarejestrowani kolejny raz
2007	140 673	-6 894	-4,7	21 777	118 896
2008	142 223	1 550	1,1	22 519	119 704
2009	169 007	26 784	18,8	28 964	140 043

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS 01

W strukturze osób napływających do bezrobocia w 2009 roku:

- 55 630 osób (32,9%), stanowiła młodzież do 25 roku życia, w stosunku do 2008 roku, spadek udziału procentowego o 0,6 pkt proc.,
- 25 333 osoby (15,0%) nowo zarejestrowanych miało więcej niż 50 lat; wzrost o 0,1 pkt proc.,
- 76 437 osób (45,2%), to bezrobotni zamieszkali na wsi; wzrost o 0,3 pkt proc.,
- 56 848 osób (33,6%), ma status osób długotrwale bezrobotnych; spadek o 4,5 pkt proc.,
- 78 345 osób (46,4%) to kobiety; spadek o 2,8 pkt proc.

Najwięcej bezrobotnych zarejestrowano w powiatach: olsztyńskim ziemskim – 13 613 osób i grodzkim – 13 184 osoby, ostródzkim – 13 139 osób, mieście Elblągu – 11 571 osób oraz w powiecie ełckim – 11 012 osób.

Odływ

W okresie dwunastu miesięcy 2009 roku z ewidencji bezrobotnych łącznie wyrejestrowano 147 246 osób, o 6 552 (4,3%) osoby mniej niż w analogicznym okresie 2008 roku.

Najczęściej wskazywaną przyczyną wyrejestrowania z ewidencji bezrobotnych jest podjęcie pracy. Od kilku lat obserwujemy zahamowanie tej tendencji. O ile w 2007 roku podjęcie pracy było powodem 43,6% ogółu wyrejestrowań, to w 2008 wskaźnik ten ukształtował się już na poziomie – 40,7%, natomiast w 2009 roku wynosił 39%.

Ponad 28% odpływu, to osoby, które zostały wyrejestrowane z powodu nie potwierdzenia gotowości do podjęcia pracy.

Tabela 6. Przyczyny odpływu z bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2007 - 2009

stan na 31 XII

Rok	Ogółem wyłączeni	W tym z powodu:					
		Podjęcia pracy	% 3:2	Skierowania na aktywne formy ⁴	% 5:2	Nie potwierdzenia gotowości do pracy	% 7:2
1	2	3	4	5	6	7	8
2007	169 252	73 757	43,6	28 202	16,7	48 215	28,5
2008	153 798	62 582	40,7	28 693	18,7	43 482	28,3
2009	147 246	57 471	39,0	21 249	14,4	41 701	28,3

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS 01

⁴ Skierowani na szkolenia, do odbycia stażu, przygotowania zawodowego w miejscu pracy, podjęcie pracy społecznie użytecznej

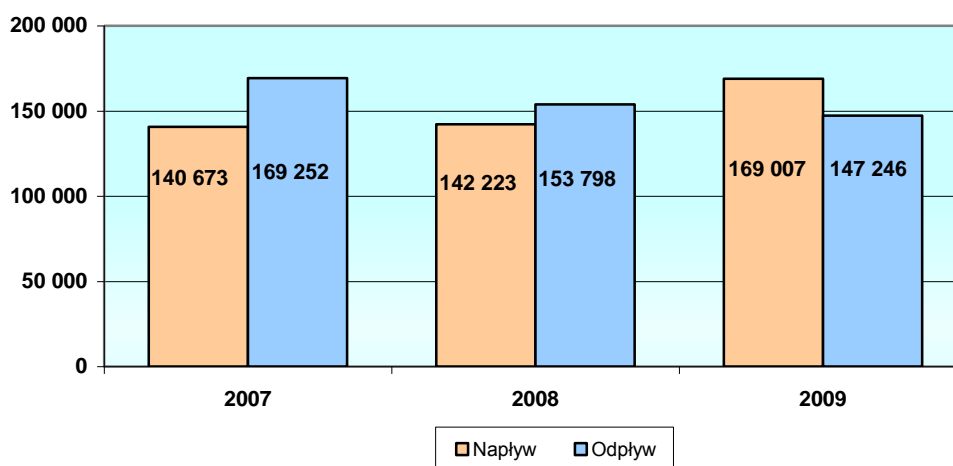
Wśród osób wyłączonych z ewidencji bezrobotnych:

- 45 889 osób (30,7%), nie przekroczyło 25 roku życia, w stosunku do 2008 roku obserwujemy wzrost udziału procentowego tej populacji w ogólnej liczbie wyłączonych z ewidencji o 1,3 pkt proc.,
- 21 234 osoby (14,4%) wyłączonych z bezrobocia miało więcej niż 50 lat – spadek o 1,1 pkt proc.,
- 66 636 osób (45,3%) wyłączonych, to bezrobotni zamieszkali na wsi - spadek o 1,0 pkt proc.,
- 53 131 osób (36,1%), miało status osoby długotrwale bezrobotnej – spadek o 10,4 pkt proc.,
- 71 718 osób (48,7%) wśród wyłączonych to kobiety – spadek o 2,5 pkt proc.

W 2009 roku, najwięcej osób wyrejestrowano w powiatach:

- olsztyńskim – 11 366 osób,
- ostródzkim – 11 052 osoby,
- mieście Olsztynie – 10 698 osób.

Wykres 12. Odpływy i napływy do bezrobocia w województwie warmińsko – mazurskim w latach 2007 - 2009

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS 01

2.2. Stopa bezrobocia

Analiza wskaźnika stopy bezrobocia w latach 2007 - 2009 wykazuje, że wzrost natężenia bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim przebiega nieco szybciej niż w kraju.

Wskaźnik regionalnej stopy bezrobocia w stosunku do ubiegłego roku był większy o 3,4 pkt proc. (w kraju o 2,4 pkt proc.). W stosunku do okresu sprzed dwóch lat stopa bezrobocia w naszym województwie wzrosła o 1,5 pkt proc. (w kraju o 0,7 pkt proc.)

Tabela 7. Stopa bezrobocia w latach 2007 - 2009 w Polsce i w województwie warmińsko-mazurskim

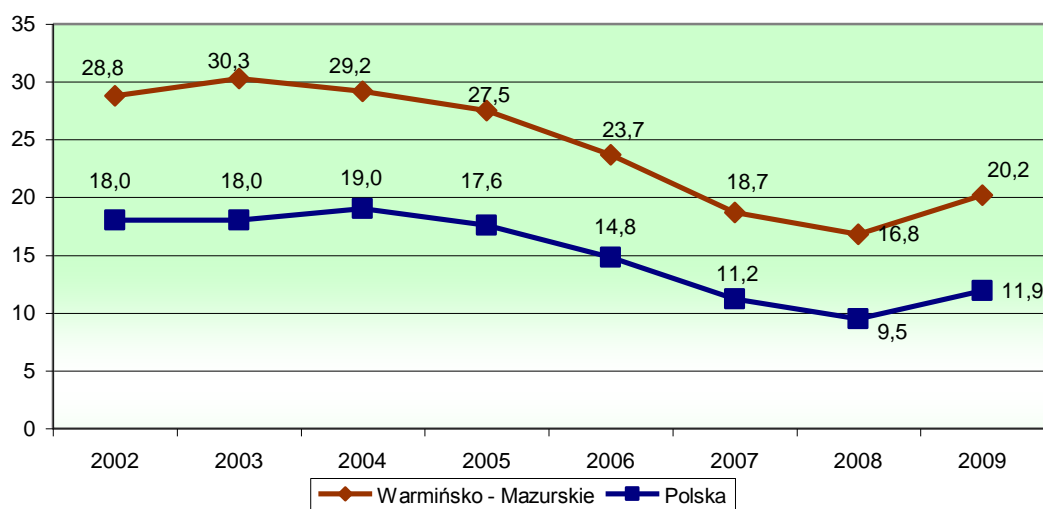
stan na 31 XII

Wyszczególnienie	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Wzrost, spadek w pkt. %		
				3-2	4-3	4-2
1	2	3	4	5	6	7
Kraj	11,2	9,5	11,9	-1,7	+2,4	+0,7
Region	18,7	16,8	20,2	-1,9	+3,4	+1,5

Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych GUS

W 2009 roku zahamowana została pozytywna tendencja zmniejszanie się dystansu między wskaźnikiem stopy bezrobocia charakteryzującym województwo warmińsko – mazurskie, a obliczanym średnio dla kraju. Obserwować to mogliśmy w dłuższym przedziale czasowym i tak np. na koniec grudnia 2003 roku wskaźnik stopy bezrobocia w regionie był wyższy od krajowego o 12,3 pkt proc., w 2004 roku o 10,2 pkt proc., w 2005 roku o 9,9 pkt proc., w 2006 roku o 8,9 pkt proc., w grudniu 2007 roku o 7,5 pkt. procentowego, a w 2008 roku już o 7,3 pkt proc. W 2009 roku, różnica pomiędzy wartością stopy bezrobocia dla kraju, a wartością stopy dla województwa wzrosła do 8,3 pkt. procentowego.

Wykres 13 Tendencje w kształtowaniu się wskaźnika stopy bezrobocia w województwie warmińsko mazurskim na tle kraju w latach 2002 – 2009

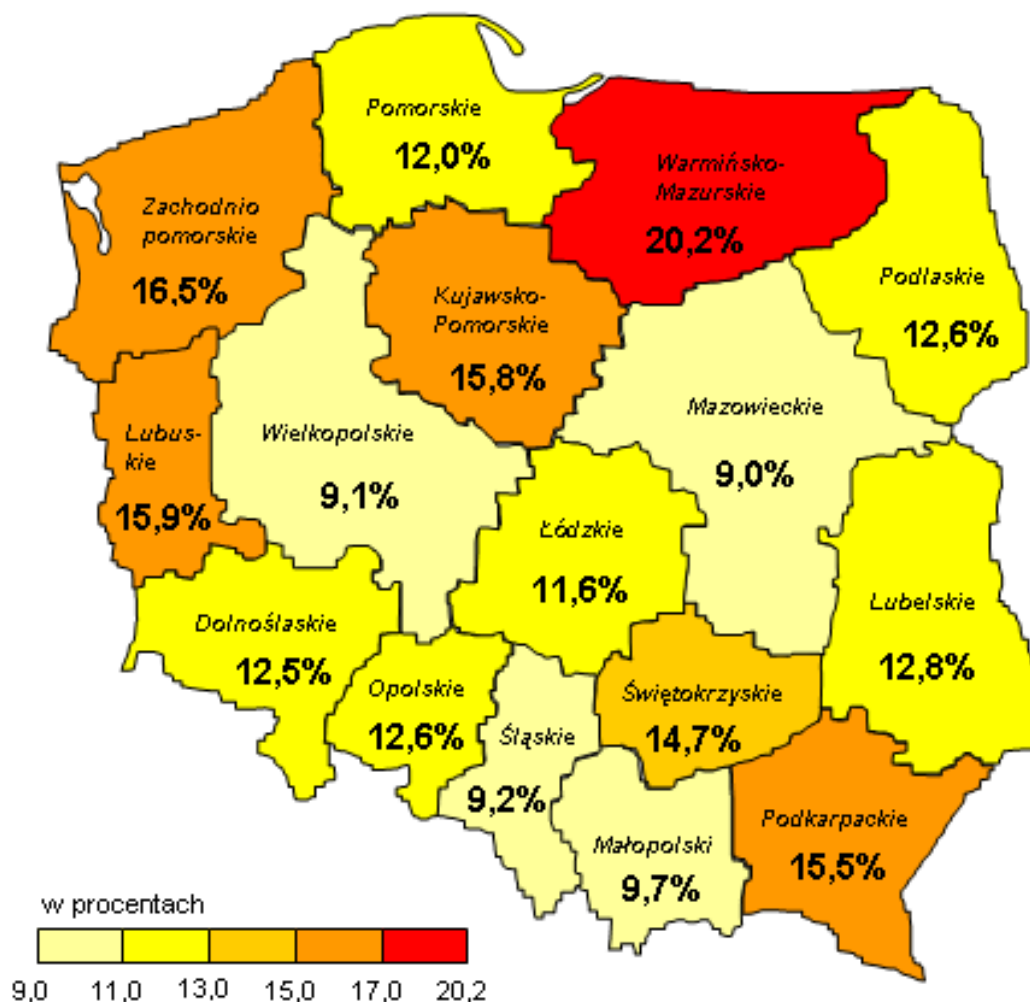
Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych GUS

Województwo warmińsko-mazurskie, charakteryzuje się najwyższym w kraju natężeniem bezrobocia.

Stopa bezrobocia, jaką odnotowano w regionie na koniec grudnia 2009 roku, wynosząca 20,2%, była prawie dwukrotnie wyższa niż przeciętnie w kraju, gdzie odnotowano w tym czasie stopę bezrobocia na poziomie 11,9%.

Drugie w kolejności, co do wysokości wskaźnika, województwo zachodniopomorskie, charakteryzowało się stopą bezrobocia na poziomie 16,5%. Najniższa stopa bezrobocia w końcu 2009 roku była w województwie mazowieckim – 9,0%.

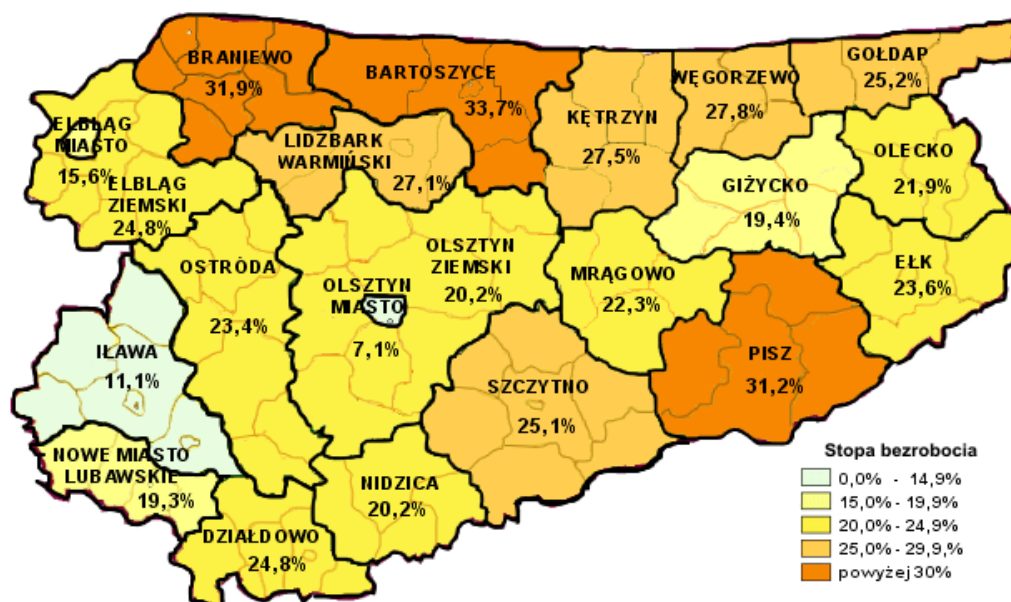
Mapa 3. Zróżnicowanie przestrzenne stopy bezrobocia w Polsce w grudniu 2009 roku

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych GUS

W województwie warmińsko-mazurskim odnotowuje się duże zróżnicowanie przestrzenne w natężeniu bezrobocia. Rozpiętość między najniższym (7,1% w Olsztynie) i najwyższym (powiat bartoszycki 33,7%) wskaźnikiem stopy bezrobocia w województwie, wynosiła na koniec 2009 roku 26,6 pkt proc.

Mapa 4. Zróźnicowanie przestrzenne stopy bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim na koniec 2009 roku

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych GUS

W regionie warmińsko – mazurskim 16 powiatów posiada stopę bezrobocia wyższą niż średni wskaźnik w województwie, ale występują też powiaty o stosunkowo niskiej wartości wskaźnika bezrobocia.

Najwyższą stopą bezrobocia charakteryzują się powiaty:

- bartoszycki – 33,7%,
- braniewski – 31,9%,
- piski – 31,2%,
- węgorzewski – 27,8%.

Poniżej wskaźnika wojewódzkiego kształtowała się stopa bezrobocia w :

- mieście Olsztynie – 7,1%,
- powiecie iławskim – 11,1%,
- mieście Elblągu – 15,6%,
- powiecie nowomiejskim – 19,3%,
- powiecie giżyckim – 19,4%,

2.3. Zwolnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy

Pogarszającą się sytuację przedsiębiorstw wywołaną spowolnieniem gospodarczym w 2009 roku, potwierdza wzrost liczby bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

W 2009 roku, w całym województwie zanotowano prawie czterokrotny wzrost informacji o zamiarze przeprowadzenia zwolnienia grupowego zgłaszanych do urzędów pracy. Planowanymi zwolnieniami objętych miało zostać 1 754 pracowników. Dla porównania zwolnienia zgłoszone w 2008 roku przewidywały utratę pracy dla 1 489 osób, zaś w 2007 roku – 900 osób. Największą liczbę zwolnień planowały zakłady *przetwórstwa przemysłowego* - 1 062 osoby (60,5% wszystkich

osób przewidzianych do zwolnienia). W grupie tej 33,6% to pracownicy zatrudnieni w zakładach reprezentujących branżę drzewno-meblarską (357 osób). Drugą co do wielkości populację pracowników, mogących stracić zatrudnienie w wyniku zwolnień grupowych stanowiły osoby zatrudnione w zakładach z sektora: *Transport i gospodarka magazynowa* – 231 osób (13,2% ogólnej populacji zgłoszonych), z czego 150 osób to osoby zatrudnione w zakładach, których działalność związana jest z działalnością pocztową i kurierską. Trzecia co do liczebności grupa to pracownicy zakładów działających w sekcji *Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w tym działalność ochroniarska)* – 113 osób (tj.6,4%). W dalszej kolejności na utratę zatrudnienia w wyniku realizacji zgłoszonych zwolnień grupowych narażone były osoby zatrudnione w zakładach reprezentujących następujące sekcje Polskiej Klasyfikacji Działalności:

- Górnictwo i wydobywanie – 85 osób, tj. 4,8% ogółu objętych zgłoszeniami zwolnień,
- Handel hurtowy i detaliczny – 68 osób, 3,8 %,
- Działalność finansowa i ubezpieczeniowa – 59 osób, tj. 3,4%,
- Administracja publiczna i obrona narodowa – 41 osób, 2,3%,
- Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi – 42 osoby, tj. 2,3%,
- Pozostała działalność usługowa – 33 osoby, tj. 1,9%,
- Budownictwo – 16 osób, tj. 0,9%,
- Edukacja – 4 osoby, tj. 0,2%.

Tabela 8. Liczba osób objętych zgłoszonymi zwolnieniami i zwolnieniami grupowymi w województwie warmińsko-mazurskim w 2009 według Polskiej Klasyfikacji Działalności

Wyszczególnienie	Zgłoszenia	Zwolnienia*
Górnictwo i wydobywanie	85	85
Przetwórstwo przemysłowe	1062	1458
- <i>branża meblarska i drzewna</i>	357	630
Budownictwo	16	16
Handel hurtowy i detaliczny	68	53
Transport i gospodarka magazynowa, w tym:	231	132
- <i>działalność pocztowa i kurierska</i>	150	52
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	42	22
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	59	69
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w tym działalność ochroniarska)	113	9
Administracja publiczna i obrona narodowa	41	39
Pozostała działalność usługowa	33	30
Edukacja	4	4
Razem	1754	1917

*zwolnieniami objęte są osoby, które straciły pracę z przyczyn dotyczących zakładów pracy na podstawie zwolnień grupowych zgłoszonych w 2008 i w 2009 r.

Źródło: Sprawozdawczość MPiPS – 01 o rynku pracy. Obliczenia własne.

Przedstawione powyżej dane dotyczą wyłącznie osób, do których mają zastosowanie przepisy o zwolnieniach grupowych (ustawa z dnia 13 marca 2003 o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz.U. Nr 90, poz. 844, z późn. zm.).

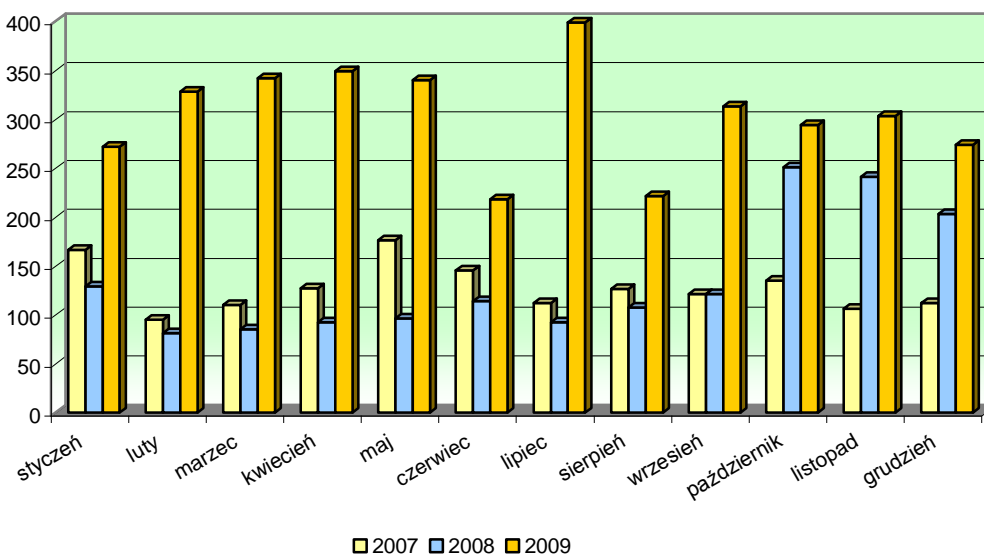
Należy jednakże wyraźnie podkreślić, że liczba zgłaszanych do urzędów pracy informacji o zwolnieniach grupowych nie oddaje w pełni skali całego zjawiska związanego z redukcją miejsc pracy w naszym województwie.

Niepokojącym zjawiskiem jest fakt, że wśród rejestrujących się bezrobotnych w ostatnich trzech latach zanotowano znaczący wzrost liczby osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy, wymienionych w art. 2 ust 1 pkt 29 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r. (Dz.U. Nr 99, poz. 1001, z późn. zm.) Oznacza to zwolnienie poprzez:

- rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn niedotyczących pracowników u pracodawcy zatrudniającego mniej niż 20 pracowników,
- rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego z powodu ogłoszenia upadłości pracodawcy, jego likwidacji lub likwidacji stanowiska pracy z przyczyn ekonomicznych, organizacyjnych, produkcyjnych albo technologicznych,
- wygaśnięcie stosunku pracy lub stosunku służbowego w przypadku śmierci pracodawcy lub w wyniku przejścia zakładu pracy na innego pracodawcę i nie zaproponowania nowych warunków pracy i płacy,
- rozwiązanie stosunku pracy przez pracownika z uwagi na ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków wobec pracownika.

W 2009 roku liczba osób zwolnionych przyczyn dotyczących zakładu pracy, które zarejestrowały się w urzędach pracy wynosiła 3 653 osoby, o 2 041 osób więcej niż w 2008 roku.

Wykres 14 Liczba osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy w latach 2007 - 2009

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MIPS-01

W 2009 roku udział osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy w grupie osób pracujących przed rejestracją w urzędzie pracy wynosił 5,4%. W 2007 i w 2008 roku, wskaźnik ten utrzymywał się na niezmiennym poziomie 2,7%, a więc obserwujemy wzrost zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy o 2,7 pkt proc.

W sytuacji spowolnienia gospodarczego pracodawcy, mając problem z utrzymaniem dotychczasowego stanu zatrudnienia, często rozwiązują z częścią pracowników umowy o pracę na mocy porozumienia stron lub nie przedłużają umów na czas określony. W takich wypadkach pracodawca nie ma obowiązku zgłaszania informacji o zamiarze przeprowadzenia zwolnienia grupowego.

Liczba pracowników, którzy stracili pracę z powodu nieprzedłużenia umowy na czas określony wyniosła w 2009 roku co najmniej 2 321 osób. Z przyczyn technicznych (brak możliwości zebrania tych danych w systemie informatycznym) podana liczba obejmuje jedynie osoby objęte zwolnieniami, które w opinii powiatowych urzędów pracy były najistotniejsze na lokalnych rynkach pracy.

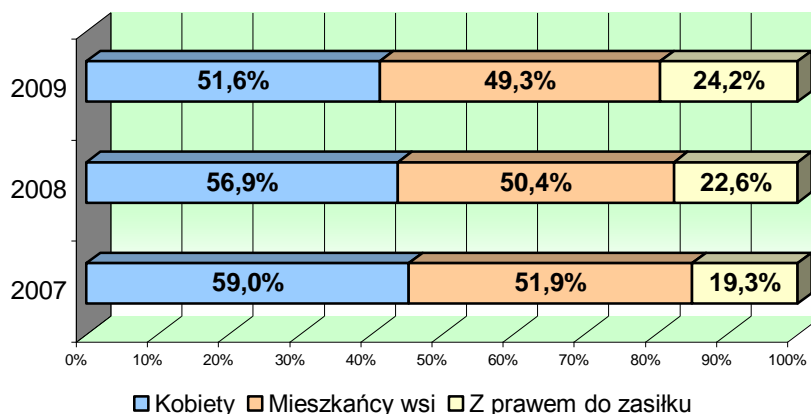
Najwięcej przypadków zwolnień, o których mowa powyżej wystąpiło w przodującej w województwie warmińsko-mazurskim branży drzewnej – 333 osoby (14,3% wszystkich zgłoszeń). Najwięcej pracowników w tej branży, z którymi nie przedłużono umów o pracę zanotowano w powiatach: iławskim (75 osób), elbląskim (63 osoby) i braniewskim (53 osoby).

Wysoki poziom zwolnień z powodu nie przedłużenia umowy na czas określony odnotowano również w sektorze budowlanym - 282 osób (12,1%) oraz produkcji artykułów spożywczych - 202 osoby (8,7%).

2.4 Struktura regionalnego bezrobocia

Struktura bezrobocia na warmińsko-mazurskim rynku pracy stanowi wyzwanie dla publicznych służb zatrudnienia, jak również instytucji rynku pracy, ponieważ niekorzystnie wpływa na mobilność i aktywizację osób bezrobotnych. Charakterystyka struktury bezrobocia, jak również zachodzących w niej zmian i kształtujących ją tendencji, wymaga zwrócenia uwagi na wybrane kategorie osób bezrobotnych oraz analizy pod kątem cech socjodemograficznych.

Wykres 15. Udział wybranych kategorii bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem w województwie warmińsko – mazurskim w latach 2007 – 2009

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS 01

Wśród bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim przeważają kobiety. Ich liczba, na koniec 2009 roku, wynosiła 56 334, co stanowiło 51,6% ogółu bezrobotnych. Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, iż udział bezrobotnych kobiet stale się zmniejsza. Podczas, gdy w 2007 roku wynosił 59,0%, w 2008 roku był o 2,1 pkt proc. mniejszy i nadal wykazuje tendencję spadkową. Wraz ze wzrostem ogólnej liczby bezrobotnych, zwiększyła się natomiast, w porównaniu do grudnia 2008 roku, liczba bezrobotnych kobiet – o 23 373 osoby, tj. o 13,3%.

Prawie połowa bezrobotnych, zarejestrowanych w województwie (53 860 osób, tj. 49,3%) zamieszkuje na wsi. W 2008 roku, bezrobotni mieszkańcy wsi w liczbie 44 059 osób stanowili 50,4% ogólnej liczby pozostających bez pracy, a w 2007 roku – 51,9%. Pozytywnym zjawiskiem jest zmniejszanie się procentowego udziału mieszkańców wsi w ogólnej liczbie bezrobotnych (w stosunku do roku 2008 o 1,1 pkt proc., a w odniesieniu do roku 2007 – o 2,6 pkt proc.).

W grudniu 2009 roku prawo do pobierania zasiłku przysługiwało 26 426 osobom, co stanowiło 24,2% populacji bezrobotnych. Od 2007 roku można zaobserwować stopniowy wzrost procentowego udziału tej kategorii bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych o 4,9 pkt proc. w stosunku do 2007 roku i o 1,6 pkt proc. w stosunku do roku 2008.

Tabela 9. Wybrane kategorie bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2007 - 2009

stan na 31.XII.

Kategorie bezrobotnych	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Zmiany do 2007 w %	Zmiany do 2008 w %	Udział w ogóle bezrobotnych w %		
						2007	2008	2009
Ogółem bezrobotni: w tym:	98 995	87 420	109 181	10,3	24,9	100,0	100,0	100,0
Mieszkańcy wsi	51416	44 059	53 860	4,8	22,2	51,9	50,4	49,3
Z prawem do zasiłku	19 102	19 794	26 426	38,3	33,5	19,3	22,6	24,2
Kobiety	58 395	49 707	56 334	-3,5	13,3	59,0	56,9	51,6

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPIPS 01

Bezrobocie w województwie warmińsko-mazurskim jest silnie zróżnicowane pod kątem cech socjodemograficznych osób pozostających bez zatrudnienia. Przeprowadzona, pod ich kątem, analiza pozwoli na określenie pozytywnych i negatywnych tendencji, zachodzących w strukturze regionalnego bezrobocia.

**Tabela 10. Bezrobotni według cech socjodemograficznych w województwie
warmińsko- mazurskim w latach 2007-2009**

stan na 31.XII

Kategorie bezrobotnych	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Zmiany do 2007	Zmiany do 2008	Udział w ogóle bezrobotnych		
						2007	2008	2009
Ogółem w tym:	98 995	87 420	109 181	10,3	24,9	100	100	100
Wykształcenie								
-wyższe	4 680	5 392	7 304	56,1	35,5	4,7	6,2	6,7
-policealne i śr. zawodowe	19 334	17 185	21 137	9,3	23,0	19,5	19,7	19,4
-ogólnokształc.	8 476	8 354	11 145	31,5	33,4	8,6	9,6	10,2
-zasadn. zaw.	28 415	24 523	31 710	11,6	29,3	28,7	28,1	29,0
-gimnazjalne i niższe	38 090	31 966	37 885	-0,5	18,5	38,5	36,6	34,7
Wiek								
18 - 24	18 780	18 189	24 322	29,5	33,7	19,0	20,8	22,3
25 – 34	26 665	24 390	30 976	16,2	27,0	26,9	27,9	28,4
35 – 44	20 159	16 984	20 477	1,6	20,6	20,4	19,4	18,8
45 - 54	26 059	21 180	24 670	-5,3	16,5	26,3	24,2	22,6
55 - 59	6 444	5 916	7 547	17,1	27,6	6,5	6,8	6,9
60 - 64	888	761	1 189	33,9	56,2	0,9	0,9	1,1
Czas przebywania na bezrobociu								
do 1 miesiąca	9 074	10 793	11 050	21,8	2,4	9,2	12,3	10,1
1 – 3 m-ce	18 749	21 421	26 070	39,0	21,7	18,9	24,5	23,9
3 – 6 m-cy	14 741	14 750	21 197	43,8	43,7	14,9	16,9	19,4
6 – 12 m-cy	14 171	12 883	22 321	57,5	73,3	14,3	14,7	20,4
12 – 24 m-ce	13 780	10 743	15 207	10,4	41,6	13,9	12,3	13,9
pow. 24 m- ce	28 480	16 830	13 336	-53,2	-20,8	28,8	19,3	12,2

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MIPS 01

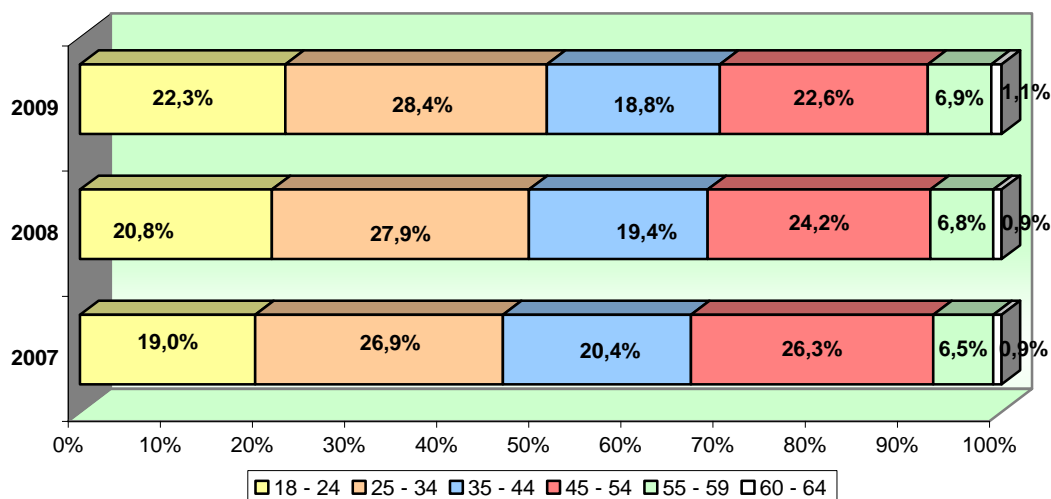
Pod względem kryterium wieku, w strukturze regionalnego bezrobocia, największy udział, w 2009 roku, miały osoby w wieku od 25 do 34 lata. Wynosił on 28,4%, co oznacza, że wzrósł w stosunku do 2007 roku o 1,5 pkt proc., a w odniesieniu do poprzedniego roku – o 0,5 pkt proc. Wykazuje więc tendencję wzrostową, jednak tempo jego wzrostu jest coraz mniejsze.

Drugą, pod względem udziału grupą, są osoby od 45 do 54 roku życia, stanowiące 22,6% w ogólnej liczbie bezrobotnych. Charakterystyczną tendencją jest spadek udziału osób w tej kategorii wiekowej. Podczas, gdy w 2007 roku wynosił on 26,3%, w 2008 spadł do 24,2%, a w 2009 – do 22,6%.

Bezrobotni w najstarszych grupach wiekowych 55–59 oraz 60–64 lata reprezentowani są przez najmniej liczną grupę, stanowiąc odpowiednio 6,9% i 1,1% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Istotną tendencją jest wzrost udziału młodzieży do 25 roku życia, która obecnie stanowi 22,3% w ogólnej liczbie bezrobotnych. Od 2007 roku udział tej kategorii wiekowej stale rośnie, o 3,3 pkt proc. w stosunku do 2007 roku i o 1,5 pkt proc. w odniesieniu do 2008 roku.

Wykres 16. Zmiany w strukturze bezrobotnych według grup wiekowych w województwie warmińsko – mazurskim w latach 2007-2009

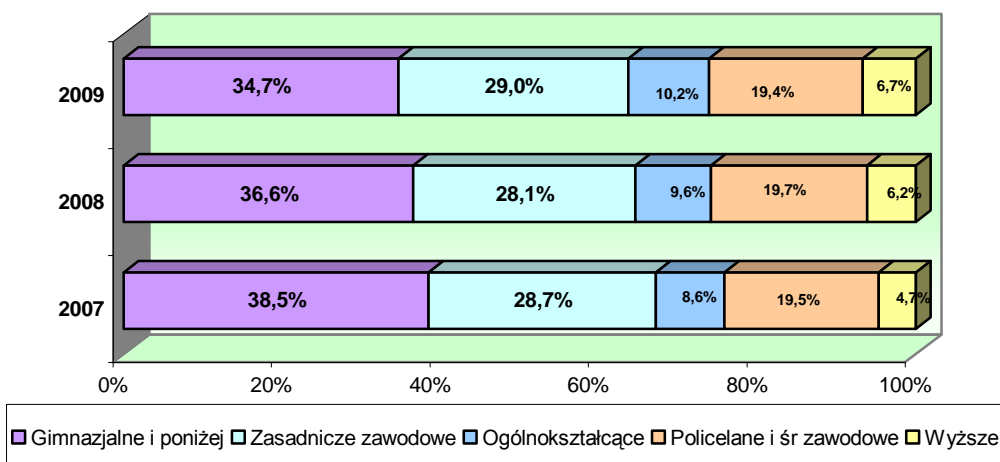
Źródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPIPS 01

Analizując strukturę bezrobocia pod kątem wykształcenia, należy zwrócić uwagę na fakt, iż najwięcej osób bezrobotnych legitymuje się niskim wykształceniem. W strukturze, największy udział (34,7%) mają osoby z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym, a następnie – z zasadniczym zawodowym (29,0%) Razem, te dwie subpopulacje stanowią w ogólnym bezrobociu 63,7%, co wskazuje na spadek w porównaniu z rokiem poprzednim o 1 pkt proc. Istotny jest również stały, od 2007 roku, spadek udziału osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym, z 38,5% w 2007 roku, do 34,7% w 2009 roku.

Niekorzystnie natomiast wzrasta udział osób z wykształceniem wyższym, mimo iż ta kategoria bezrobotnych ma największe szanse na podjęcie zatrudnienia, o czym może świadczyć marginalny udział osób z wyższym wykształceniem w strukturze bezrobotnych, wynoszący 6,7%. Od 2007 roku ich udział w ogólnym bezrobociu wzrósł o 2 pkt proc. W ramach tej grupy przeważają absolwenci kierunków humanistycznych, które nadal cieszą się największą popularnością wśród młodych ludzi, podczas gdy na kierunkach technicznych, po których łatwiej jest znaleźć zatrudnienie, występują niedobory.

Wzrasta też odsetek bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym. W 2009 roku wynosił on 10,2%, podczas gdy w 2008 roku – 9,6%, a w 2007 – 8,6%. W stosunku do 2008 roku spadł natomiast udział osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym. Nadal jednak grupa ta jest trzecią, co do wielkości, grupą bezrobotnych, co może sugerować konieczność dopasowania kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnej gospodarki.

Wykres 17. Zmiany w strukturze bezrobotnych według poziomu wykształcenia w województwie warmińsko – mazurskim w latach 2007 – 2009

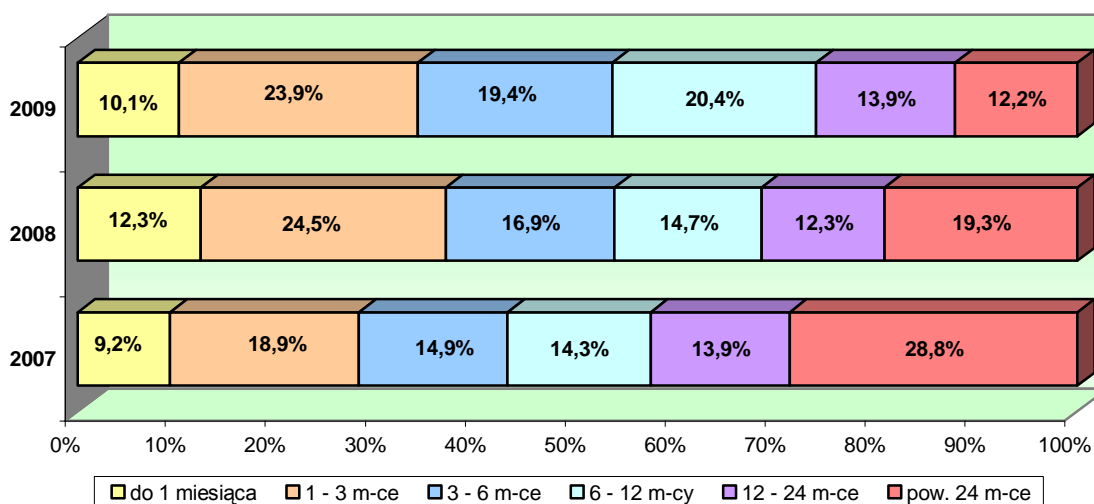
Źródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS 01

Istotnym zagadnieniem jest czas pozostawania bez zatrudnienia. Jeszcze w 2007 roku największy udział w ogólnym bezrobociu miały osoby, pozostające bez zatrudnienia powyżej 24 miesięcy. Są to osoby zagrożone nie tylko coraz większymi trudnościami ze zdobyciem zatrudnienia, ale także, w konsekwencji, wykluczeniem społecznym. Z tego względu wymagają kierowania do nich specjalnych, wielopłaszczyznowych, działań. Od 2007 roku można zauważyć znaczny, bo ponad dwukrotny, spadek udziału tej kategorii bezrobotnych, z 28,8% do 12,2% w 2009 roku.

W analizowanym okresie spadł również udział osób pozostających bez zatrudnienia dłużej niż 1 rok. W 2007 roku wynosił on ponad 42%, w 2008 roku – prawie 32%, a w 2009 niewiele ponad 26%.

Największy udział, 23,9% w ogólnym bezrobociu mają osoby, pozostające bez zatrudnienia od 1 do 3 miesięcy. Jest to istotne z tego względu, iż osobom tym najłatwiej jest znaleźć pracę, są też bardziej zainteresowane szkoleniami i podnoszeniem swoich kwalifikacji.

Wykres 18. Zmiany w strukturze bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2007 – 2009

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS 01

Na podstawie powyższych danych można określić charakterystyczne tendencje w strukturze regionalnego bezrobocia w 2009 roku, w porównaniu do 2008 roku:

Wzrost udziału w ogólnej populacji:

- osób z wykształceniem wyższym – o 0,5 pkt proc., do poziomu 6,7%;
- osób z wykształceniem ogólnokształcącym – o 0,6 pkt proc., do poziomu 10,2%;
- osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym – o 0,9 pkt proc., do poziomu 29,0%;
- młodzieży do 25 roku życia – o 1,5 pkt proc., do poziomu 22,3%;
- osób w wieku 25-34 lata – o 0,5 pkt proc., do poziomu 28,4%;
- osób w kategoriach wiekowych powyżej 55 lat – o 0,1 pkt proc, do poziomu 6,9% w przedziale wiekowym 55-59 lat i o 0,2 pkt proc., do poziomu 1,1% w przedziale 60-64 lata;
- osób, przebywających na bezrobociu od 3 do 24 miesięcy – o 2,5 pkt proc., do poziomu 19,4% w przypadku pozostawania w ewidencji od 3 do 6 miesięcy; o 5,7 pkt proc., do poziomu 20,4%, gdy ten czas wynosi od 6 do 12 miesięcy i o 1,6 pkt proc., do poziomu 13,9%, w przypadku pozostawania na bezrobociu od 12 do 24 miesięcy.

Spadek udziału w ogólnej populacji:

- biorąc pod uwagę kryterium wykształcenia, są dwie grupy o tendencji spadkowej: pierwszą stanowią osoby o wykształceniu policealnym i średnim zawodowym – jest to spadek o 0,3 pkt proc. do poziomu 19,4%; drugą – osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym – o 1,9 pkt proc. do poziomu 34,7%;
- osób w przedziale wiekowym od 35 do 54 lat – większy w przypadku bezrobotnych od 45 do 54 roku życia: o 1,6 pkt proc., do poziomu 22,6%;
- osób o najkrótszym czasie przebywania na bezrobociu – w przypadku bezrobotnych, pozostających w ewidencji krócej niż miesiąc, o 2,2 pkt proc., do poziomu 10,1%; natomiast o 0,6 pkt proc., do poziomu 23,9% – gdy czas ten mieści się w przedziale od 1 do 3 miesięcy;
- osób o najdłuższym czasie przebywania na bezrobociu – o 7,1 pkt proc., do poziomu 12,2%.

2.5. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Poniżej przedstawiono charakterystykę kategorii bezrobotnych, które z racji ich szczególnej sytuacji na rynku pracy, w Regionalnym Planie Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2009 rok, zostały przyjęte jako priorytetowe. Na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U z 2004 Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.), w stosunku do bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy, stosowane są dodatkowe działania w celu ich aktywizacji i przywrócenia na rynek pracy.

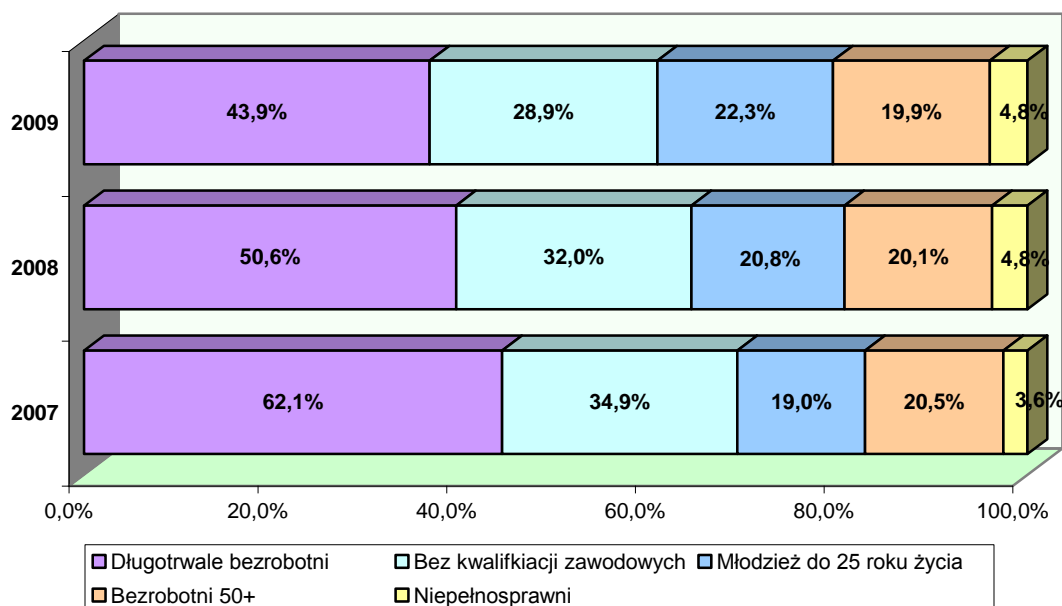
Tabela 10. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2007 - 2009

stan na 31.XII.

Kategorie bezrobotnych	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Zmiany do 2007	Zmiany do 2008	Udział w ogólnej liczbie bezrobotnych		
						2007	2008	2009
Niepełnosprawni	3 564	4 165	5 268	47,8%	26,5%	3,6%	4,8%	4,8%
Bezrobotni bez kwalifikacji	34 510	27 971	31 570	-8,5%	12,9%	34,9%	32,0%	28,9%
Młodzież do 25 roku życia	18 780	18 189	24 322	29,5%	33,7%	19,0%	20,8%	22,3%
Długotrwale bezrobotni	61 481	44 228	47 945	-22,0%	8,4%	62,1%	50,6%	43,9%
Bezrobotni 50+	20 261	17 570	21 699	7,1%	23,5%	20,5%	20,1%	19,9%

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS 01

Wykres 17. Udział bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2007 - 2009

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS 01

Bezrobotne osoby niepełnosprawne

W strukturze regionalnego bezrobocia niepełnosprawni mają niewielki udział, mimo to niedobór miejsc pracy dla tej kategorii bezrobotnych jest szczególnym problemem w aspekcie nie tylko ekonomicznym, ale przede wszystkim społecznym.

Bezrobotne osoby niepełnosprawne w liczbie 5 268 stanowiły na koniec grudnia 2009 roku 4,8% ogółu bezrobotnych, zarejestrowanych w województwie. Udział tej kategorii bezrobotnych w strukturze regionalnego bezrobocia, od 2008 roku utrzymuje się na tym samym poziomie, jednak jest wyższy, o 1,9 pkt proc., od poziomu z roku 2007.

Mimo trudnej sytuacji na rynku pracy, w 2009 roku, zatrudnienie znalazło 2 237 bezrobotnych niepełnosprawnych, o 209 osób mniej niż przed rokiem.

Bezrobotni powyżej 50 roku życia

W szczególnej sytuacji na rynku pracy pozostają nadal bezrobotni powyżej 50 roku życia. W 2009 roku ich liczba wzrosła o 4 099 osób, tj. o 23,3%. Zmniejszył się za to procentowy udział tej kategorii bezrobotnych w ogólnej populacji zarejestrowanych (o 0,3 pkt proc. w stosunku do 2008 roku i o 0,6 pkt proc. w odniesieniu do roku 2007). Bezrobotni powyżej 50 roku życia, w grudniu 2009 roku, w liczbie 21 669 osób, stanowili 19,8% ogółu bezrobotnych.

W 2009 roku, wśród grupy osób korzystających z różnych form aktywizacji zawodowej, bezrobotni w wieku powyżej 50 lat, w liczbie 11 546, stanowili 13,2%. Ich udział zmniejszył się tym samym, o 3,1 pkt procentowego. Wśród ogółu podejmujących pracę niesubsydiowaną grupa ta stanowiła 11,7%.

Bezrobotna młodzież do 25 roku życia

W województwie warmińsko-mazurskim w 2009 roku, w rejestrach PUP pozostawały 24 322 osoby bezrobotne do 25 roku życia, które stanowiły 22,3% ogółu bezrobotnych. W porównaniu z grudniem 2008 roku, widoczny jest wzrost liczby bezrobotnych tej grupy o 6 133 osoby, tj. o 33,7%, natomiast z grudniem 2007 roku – o 29,5%. Również ich procentowy udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych zwiększył się o 1,5 pkt proc. w stosunku do 2008 roku oraz o 3,3% w odniesieniu do 2007 roku.

W roku 2009 zaktywizowano 26 857 osób do 25 roku życia, czyli 30,7% ogółu zaktywizowanych bezrobotnych. Pracę niesubsydiowaną podjęły 11 242 osoby z tej grupy, co stanowiło 26,0% wszystkich podjęć pracy na wolnym rynku, natomiast staże rozpoczęło – 10 129 osób.

Bezrobotni o niskim poziomie kwalifikacji

W strukturze bezrobotnych największy udział (34,7%) mają osoby z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym, a następnie – z zasadniczym zawodowym (29,0%) Razem te dwie subpopulacje stanowią w ogólnym bezrobociu 63,7%, co wskazuje na spadek w porównaniu z rokiem poprzednim o 1 pkt proc.

Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych, w liczbie 31 570 osób, w grudniu 2009 roku, stanowili 28,9% ogółu zarejestrowanych w województwie. W porównaniu z grudniem 2008 roku, liczba bezrobotnych w tej grupie zwiększyła się o 3 599 osób (tj. o 12,9%), natomiast jej udział procentowy w ogólnym bezrobociu był mniejszy o 3,1 pkt proc. Odnosząc się do 2007 roku, nastąpił spadek ich liczby o 8,5%, oraz o 6 pkt proc. spadek ich udziału w ogólnej liczbie bezrobotnych.

Ponad 82,0% osób w tej grupie, posiada wykształcenie gimnazjalne i niższe. Wśród bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych znajdują się również absolwenci liceów ogólnokształcących – 5 569 osób, tj. 17,6%.

W 2009 roku zatrudnienie znalazło 12 908 osób bez kwalifikacji zawodowych, a więc mniej, o 2 080 osób, w stosunku do roku 2008. Stanowiło to 4,5% wszystkich podjęć pracy.

Bezrobotni długotrwale

Widocznym efektem działań na rzecz osób długotrwale bezrobotnych jest sukcesywny spadek udziału tej kategorii w ogólnej liczbie zarejestrowanych.

Osoby długotrwale bezrobotne w grudniu 2009 roku, w liczbie 47 945, stanowiły 43,9% ogółu bezrobotnych. W stosunku do 2007 roku odnotowany został spadek

ich liczby o 22 pkt proc., a do grudnia 2008 roku – wzrost o 3 717 osób (8,4 pkt proc.). W analizowanym okresie widoczny jest natomiast spadek procentowego udziału liczby tej grupy bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych (o 18,2 pkt proc. w stosunku do 2007 roku i o 6,7 pkt proc. w odniesieniu do 2008 roku).

W 2009 roku, długotrwale bezrobotni, w liczbie 28 477, stanowili 32,5% wszystkich uczestników form aktywizacji zawodowej. Najwięcej osób z tej grupy, 11 096, znalazło zatrudnienie na wolnym rynku, stanowiąc 25,7% ogółu podejmujących pracę niesubsydiowaną. Udział ten zmniejszył się, o 7,3 pkt proc., w stosunku do 2008 roku.

2.6 Bezrobotni według ostatniego miejsca pracy

Bezrobotni, jako ostatnie miejsce pracy, podają jednostki, należące do następujących Sekcji Gospodarki Narodowej:

- Przetwórstwo przemysłowe – skąd pochodzi 18 667 bezrobotnych, stanowiąc 17,1% ogółu zarejestrowanych;
- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych i motocykli – 13 453 bezrobotnych, tj. 12,3% zarejestrowanych;
- Budownictwo – 8 426 osób, tj. 7,7% ogółu bezrobotnych;
- Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 7 435 osób, tj. 6,8% zarejestrowanych;
- Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – 5 905 osób, tj. 5,4% ogółu bezrobotnych;
- Pozostała działalność usługowa – 3 639 osób, tj. 3,3% ogółu bezrobotnych.

Bezrobotni z wymienionych sekcji gospodarki, stanowili w końcu 2009 roku 58,6% (51620 osób) bezrobotnych dotychczas pracujących, zarejestrowanych w województwie warmińsko – mazurskim.

Dużą grupę stanowią osoby dotychczas niepracujące – 21 072 osoby, tj. 19,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

3. Oferty zatrudnienia i podjęcia pracy

3.1. Oferty pracy

W 2009 roku, urzędy pracy pozyskały 46 277 ofert pracy, o 6 124 (o 11,7%) mniej niż w 2008 roku. Zmniejszenie liczby zgłaszanych wolnych miejsc pracy, związane jest z ciągle utrzymującym się spowolnieniem gospodarczym i związanym z tym, ograniczonym zapotrzebowaniem na pracowników.

Oferty zgłaszane przez pracodawców do urzędów pracy, tylko w części zaspakajają zapotrzebowanie bezrobotnych. Od stycznia do grudnia 2009 roku, na jedną ofertę pracy, średniomiesięcznie przypadało 26 bezrobotnych, zaś w analogicznym okresie roku poprzedniego 20 osób.

Wśród ogółu zgłoszonych przez pracodawców w 2009 roku ofert pracy:

- 32 827 ofert dotyczyło pracy subsydiowanej z Funduszu Pracy; jest to o 5,6% (o 1 742 oferty) więcej niż w 2008 roku,
- 13 450 ofert pracy niesubsydiowanej o 36,9% (o 7 866 ofert) mniej niż w roku 2008.

Analiza struktury ofert pracy, pozostających w dyspozycji publicznych służb zatrudnienia wskazuje, iż pracodawcy wyrażają większe zainteresowanie zatrudnieniem wspieranym przez Fundusz Pracy. Subsydiowane oferty pracy w 2009 roku, stanowiły prawie 71% wszystkich wakatów zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy.

W celu stymulowania zatrudnienia i poprawy sytuacji na rynku pracy, część ofert pracy jest subsydiowana z Funduszu Pracy. Zatrudnienie subsydiowane jest ważnym elementem polityki działań na rynku pracy, umożliwia bowiem aktywną pomoc, świadczoną przez powiatowe urzędy pracy, zarówno bezrobotnym jak i pracodawcom. Przedsiębiorcy zmniejszają koszty zatrudnienia, a potencjalni pracownicy, poprzez możliwość podjęcia pracy, uaktualniają bądź podwyższają swoje umiejętności zawodowe, co ułatwia powrót na rynek pracy. Taka forma zatrudnienia kierowana jest do osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji, które w normalnych warunkach miałyby duże trudności na znalezienie pracy. Także ta forma wsparcia zarówno osób bezrobotnych, jak i przedsiębiorców, umożliwia stymulowanie zatrudnienia w czasie dekoniunktury gospodarczej.

Istnieją powiaty, gdzie oferty pracy subsydiowanej z Funduszu Pracy stanowią zdecydowaną większość zgłaszanych przez pracodawców miejsc pracy. Od początku 2009 roku największym udziałem wspieranych środkami Funduszu Pracy (subsydiowanych) ofert pracy charakteryzowały się powiaty:

- elbląski – 90,0% ogółu pozyskanych ofert pracy,
- kętrzyński – 88,4%,
- braniewski – 85,3%
- bartoszycki – 82,0%.

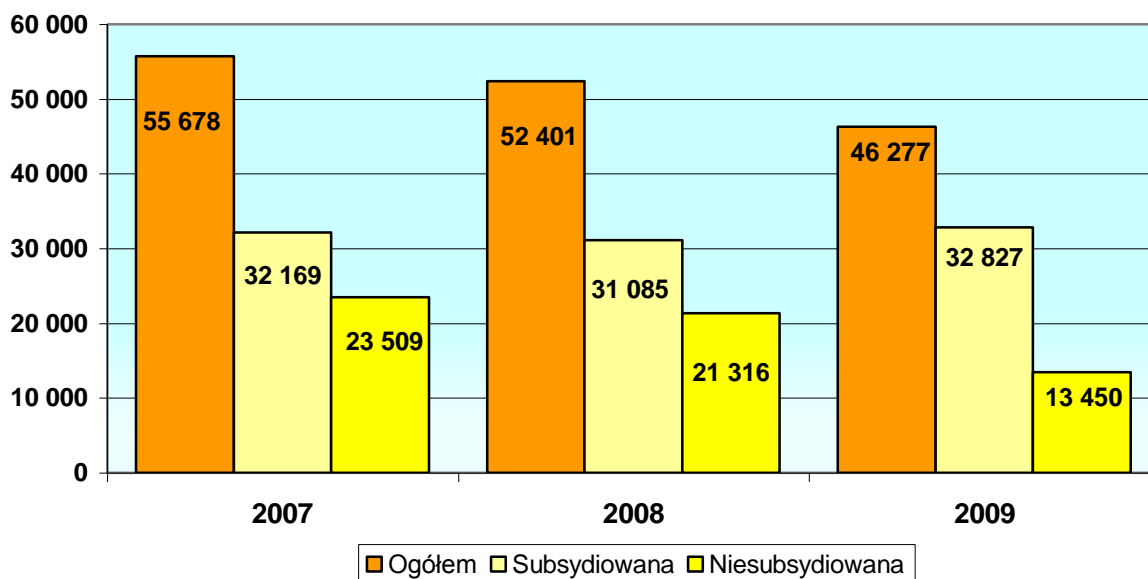
Bardziej pożądanymi z punktu widzenia polityki zatrudnienia są miejsca pracy niesubsydiowanej, które świadczą o lepszej koniunkturze ekonomicznej przedsiębiorstwa, są trwalsze i stabilniejsze, jednakże w czasie dekoniunktury pracodawcy rzadziej zgłaszają zapotrzebowanie na pracowników na nie dotowanych stanowiskach pracy. Związane jest to z tym, że w dużej mierze liczba ofert zależy od lokalnej sytuacji gospodarczej panującej na danym terenie oraz ogólnej sytuacji gospodarczej.

Na liście powiatów o największym udziale ofert pracy niesubsydiowanej w ogólnej liczbie pozyskanych ofert znajdują się powiaty:

- miasto Olsztyn – 57,1% ogółu pozyskanych ofert pracy,
- powiat mrągowski – 43,2%,
- powiat iławski – 43,1%,
- powiat działdowski – 42,0 %.

Prawie 58% zgłoszonych do urzędów pracy ofert, pochodzi z sektora prywatnego.

Wykres 19. Oferty pracy w województwie warmińsko- mazurskim pozyskane w okresie styczeń – grudzień w latach 2007 – 2009

Źródło: opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS 01

Najwięcej ofert pracy zgłosiły podmioty zgrupowane, podobnie jak w poprzednich latach, w następujących Sekcjach Gospodarki Narodowej:

- administracja publiczna i obrona narodowa, ubezpieczenia społeczne – 12 808 ofert (27,7% wszystkich zgłoszonych w 2009 roku, ofert pracy),
- handel hurt. i detaliczny, naprawa pojazd. samochodowych i motocyklowych oraz artykułów użytku osobistego i domowego – 6 741 ofert (14,6%),
- przetwórstwo przemysłowe – 5 423 oferty (11,7%),
- budownictwo – 3 327 oferty pracy (7,2%),
- ochrona zdrowia i pomoc społeczna – 3 114 ofert pracy (6,7%),
- edukacja - 2 590 ofert (5,6%).

3.2. Podjęcia pracy

Podjęcie pracy - to najczęstszy powód opuszczania przez osoby bezrobotne ewidencji urzędów pracy. W 2009 roku, w związku z podjęciem pracy z bezrobocia wyłączono 57 471 osób, które stanowiły 39,0% wszystkich wyrejestrowanych.

Tabela 11. Podjęcia pracy przez bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2007 – 2009

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	Zmiany do 2007	Zmiany do 2008	Zmiany do 2007 w %	Zmiany do 2008 w %
Ogółem podjęcia pracy	73 757	62 582	57 471	-16 286	-5 111	-22,1	-8,2
Praca subsydiowana	13 762	13 629	14 242	480	613	3,5	4,5
Praca niesubsydiowana	59 995	48 953	43 229	-16 766	-5 724	-27,9	-11,7

Źródło: opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS 01

Obserwowany w 2009 roku spadek liczby bezrobotnych podejmujących pracę, dotyczy głównie spadku liczby podejmujących pracę niesubsydiowaną, czyli oferowaną przez „wolny rynek”. W porównaniu do 2008 roku liczba podjęć pracy niesubsydiowanej spadła o 11,7% (o 5 724), zaś w perspektywie dwuletniej o 27,9% (o 16 766).

Powodem mniejszego popytu na zatrudnianie bezrobotnych jest trudna sytuacja ekonomiczna kraju i regionu, spowodowana światową recesją gospodarczą. Na popyt pracodawców wpływ mają również niskie kwalifikacje bezrobotnych, a często brak jakichkolwiek kwalifikacji zawodowych oraz różnice w oczekiwaniach płacowych na linii pracodawca – pracobiorca.

W 2009 roku – 14 242 bezrobotnych podjęło pracę subsydiowaną z Funduszu Pracy. Jest to o 4,5% (613 osoby) więcej niż przed rokiem.

Środkami Funduszu Pracy wspierano zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych robót publicznych, a także podjęcie przez bezrobotnych działalności gospodarczej oraz miejsca pracy powstałe dzięki dotacjom na wyposażenie nowych lub doposażenie istniejących miejsc pracy, na których zatrudniani są bezrobotni.

Tabela 12. Podjęcia przez bezrobotnych pracy subsydiowanej w latach 2007 – 2009

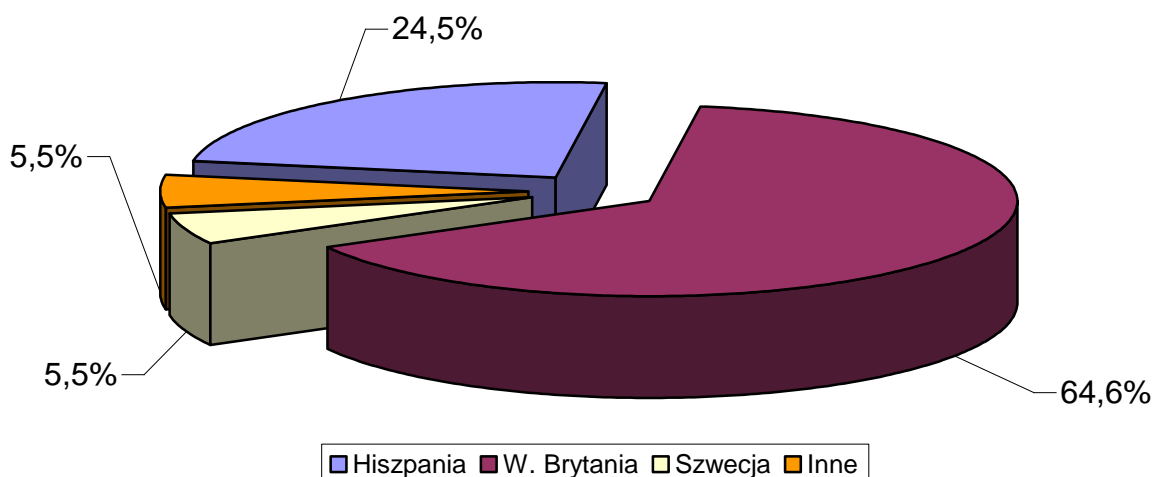
Wyszczególnienie	2007	2008	2009	Zmiany do 2007	Zmiany do 2008	Zmiany do 2007 w %	Zmiany do 2008 w %
Ogółem podjęcia pracy subsydiowanej	13 762	13 629	14 242	480	613	3,5	4,5
w tym:							
- prace interwencyjne	4 935	4 415	3 980	-955	-435	-19,4	-9,9
- roboty publiczne	3 078	3 234	4 220	1 142	986	37,1	30,5
- dotacje dla bezrobotnych	2 341	2 673	2 988	647	315	27,6	11,8
- zatrudnieni na miejscach utworzonych w ramach dotacji dla pracodawców	2 966	2 937	2 798	-168	-139	-5,7	-4,7
- inne (w tym ref. PFRON dla osób niepełnosprawnych)	442	370	256	-186	-114	-42,1	-30,8

Źródło: opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPIPS 01

Bezrobotni korzystali również z ofert pracy za granicą w ramach sieci EURES. W 2009 roku, możliwość zatrudnienia za pośrednictwem urzędów pracy poza granicami kraju otrzymało 1 059 osób, czyli 89 osób więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Oferty dotyczyły przede wszystkim miejsc pracy Wielkiej Brytanii – 684 (64,6%) i Hiszpanii – 259 (24,5%). W większości przypadków (934 oferty, tj. 88,2% ogółu pozyskanych miejsc pracy zagranicą), oferty dotyczyły pracy sezonowej.

W międzynarodowym pośrednictwie pracy, unikano intensywnej promocji ofert pracy dla fachowców. Podejmowano natomiast działania, w celu pozyskania sezonowych miejsc pracy dla osób o niskich kwalifikacjach, w tym głównie kobiet.

Wykres 20. Kraj pochodzenia zagranicznych ofert pracy

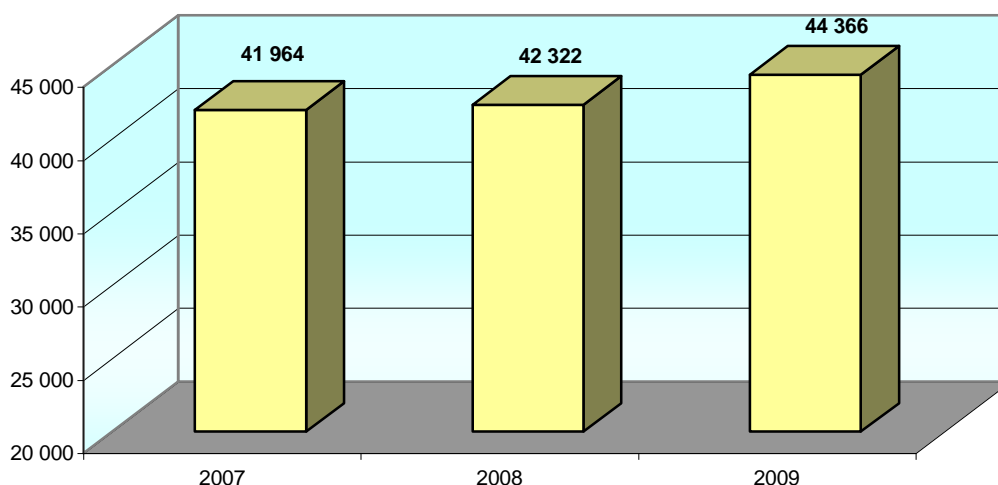

Źródło: opracowanie własne

4. Aktywne formy promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji bezrobotnych, finansowane z Funduszu Pracy

W województwie warmińsko – mazurskim, w 2009 roku, z podstawowych form aktywizacji bezrobotnych (subsydiowane zatrudnienie, szkolenia, staże, prace społecznie użyteczne, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy), skorzystało ogółem 44 366 osób. Jest to o 4,8% (o 2 044 osoby) więcej niż w 2008 roku oraz o 5,7% (2 402 osoby) więcej niż przed dwoma laty.

Wykres 21. Uczestnicy aktywnych form promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji bezrobotnych w latach 2007 – 2009 w województwie warmińsko - mazurskim

Źródło: Sprawozdawczość MPiPS – 01 o rynku pracy

Poza tym, 43 229 osób bezrobotnych podjęło pracę na wolnym rynku, korzystając z pośrednictwa służb zatrudnienia lub wykazując własną inicjatywę.

W stosunku do bezrobotnych zastosowanie miały także inne usługi i instrumenty rynku pracy, takie jak np: finansowanie kosztów przejazdu do pracodawcy, finansowanie kosztów zakwaterowania w miejscu pracy, dodatki aktywizacyjne, poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, pośrednictwo w ramach sieci EURES (Europejskie Służby Zatrudnienia).

Ogółem w 2009 roku, z Funduszu Pracy na programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji bezrobotnych w województwie warmińsko – mazurskim wydatkowano kwotę 244 498,1 tys. zł.

W programach aktywizacji uczestniczyły osoby, będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy, reprezentujące przede wszystkim priorytetowe kategorie bezrobotnych wymienione w Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2009 rok.

Tabela 13. Aktywizacja zawodowa wybranych grup bezrobotnych w województwie warmińsko – mazurskim w 2009 roku

Wyszczególnienie	Podjęcia pracy			Szkolenia	Staże	Przygotowanie zawodowe	Prace społecz. użyteczne	Razem
	Ogółem	Niesub.	Subs.					
Ogółem	57 471	43 229	14 242	8 875	14 989	446	5 814	87 595
Kobiety	26 739	20 574	6 165	3 433	10 413	340	4 077	45 002
Zamieszkali na wsi	25 831	19 337	6 494	3 661	6 247	202	3 658	39 599
Do 25 roku życia	13 936	11 242	2 694	2 363	10 129	103	326	26 857
Bezrobotni powyżej 50 roku życia	8 296	5 045	3 251	909	672	44	1 625	11 546
Długotrwale bezrobotni	17 067	11 096	5 971	3 033	3 599	244	4 534	28 477

Źródło: Sprawozdawczość MPiPS-01 o rynku pracy, obliczenia własne

4.1. Zatrudnienie bezrobotnych subsydiowane z Funduszu Pracy

W 2009 roku w ramach Funduszu Pracy, subsydiowano zatrudnienie 14 242 bezrobotnym, o 613, czyli o 4,5% więcej niż w 2008 roku. Najwięcej osób podjęło roboty publiczne (4 220 osób, tj. 29,6% ogółu prac subsydiowanych) i prace interwencyjne (3 980 osób, tj. 27,9% ogółu prac subsydiowanych). Za najbardziej efektywne należy jednak uznać wspieranie środkami Funduszu Pracy podjęcie przez bezrobotnych działalności gospodarczej oraz datację na wyposażenie bądź doposażenie stanowiska pracy. Subsydiowane zatrudnienie najczęściej dotyczyło mieszkańców wsi (45,6% ogólnej liczby osób podejmujących pracę subsydiowaną), kobiet (43,3%) oraz długotrwale bezrobotnych (41,9%).

Roboty publiczne – są to aktywne formy, po które najczęściej sięgają samorzady, kierując bezrobotnych na zorganizowane przez siebie miejsca pracy. W 2009 roku do robót publicznych skierowano 4 220 osób, o 986 (o 30,5%) więcej niż przed rokiem.

W 2009 roku na częściową refundację kosztów związanych z organizacją robót publicznych wydano 24 295,6 tys. zł. (9,9% wydatków na aktywne formy).

Prace interwencyjne – organizowane były przede wszystkim u pracodawców działających w następujących sekcjach gospodarki: handel hurtowy i detaliczny, działalność produkcyjna, administracja publiczna i ochrona zdrowia, edukacja. Do prac interwencyjnych skierowano w 2009 roku 3 980 bezrobotnych, o 435 osób (9,9%) mniej niż przed rokiem.

Na tą formę aktywizacji wydano do końca analizowanego okresu 18 983,3 tys. zł., co stanowiło 7,8% ogółu wydatków na aktywizację bezrobotnych.

Dofinansowanie podjęcia przez bezrobotnego działalności gospodarczej. Pomoc finansowa bezrobotnym na podjęcie działalności gospodarczej stanowi jeden z najefektywniejszych sposobów, po pierwsze - na wyjście z bezrobocia, po drugie - na wspieranie lokalnej małej przedsiębiorczości, co przekłada się na powstawanie nowych miejsc pracy. W 2009 r. z tego rodzaju wsparcia skorzystało 2 988 osób, czyli o 315, tj. o 11,8% więcej niż w roku poprzednim. Na ten cel wydatkowano

50 715,1 tys. zł, co stanowi 20,7% wydatków na aktywizację. Przeciętna wysokość dotacji dla jednego bezrobotnego w 2009 wyniosła 16 970 zł i była wyższa od dotacji przyznawanych w 2008 r. średnio o 3 420 zł.

Refundacja kosztów doposażenia lub wyposażenia przez pracodawcę miejsca pracy, na którym zatrudniono bezrobotnego. Poprzez tę formę pomocy, dotacje otrzymało 1 319 firm na organizację 1 709 nowych lub doposażenie istniejących miejsc pracy, na których zatrudniono 2 793 bezrobotnych. W 2009 roku, na ten cel wydano 29 646,0 tys. zł, co stanowiło 12,1,% wydatków poniesionych na aktywizację bezrobotnych.

Przed rokiem dotacje otrzymało 1 224 pracodawców na zorganizowanie 1 841 miejsc pracy, dzięki czemu pracę otrzymało 2 937 osób bezrobotnych.

Tabela 14. Liczba uczestników prac subsydiowanych i aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w województwie warmińsko – mazurskim w latach 2008 - 2009

Wyszczególnienie	2008	2009	Zmiana do 2008 r. w liczbach	Zmiana do 2008 r. w %
Prace interwencyjne	4415	3980	-435	-9,9
Roboty publiczne	3234	4220	986	30,5
Dotacje na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej	2673	2988	315	11,8
Liczba osób zatrudnionych na doposażonych lub wyposażonych stanowiskach pracy (dotacje dla pracodawców)	2937	2798	-139	-4,7
Szkolenia	9231	8875	-356	-3,9
Prace społecznie użyteczne	5733	5814	81	1,4
Stáže	9282	14989	5707	61,5
Przygotowanie zawodowe dorosłych	4447	446	-4001	-90,0

Źródło: Sprawozdawczość MPiPS-01 o rynku pracy, obliczenia własne

4.2. Inne usługi i instrumenty rynku pracy, służące aktywizacji bezrobotnych

W 2009 roku, najczęściej kierowano bezrobotnych do odbycia stażu zawodowego u pracodawcy (14 989 osób), a także na szkolenia w celu podniesienia lub nabycia nowych kwalifikacji (8 875 osób).

Stáže zawodowe – z tego instrumentu skorzystało w 2009 roku, 14 989 osób, o 5 707 (o 61,5%) więcej niż w 2008 roku. Częściej z tej formy aktywizacji korzystały kobiety (69,5%).

Wydatki na stypendia z tytułu odbywania stażu w 2009 roku, wynosiły 83 946,0 tys. zł (34,3% wydatkowanych na aktywizację środków).

Przygotowanie zawodowe dorosłych – instrument skierowany był do 446 bezrobotnych, o 4001 osób mniej (tj. o 90,0%) niż w roku 2008. Spadek liczby osób, które zostały skierowane na przygotowanie zawodowe dorosłych, spowodowany był faktem, iż znowelizowana ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wniosła zasadnicze zmiany dotyczące tego instrumentu aktywizacji, a akty wykonawcze w tym zakresie pojawiły się dopiero w maju 2009 r.

Z tej formy aktywizacji korzystały głównie kobiety (76,2%), osoby długotrwale bezrobotne (54,7%) oraz mieszkańcy wsi (45,3%).

W roku 2009 wydatkowano na ten cel 6 944,0 tys. zł. (2,8% wydatków), a przed rokiem 19 972,2 tys. zł (10,2% ogółu wydatków).

Szkolenia - w 2009 roku podwyższyło swoje kwalifikacje lub nabyło nowe w ramach szkoleń finansowanych z Funduszu Pracy lub Europejskiego Funduszu Społecznego 8 875 osób. W porównaniu do 2008 roku, z usług szkoleniowych w analizowanym okresie skorzystało o 356 osób (3,4%) mniej.

Na ten cel wydatkowano 20 700,8 tys. zł, o 6 455,9 tys. zł (39,5%) więcej niż w 2008 roku. Wydatki na szkolenia stanowiły 8,7% ogółu wydatków poniesionych w 2009 roku na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu.

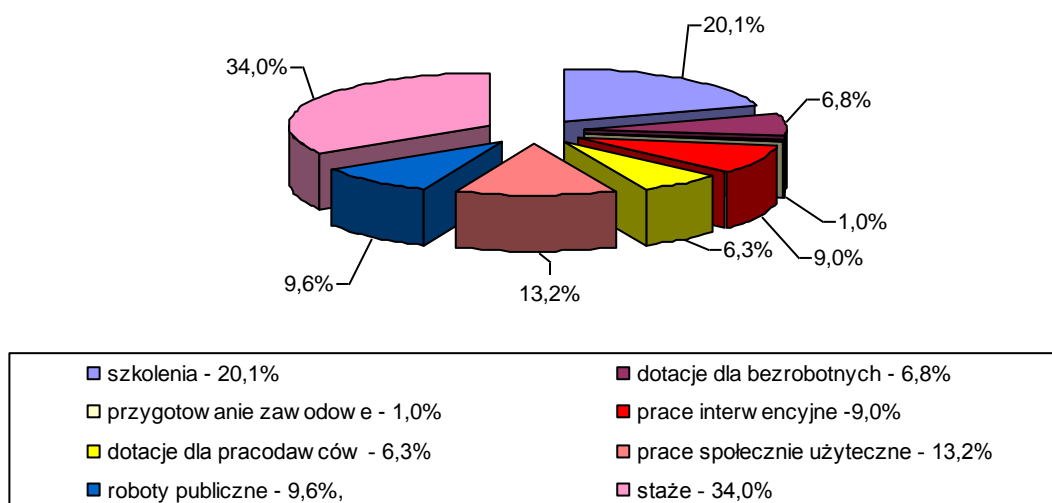
Prace społecznie użyteczne – od początku 2009 roku, do prac społecznie użytecznych skierowano 5 814 bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Jest to o 81 osób (1,4%) więcej niż przed rokiem. Z instrumentu korzystały przede wszystkim kobiety (70,1%) i mieszkańcy wsi (62,9%). Około 78% uczestników prac społecznie użytecznych, posiadało status osoby długotrwale bezrobotnej.

Na realizację tego programu wydano w 2009 roku, 3 086,3 tys. zł (1,3% wydatków na aktywizację bezrobotnych).

Poza wymienionymi wyżej usługami oraz instrumentami rynku pracy finansowanymi z Funduszu Pracy, w stosunku do bezrobotnych zastosowanie miały także inne programy aktywizacji takie jak:

- finansowanie kosztów przejazdu do pracodawcy, zakwaterowania w przypadku podjęcia zatrudnienia poza miejscem zamieszkania oraz wyżywienia (wydano na ten cel 4 920,8 tys. zł),
- dodatki aktywizacyjne dla najbardziej mobilnych bezrobotnych (6 460,1 tys. zł),
- formy beznakładowe: poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, pośrednictwo pracy w ramach sieci EURES.

Wykres 22. Struktura uczestników aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu i instrumentów rynku pracy w województwie warmińsko – mazurskim w roku 2009

4.3. Efektywność zatrudnieniowa usług i instrumentów rynku pracy, służących aktywizacji bezrobotnych

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2009 rok, zakładał poprawę zatrudnialności poprzez zwiększenie efektywności programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji bezrobotnych. Ze wstępnych informacji powiatowych urzędów pracy wynika, iż efektywność zatrudnieniowa osiągnęła zakładany 40% wskaźnik.

Analiza efektywności podstawowych programów rynku pracy w województwie warmińsko – mazurskim, sporządzona za rok 2008⁵ wynosiła 52,5%. Oznacza to, że co druga osoba, korzystająca z różnych instrumentów aktywizacji jest zatrudniona, po zakończeniu subsydiów na dalszy okres. Należy się spodziewać, że efektywność zatrudnieniowa programów rynku pracy realizowanych w 2009 roku, nie utrzyma się na tak wysokim poziomie, ze względu na trudności ekonomiczne, jakie dotyczą większość firm w regionie z powodu kryzysu. Wyniki sporządzonego za 2009 rok monitoringu efektywności zatrudnieniowej i kosztowej programów, realizowanych przez powiatowe urzędy pracy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji bezrobotnych zostaną opublikowane na stronie www.up.gov.pl w maju 2010 roku.

Wyższą niż 50% efektywność w 2008 roku, uzyskały następujące programy:

- dotacje dla pracodawców na wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy, na którym zatrudniono bezrobotnego – 100%,
- dotacje dla bezrobotnych na podjęcie działalności gospodarczej – 99,8%,
- prace interwencyjne – 68,4%,

Najniższą efektywność zatrudnienia obserwujemy po pracach społecznie użytecznych (29,1%), chociaż w stosunku do poprzedniego okresu badawczego (2007 rok) efektywność tego programu wzrosła ponad dwukrotnie. Z pozostałych programów:

- staże uzyskały efektywność zatrudnieniową na poziomie - 48,2%,
- roboty publiczne – 45,5%,
- przygotowanie zawodowe – 45,1%,
- szkolenia – 45,1%,

Wyższą niż przeciętnie w województwie (52,5%) efektywność zatrudnienia po ośmiu analizowanych programach, uzyskano w 11 powiatach, najwyższą w:

- powiecie nowomiejskim – 70,2%,
- węgorzewskim – 70,0%,
- piskim – 68,4%,
- lidzbarskim – 64,6%,
- giżyckim – 63,6%,
- ełckim – 61,5%
- i powiecie iławskim – 61,3%.

⁵ Analiza efektywności programów rynku pracy za dany rok, sporządzana jest trzy miesiące po zakończeniu roku kalendarzowego. Tak więc zbadanie efektywności programów rynku pracy realizowanych w 2009 roku możliwe będzie po zakończeniu I kwartału 2010 roku.

Koszt aktywizacji jednej osoby w roku 2008 (dla ośmiu analizowanych programów) wynosił 4,7 tys. zł.

Najniższy koszt ponownego zatrudnienia dotyczył programów:

- prace społecznie użyteczne – 0,5 tys. zł,
- szkolenia – 3,6 tys. zł,
- prace interwencyjne – 4,5 tys. zł,
- przygotowanie zawodowe – 4,5 tys. zł.

Najwyższe nakłady jednostkowe poniesiono na staże – 5,8 tys. zł, i roboty publiczne – 5,5 tys. zł.

Stosunkowo drogie, ale jednocześnie najbardziej efektywne zatrudnieniowo były środki na podjęcie działalności gospodarczej, gdzie przeciętny koszt jednej dotacji wynosił 13,6 tys. zł, a w przypadku wsparcia pracodawcy poprzez refundację wyposażenia lub wyposażenia miejsca pracy – 13,8 tys. zł, na jedno stanowisko pracy.

5. Wykorzystanie środków Funduszu Pracy (FP)

Działania w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej, wymagają często wielu długotrwałych zabiegów, których skuteczność uzależniona jest również od odpowiednich nakładów finansowych.

Podstawowym gwarantem finansowym efektywnego łagodzenia skutków bezrobocia jest Fundusz Pracy, którego dysponentem jest minister właściwy do spraw pracy. Na Fundusz składają się przede wszystkim:

- obowiązkowe składki, do których zobowiązani są pracodawcy,
- dotacje z budżetu państwa,
- środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej na współfinansowanie projektów finansowanych z Funduszu Pracy.

Działania, które można było finansować w 2009 roku ze środków Funduszu Pracy zostały określone w art. 108 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r., o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (*Dz. U. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.*).

Środki Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji bezrobotnych są limitowane, a ich wysokość dla poszczególnych województw, ustalana jest corocznie na podstawie wzoru algorytmicznego (*na rok 2009; rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2008 roku w sprawie algorytmu ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań w województwie – Dz. U. Nr 18, poz. 114*).

Ze środków Funduszu Pracy, wypłaca się również zasiłki z tytułu bezrobocia. Środki na zasiłki nie wchodzą w limit przyznawany przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej na aktywizację bezrobotnych. Urzędy pracy otrzymują środki na ten cel odpowiednio do zgłaszanych potrzeb (wiąże się to ze zmienną liczbą bezrobotnych uprawnionych w danym miesiącu do pobierania zasiłku).

5.1. Środki Funduszu Pracy w dyspozycji powiatowych urzędów pracy

Województwo warmińsko – mazurskie na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia i aktywizacji bezrobotnych w 2009 roku, otrzymało 187 382,8 tys. zł, kwotę wynikającą z algorytmu ustalonego dla województw. Jest to o 17,2%, a dokładnie o 27 455,9 tys. zł więcej, niż wynikało to z podziału algorytmicznego w 2008 roku.

Z limitu środków ustalonego dla województwa, uchwałą Zarządu Województwa Warmińsko – Mazurskiego (*Uchwała Nr 12/64/09/III z dnia 17 lutego 2009 roku w sprawie ustalenia kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań realizowanych przez powiaty w 2009 roku*), na podstawie kryteriów określonych przez Sejmik Województwa (*Uchwała Nr V/68/07 Sejmiku Województwa Warmińsko – Mazurskiego z dnia 06 lutego 2007 roku w sprawie określenia kryteriów podziału środków Funduszu Pracy dla samorządów powiatowych województwa warmińsko – mazurskiego z późn. zm.*):

- 50% tj. kwotę 93 691,4 tys. zł, o 13 728,0 tys. zł większą niż w roku 2008, przekazano samorządom powiatowym na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej,
- 50% tj. kwotę 93 691,4 tys. zł, o 13 728,0 tys. zł większą niż przed rokiem, pozostawiono w dyspozycji samorządu województwa na sfinansowanie:
 - projektów systemowych powiatowych urzędów pracy w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Poddziałanie 6.1.3 poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podniesienie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych” - kwotę w wysokości 76 000,0 tys. zł,
 - instrumentów i usług realizowanych przez powiatowe urzędy pracy, na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej – kwotę w wysokości 17 691,4 tys. zł.

Tabela 15. Struktura środków na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia i aktywizacji bezrobotnych w województwie warmińsko – mazurskim w latach 2008 – 2009

Wyszczególnienie	2008	2009	stan na 31.XII (w tys. zł.)	
			Zmiany do 2008 roku	Zmiany do 2008 r. w %
Limit środków	159 926,9	187 382,8	+ 27 455,9	+ 17,2
w tym:				
- rezerwa samorządu województwa	79 963,5	93 691,4	+ 13 727,9	+ 17,2
w tym:				
- dofinansowanie projektów EFS	72 000,6	76 000,0	+ 3 999,4	+ 5,6
- dofinansowanie programów lokalnych	7 962,9	17 691,4	+ 9 728,5	+ 122,2
- kwota dla powiatów z algorytmu	79 963,4	93 691,4	+ 13 728,0	+ 17,2
Rezerwa Ministra	35 498,1	57 822,0	+ 22 323,9	+ 62,9
Razem środki FP na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	195 425,0	245 204,8	+ 49 779,8	+ 25,5

Źródło: Decyzje finansowe Ministra Pracy i Polityki Społecznej. Obliczenia własne.

Tabela 16. Środki Funduszu Pracy na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia i łagodzenia skutków bezrobocia w 2009 roku (w tys. zł.)

Stan na 31.XII.2008

Powiat	Algorytm	Rezerwa Zarządu Województwa		Razem (3+4)	Środki z rezerwy Ministra	Razem środki FP (2+5+6)
		EFS	Programy lokalne			
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Bartoszyce	6 360,4	4 900,0	1 189,8	6 089,8	1 918,4	14 368,6
Braniewo	4 369,3	3 810,0	860,0	4 670,0	2 438,2	11 477,5
Działdowo	4 513,0	2 500,0	840,8	3 340,8	1 540,9	9 394,7
Elbląg	9 811,7	7 650,0	1 830,6	9 480,6	6 244,3	25 536,6
Elk	5 963,5	4 750,0	1 114,8	5 864,8	1 515,5	13 343,8
Giżycko	3 827,0	2 860,0	711,8	3 571,8	1 957,6	9 356,4
Gołdap	2 862,1	2 400,0	528,8	2 928,8	2 266,6	8 057,5
Iława	4 352,0	3 950,0	810,8	4 760,8	5 196,3	14 309,1
Kętrzyn	4 993,3	4 100,0	931,8	5 031,8	1 979,4	12 004,5
Lidzbark W .	3 956,1	3 450,0	782,0	4 232,0	1 268,6	9 456,7
Mragowo	4 019,5	3 800,0	747,8	4 547,8	2 079,3	10 646,6
Nidzica	2 507,1	2 000,0	461,8	2 461,8	807,2	5 776,1
Nowe Miasto	2 919,6	2 650,0	541,4	3 191,4	3 048,3	9 159,3
Olecko	3 018,6	2 700,0	558,8	3 258,8	3 014,4	9 291,8
Olsztyn m.	4 354,6	4 000,0	810,8	4 810,8	2 577,1	11 742,5
Olsztyn pow.	5 993,3	4 180,0	1 261,4	5 441,4	2 280,0	13 714,7
Ostróda	6 862,8	5 600,0	1 284,8	6 884,8	7 147,0	20 894,6
Pisz	5 217,1	4 350,0	973,8	5 323,8	6 207,5	16 748,4
Szczytno	5 047,5	4 100,0	941,8	5 041,8	3 245,8	13 335,1
Węgorzewo	2 742,9	2 250,0	507,8	2 757,8	1 089,6	6 590,3
Razem	93 691,4	76 000,0	17 691,4	93 691,4	57 822,0	245 204,8

Źródło: Na podstawie decyzji finansowych Ministra Pracy i Polityki Społecznej – obliczenia własne.

Poza kwotami limitowanymi, samorzady powiatowe miały możliwość wystąpienia do Ministra Pracy i Polityki Społecznej o dodatkowe środki finansowe pochodzące z rezerwy Funduszu Pracy na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej.

W 2009 roku, pozyskano w ten sposób kwotę 57 822,0 tys. zł, o ponad 22 mln wyższą niż w 2008 roku. Środki z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej zostały przeznaczone na realizację programów:

- związanych z rozwojem małej o średniej przedsiębiorczości,
- zwiększających aktywność zawodową osób w wieku 45/50 plus,
- zwiększających aktywność zawodową osób w wieku do 30 lat,
- na rzecz osób bezrobotnych, zwolnionych z pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników, związanych z trudnościami gospodarczymi i niewypłacalnością pracodawcy w warunkach kryzysu finansowego.

Razem w 2009 roku, w dyspozycji urzędów pracy na aktywizację bezrobotnych pozostawało 245 204,8 tys. zł. W porównaniu do 2008 roku, było to o 25,5%, tj. o 49 779,8 tys. zł więcej.

W ramach tej kwoty zaktywizowano w województwie warmińsko – mazurskim, poprzez udział w różnych nakładowych formach aktywizacji 44 366 bezrobotnych, o 4,8% (2 034 osoby) więcej niż w 2008 roku.

5.2. Struktura wydatków z Funduszu Pracy w 2009 roku.

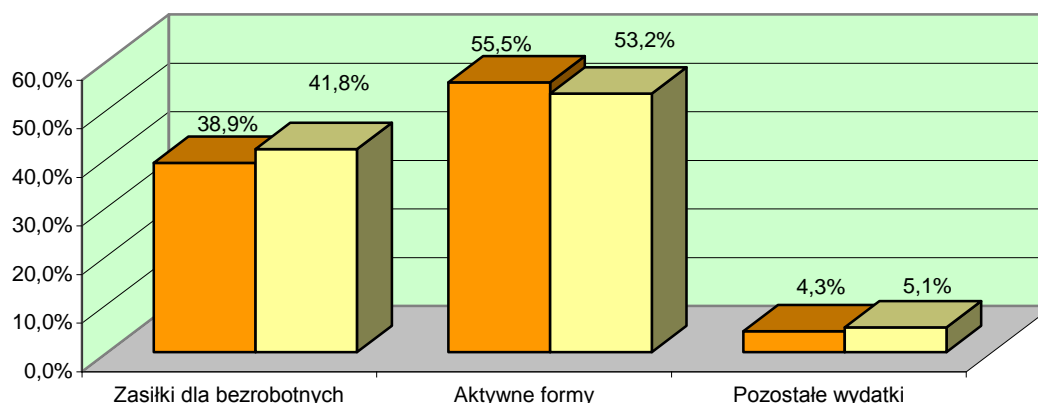
Podział środków Funduszu Pracy na programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji bezrobotnych, które realizowane są w powiatach, odbywa się zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami lokalnych rynków pracy. Zaproponowana przez Starostę struktura wydatków na poszczególne formy aktywizacji, jest corocznie opiniowana i zatwierdzana przez powiatowe rady zatrudnienia.

W analizowanym okresie wydatki poniesione z Funduszu Pracy w województwie warmińsko – mazurskim, wyniosły 459 775,8 tys. zł i w odniesieniu do analogicznego okresu 2008 roku, kwota ta jest wyższa o 107 356,7 tys. zł (30,5%).

Najwyższe kwoty z Funduszu Pracy zostały przeznaczone na programy na rzecz promocji zatrudnienia i aktywizacji bezrobotnych – 244 498,1 tys. zł, to jest 53,2% ogółu poniesionych wydatków z FP oraz wypłaty zasiłków dla bezrobotnych – 192 022,6 tys. zł, to jest 41,8% poniesionych wydatków.

W porównaniu z 2008 rokiem, wydatki na aktywizację bezrobotnych wzrosły o 48 715,5 tys. zł, tj. o 24,9%. Więcej wydano również na zasiłki dla bezrobotnych – o 55 109,3 tys. zł tj., o 40,3%, co należy wiązać z ogólnym wzrostem liczby zarejestrowanych bezrobotnych, w tym przede wszystkim uprawnionych do pobierania zasiłku.

Wykres 23. Struktura wydatków z Funduszu Pracy w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2008 - 2009

Analiza wyników finansowych wskazuje na utrzymującą się korzystną zmianę struktury wydatków Funduszu Pracy, w kierunku wzrostu wydatków na programy na rzecz promocji zatrudnienia i aktywizacji bezrobotnych. Jest to działanie zgodne z celami Strategii Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich Województwa Warmińsko – Mazurskiego, a także założeniami Regionalnego Planu na rzecz Zatrudnienia w województwie warmińsko – mazurskim w 2009 roku.

Tabela 17. Struktura wydatków z Funduszu Pracy według form aktywizacji w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2008 - 2009 (w tys. zł.)

Wyszczególnienie	2008	2009	Zmiany do 2008 w tys. zł	Zmiany do 2008 w %	stan na 31. XII.	
					Udział w % w 2008	Udział w % w 2009
Wydatki ogółem	352 419,1	459 775,8	107 356,7	30,5	100,0	100,0
w tym:						
Zasiłki dla bezrobotnych	136 913,3	192 022,6	55 109,3	40,3	38,9	41,8
Aktywne formy	195 782,6	244 498,1	48 715,5	24,9	55,5	53,2
w tym:					100,0	100,0
- szkolenia	14 843,4	20 700,8	5 857,4	39,5	7,6	8,5
- roboty publiczne	17 839,7	24 295,6	6 455,9	36,2	9,1	9,9
- prace interwencyjne	19 796,4	18 983,3	-813,1	-4,1	10,1	7,8
- prace społ. użyteczne	2 734,8	3 086,3	351,5	12,9	1,4	1,3
- stypendia stażowe	53 651,2	83 946,0	30 294,8	56,5	27,4	34,3
- przygotowanie zawodowe	19 972,2	6 944,0	-13 028,2	-65,2	10,2	2,8
- dotacje na działalność gospodarczą	36 203,5	50 715,1	14 511,6	40,1	18,5	20,7
- dotacje dla pracodawców	25 711,6	29 646,0	3 934,4	15,3	13,1	12,1
- pozostałe wydatki, na aktywne formy*	5 029,8	6 181,0	1 151,2	22,9	2,6	2,5
Pozostałe wydatki z Funduszu Pracy **(z kwoty ogółem)	19 723,2	23 255,1	3 531,9	17,9	5,6	5,1

* wydatki na zatrudnienie wspierane, refundacja składki na bezp. społ., opieka nad dzieckiem i osobą zależną, koszt badań lekarskich.

** koszty systemu EURES, rad zatrudnienia, informacji zawodowej i poradnictwa, badań i analiz rynku pracy, systemu informatycznego, informacji o usługach i partnerach rynku pracy, koszt wezwań, zawiadomień, przekazywania świadczeń

Źródło: Na podstawie sprawozdania MP i PS – 02 o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy w latach 2008 – 2009,

Dynamicznie rośnie zarówno liczba jak i udział osób uprawnionych do pobierania z Funduszu Pracy zasiłku z tytułu bezrobocia, co skutkuje widocznym wzrostem kosztów związanych z wypłatą tych zasiłków. W stosunku do 2008 roku na ten cel wydatkowano o 55 109,3 tys. zł (40,3%) więcej. Wyższe wydatki na zasiłki, związane są również ze wzrostem kwoty zasiłku.

Struktura udziału wydatków na poszczególne formy aktywizacji bezrobotnych, w powiatach, jest zróżnicowana. Generalnie wyłania się jednak pewien trend w polityce lokalnych rynków pracy, ukierunkowany na wspieranie przedsiębiorczości i tworzenie trwałych miejsc pracy, a także wspieranie pracodawców, którzy przechodzą przejściowe trudności ekonomiczne.

W porównaniu z 2008 rokiem, najbardziej wzrosły wydatki na:

- stypendia z tytułu odbywania stażu – o 56,5 % (30 294,8 tys. zł),
- podjęcie przez bezrobotnego działalności gospodarczej – o 40,1% (14 511,6 tys. zł),
- szkolenia – 39,5 % (5 857,4 tys. zł),
- roboty publiczne – o 36,2% (6 455,9 tys. zł).

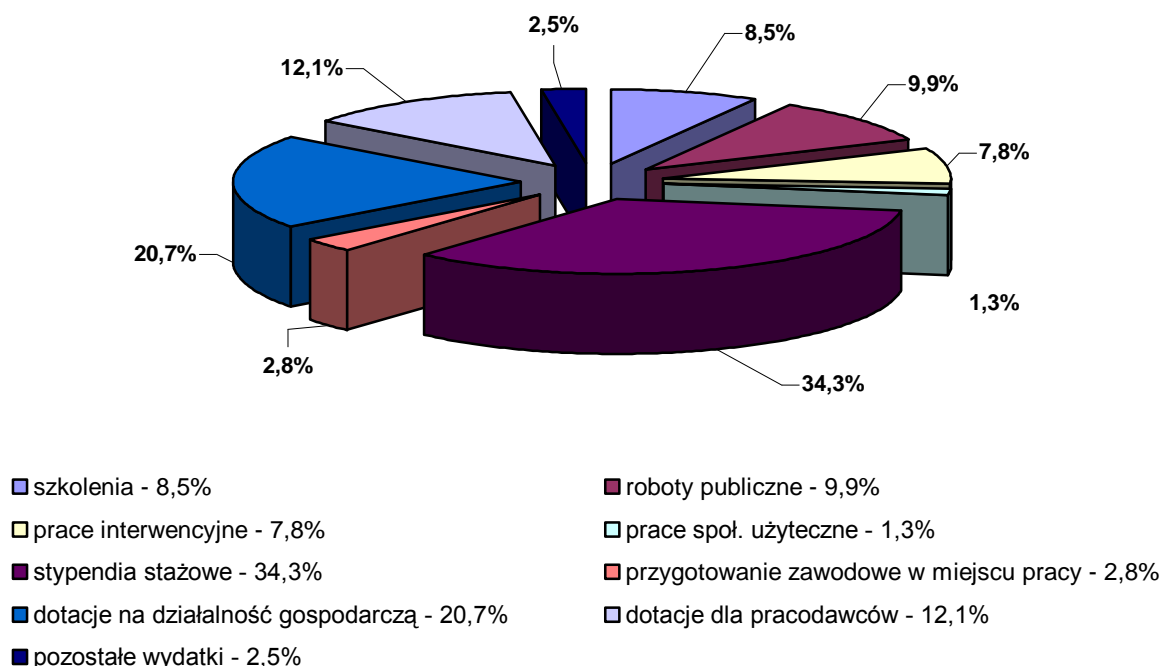
W porównaniu z 2008 rokiem, mniej wydano na:

- przygotowanie zawodowe dorosłych – o 65,2% (13 028,2 tys. zł),
- prace interwencyjne – o 4,1%% (813,1 tys. zł).

Największy udział procentowy w wydatkach na aktywizację bezrobotnych w 2009 roku miały wydatki na:

- stypendia i składki na ubezpieczenie społeczne za okres stażu – 34,3%,
- podjęcie przez bezrobotnych działalności gospodarczej – 20,7%,
- refundację kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy – 12,1%.

Wykres 24. Struktura wydatków na aktywne formy z Funduszu Pracy w województwie warmińsko – mazurskim w roku 2009

Źródło: Na podstawie sprawozdania MPiPS – 02 o przychodach i wydatkach z Funduszu Pracy.

W porównaniu z 2008 rokiem wzrósł procentowy udział wydatków na:

- stypendia i składki na ubezpieczenie społeczne za okres stażu – o 6,9 pkt proc.,
- podjęcie przez bezrobotnych działalności gospodarczej – o 2,2 pkt. proc.,
- szkolenia – o 0,9 pkt proc.,
- roboty publiczne – o 0,8 pkt proc.

6. Działania w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS)

6.1. Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL) - stan realizacji na koniec 2009 roku

W nowym okresie programowania, obejmującym lata 2007-2013, Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie (WUP) pełni rolę Instytucji Wdrażającej dla całego Priorytetu VI i Działania 8.1 w ramach Priorytetu VIII.

W 2009 roku WUP przeprowadził 10 konkursów z czego 6 zostało zakończonych już w I półroczu z powodu wyczerpania alokacji na 2009r.

Na realizację konkursów w ramach PO KL w 2009r. WUP przeznaczył łącznie 83,5 mln zł. Do tego należy doliczyć środki Funduszu Pracy (rezerwa Samorządu Województwa) w wysokości 76 mln zł, zaangażowane w realizację projektów systemowych powiatowych urzędów pracy w Poddziałaniu 6.1.3 skierowanych na wsparcie osób bezrobotnych.

Podsumowując miniony rok należy podkreślić iż :

- Ogółem, w 2009 roku, do Wojewódzkiego Urzędu Pracy wpłynęło 475 wniosków na kwotę ponad 380 mln zł. Zgodnie z dyspozycją IZ, nabór wniosków w ramach ogłoszonych w styczniu konkursów zawieszono z dniem 1 kwietnia 2009 roku, tj. od dnia wejścia w życie zmienionego Systemu Realizacji PO KL. Po tej dacie, we wzorze wniosku aplikacyjnego wprowadzono *Standard minimum równości szans kobiet i mężczyzn*. Spowodowało to znaczne utrudnienie w aplikowaniu i w ocenie wniosków oraz konieczność przeszkolenia w tym zakresie Beneficjentów i członków Komisji Oceny Projektów. Wzrósł odsetek wniosków odrzucanych merytorycznie tylko z powodu *Standardu* – ok. 30%.
- Spośród wszystkich złożonych wniosków, 392 poprawne formalnie (tj 82,5%) na kwotę ponad 311 mln zł, skierowano do oceny merytorycznej. Umożliwienie Beneficjentom uzupełniania lub korygowania drobnych błędów formalnych, znacznie ułatwiło aplikowanie – w większości Działania/Poddziałania ponad 90% trafiło do oceny merytorycznej.
- W sumie pozytywnie zostały ocenione 182 wnioski na kwotę prawie 156 mln zł.
- Zakontraktowano ponad 95% planowanych środków (pozostałe środki, to tzw. rezerwa na procedurę odwoławczą). W sumie w roku 2009, podpisano 102 umowy na kwotę ok. 79,5 mln zł.

- Pozytywnym zjawiskiem jest rosnący udział we wnioskowaniu i wykorzystaniu środków w ramach PO KL jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych – ok. 30%.
- Od początku realizacji PO KL w ramach dotychczas zakontraktowanych projektów wsparcie uzyska ponad 41 tys. osób – mieszkańców naszego regionu w tym ponad 27 tys. osób bezrobotnych.
- Realizowane szkolenia odpowiadają potrzebom rynku pracy: operatorzy maszyn budowlanych, księgowi, opiekunki osób starszych, zawodowi kierowcy, magazynierzy z obsługą wózków widłowych, kasy fiskalne, z zakresu hotelarstwa i gastronomii, spawacze, brukarze, z zakresu mechatroniki, ECDL, marketingu i zarządzania firmą i inne.
- Dzięki staraniom Wojewódzkiego Urzędu Pracy Olsztynie, uzyskano zgodę IP na zwiększenie o 11,7 mln zł, alokacji:
 - w Poddziałaniu 8.1.3 - o ok. 800 tys. zł, dzięki czemu zakontraktowane zostały 3 projekty,
 - w Działaniu 6.2 (dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej) – 5 mln zł,
 - w Poddziałaniu 8.1.2 – o 5,9 mln zł, na dodatkowy konkurs na projekty outplacementowe - zakontraktowano 6 projektów wspierających osoby zwalniane z przyczyn leżących po stronie pracodawców.

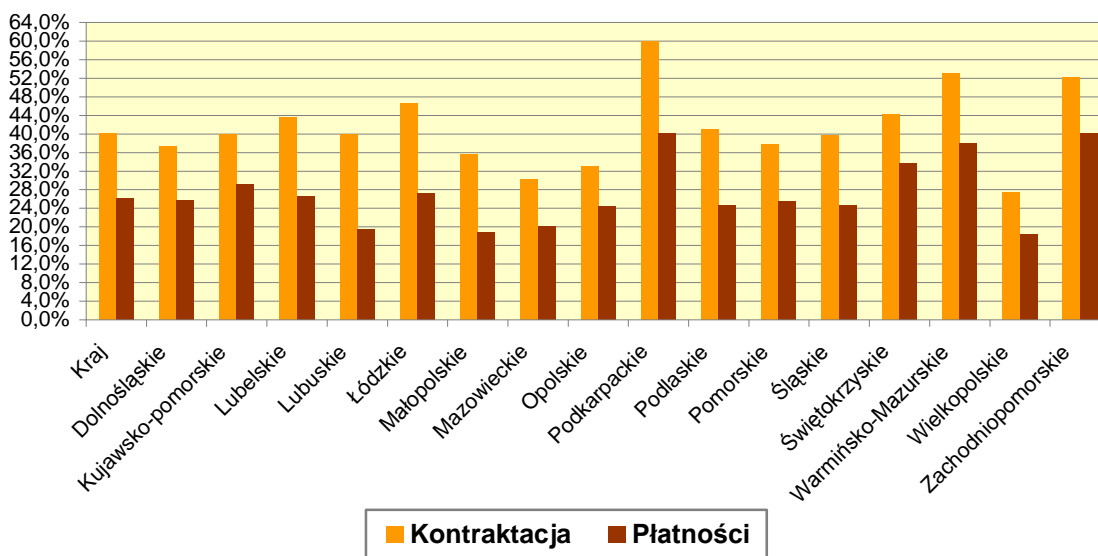
Coraz lepsza jakość składanych wniosków jest wynikiem m.in. dużego wsparcia ze strony WUP oferowanego Beneficjentom, w postaci bezpośrednich konsultacji na etapie przygotowywania aplikacji i wielu szkoleń dla projektodawców z zakresu: pomocy publicznej, tworzenia i zarządzania projektami, zasad rozliczania finansowego projektów, promocji projektów EFS, projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej oraz równości szans kobiet i mężczyzn – w sumie w szkoleniach uczestniczyły 453 osoby.

W bieżącym okresie programowania, podobnie jak w poprzednim, nasz region zajmuje czołowe miejsce pod względem stopnia wykorzystania alokacji przeznaczonej na poprawę jakości zasobów ludzkich. Dotyczy to zarówno poziomu kontraktacji, jak również środków wypłacanych Beneficjentom.

Biorąc pod uwagę kwoty podpisanych umów pomiędzy WUP a Beneficjentami Priorytetu VI, w odniesieniu do alokacji przeznaczonej do dyspozycji na lata 2007-2013 w tym Priorytecie, województwo warmińsko-mazurskie znajduje się na drugim miejscu krajowego „rankingu”.

Pozycja WUP Olsztyn przewyższa średnią krajową o 13 punktów procentowych pod względem kontraktacji. WUP jako jeden z pierwszych w nowym okresie programowania rozpoczął podpisywanie umów z Beneficjentami. Fakt ten wpłynął na wysoki poziom wydatkowania alokacji, co w efekcie sprawiło, iż województwo warmińsko-mazurskie przewyższa średnią krajową o 11,8 punktów procentowych, a tym samym zajmuje trzecie miejsce w kraju.

Wykres 25. Podpisane umowy i wnioski o płatność w ramach Priorytetu VI PO KL w stosunku do alokacji na lata 2007-2013 (%)

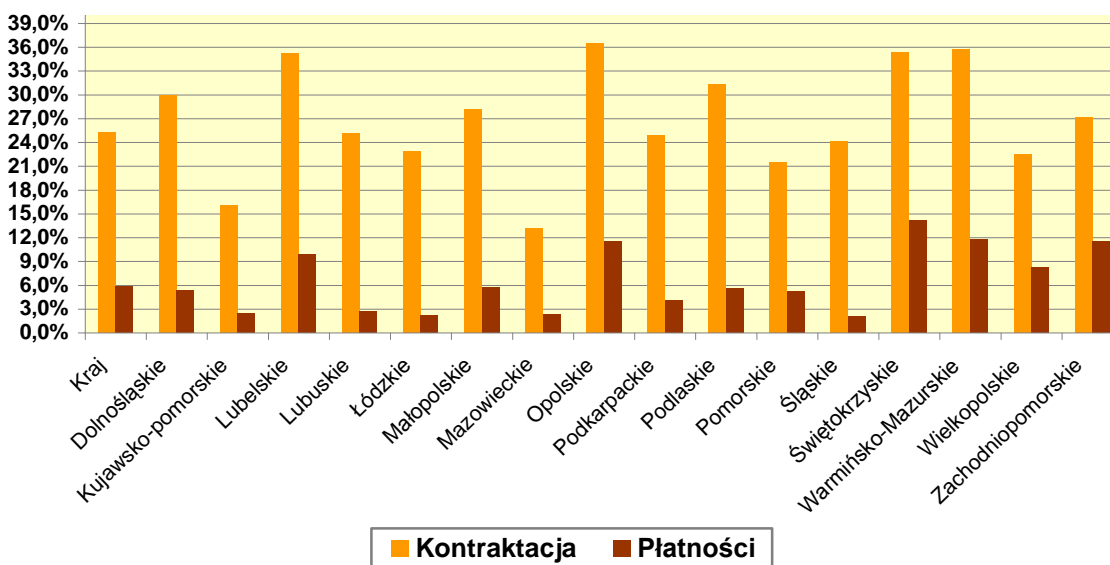

Źródło: Informacja miesięczna z realizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki wg stanu na 04.01.2010r.(IZ-KSI)

Analiza stopnia realizacji alokacji w 2009 roku, w Priorytecie VIII ponownie ukazuje wysoką pozycję naszego regionu na tle kraju. Kwoty podpisanych umów stanowiły 35,7% środków przeznaczonych dla województwa w bieżącym okresie programowania, tym samym przekraczały średnią krajową o 10,5 punktu procentowego.

Wydatkowanie alokacji we wszystkich województwach utrzymywało się na stosunkowo niskim poziomie, ponieważ etap kontraktacji w ramach Działania 8.1 był rozciągnięty w czasie. Większość umów z Beneficjentami WUP podpisał w drugiej połowie 2009 roku.

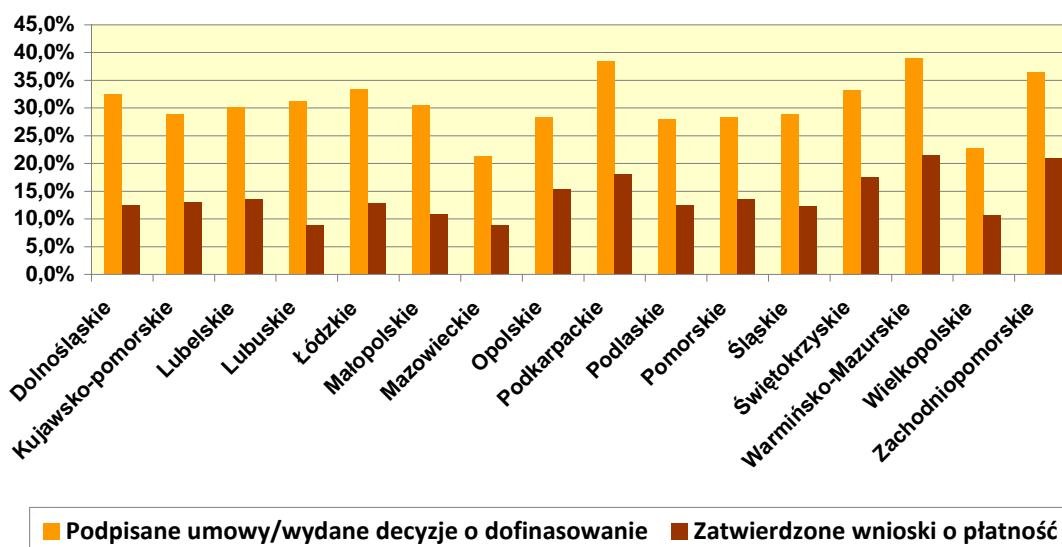
Wykres 26. Podpisane umowy i wnioski o płatność w ramach Priorytetu VIII PO KL w stosunku do alokacji na lata 2007-2013 (%)

Źródło: Informacja miesięczna z realizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki wg stanu na 04.01.2010r.(IZ-KSI)

W województwie warmińsko-mazurskim w całym komponencie regionalnym wartość podpisanych umów to 39% alokacji na lata 2007-2013, natomiast wydatki na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność, które uznano za kwalifikowalne, osiągnęły poziom 21,5%. Powyższe plasuje nasz region na pierwszej pozycji w kraju - znacznie przewyższając pozostałe województwa.

Wykres 27. Podpisane umowy/decyzje i wnioski o płatność w ramach komponentu regionalnego w stosunku do całości środków przyznanych dla poszczególnych województw na realizację Priorytetów VI-IX (%)

Źródło: Informacja miesięczna z realizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki wg stanu na 04.01.2010r. (IZ-KSI)

W trakcie wdrażania Programu dużym utrudnieniem okazały się częste zmiany w dokumentach programowych, przepisów i wytycznych. Powyższe zmiany wymagały wielokrotnego wprowadzania korekt do dokumentacji konkursowych w trakcie trwania poszczególnych konkursów – wydłużało to okres oceny wniosków i opóźniało terminy podpisywania umów.

Mimo wspomnianych wyżej problemów, miejsce województwa warmińsko-mazurskiego w ścisłej czołówce krajowej świadczy o sprawnym działaniu i efektywnym wykorzystywaniu środków przysługujących naszemu regionowi w bieżącym okresie programowania, a także o dobrej współpracy na linii WUP – Instytucja Pośrednicząca oraz WUP - Beneficjent.

Wykorzystując możliwości jakie daje PO KL W związku z pogarszającą się sytuacją na regionalnym rynku pracy, Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie, podjął w 2009 r. szereg działań zmierzających do złagodzenia trudnej sytuacji na rynku pracy.

- W styczniu 2009 r. zwiększono alokację w Poddziałaniu 6.1.3 *Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie aktywności zawodowej* do 76 mln zł, tj. o 6 mln. zł. więcej niż planowano pierwotnie. Dyrektorzy PUP zostali poinformowani, aby w projektach systemowych realizowanych w ramach PO KL, jako priorytet, brać pod uwagę potrzeby pracodawców i pracobiorców, których sytuacja pogorszyła się w wyniku problemów gospodarczych.
- Przyspieszone zostały konkursy w Priorytecie VI *Rynek pracy otwarty dla wszystkich* i Działaniu 8.1 PO KL *Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w*

regionie – w ramach Poddziałania 8.1.1 przeznaczono 30 mln zł. na wsparcie przedsiębiorstw w zakresie rozwoju kwalifikacji kadr.

- Zwiększono w Działaniu 6.2 *Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia* (dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej), o dodatkowe 5 mln zł., alokację na rok 2009, co umożliwiło dofinansowanie większej liczby projektów złożonych na konkurs, a tym samym udzielenie większej liczby jednorazowych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej.
- We wrześniu 2009 r. , WUP ogłosił dodatkowy konkurs w Poddziałaniu 8.1.2 *Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie* w celu objęcia wsparciem jak największej liczby osób zwalnianych z pracy (działania outplacementowe). Po raz pierwszy zastosowano procedurę przyspieszonego wyboru projektów tzw. „szybką ścieżkę” - skrócenie czasu naboru, oceny i wyboru projektów, co przyczyniło się do elastycznego reagowania w przypadku zmieniającej się sytuacji na rynku pracy.
- Przyspieszono wydatkowanie środków - w przypadku projektów o niskiej wartości, wypłata środków następowała w jednej transzy. Taka praktyka stosowana była w Działaniu 6.3 *Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia aktywności zawodowej na obszarach wiejskich*, gdzie wartość projektów nie przekracza kwoty 50 tys. zł.
- Podjęto działania zmierzające do jak najpełniejszego wsparcia Projektodawców z terenu Warmii i Mazur - preferowanie Beneficjentów z naszego regionu (dodatkowe punkty za spełnienie kryterium strategicznego – w ramach oceny merytorycznej) oraz szczególną uwagę zwrócono na potrzebę realizacji przedsięwzięć o szerokim wachlarzu wsparcia dla osób bezrobotnych oraz ich efektywność .
- Ułatwienia stosowane przez WUP na etapie oceny formalnej umożliwiły uzupełnianie/korektę wniosku z powodu nieznaczących uchybień lub błędów oczywistych. Dzięki temu w prawie wszystkich konkursach w 2009 r. do oceny merytorycznej trafia ponad 90% wniosków. Pozwala to na szybszą realizację konkursów i szybsze przekazywanie środków do dyspozycji Beneficjentów.
- Ukierunkowano wsparcia na tworzenie miejsc pracy w ramach samozatrudnienia z uwzględnieniem osób zwolnionych z przyczyn leżących po stronie pracodawcy lub będących w okresie wypowiedzenia – w ramach Działania 6.2 oraz Poddziałania 6.1.3 i 8.1.2.
- Zaplanowano jak najszybsze rozpoczęcie konkursów w 2010 roku, w Działaniu 6.2 *Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia* oraz w Poddziałaniach 6.1.1 *Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy* i 8.1.2 *Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie* trybie tzw. „szybkiej ścieżki”.

Przy wysokim tempie kontraktacji i rozliczania środków finansowych dużo uwagi poświęca się racjonalności wydatkowania środków. Stały monitoring wskaźników określonych w poszczególnych Działaniach, za których realizację odpowiada WUP w Olsztynie, pozwala sądzić, że nie powinno być problemów z ich osiągnięciem do końca realizacji PO KL.

6.2. Projekt systemowy „Wsparcie doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy w WUP w Olsztynie w ramach Poddziałania 6.1.2.PO KL”.

Od września 2008 roku, realizowany jest projekt „Wsparcie doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy w WUP w Olsztynie w ramach Poddziałania 6.1.2 PO KL”. Całkowita wartość projektu, którego zakończenie przewiduje się maj 2015 roku, wynosi 2,3 mln zł, w tym środki Europejskiego Funduszu Społecznego – 1,9 mln zł.

Głównym celem projektu jest wzrost jakości usług świadczonych przez WUP Olsztynie poprzez zatrudnienie 5 nowych osób - doradców zawodowych i pośredników pracy, wyposażenie ich stanowisk pracy oraz podniesienie kwalifikacji zawodowych 44 kluczowych pracowników Urzędu, w okresie od 2008 - 2015 r., poprzez udział w specjalistycznych kursach i szkoleniach (40 osób) oraz studiach podyplomowych (4 osoby).

W 2009 roku, w ramach projektu zatrudnione zostały 4 osoby. Dla pracowników finansowanych w ramach projektu zorganizowano studia podyplomowe, oraz szkolenia, a także zakupiono sprzęt komputerowy i materiały dydaktyczne.

6.3. Projekt systemowy „Rola małych i średnich przedsiębiorstw w gospodarce województwa warmińsko– mazurskiego”

Priorytet VIII . Regionalne Kadry Gospodarki.

Działanie 8.1. Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie.

Poddziałanie 8.1.4. Przewidywanie zmiany gospodarczej.

Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie realizował w okresie wrzesień 2008 – grudzień 2009r. systemowy projekt badawczy pn. „Rola małych i średnich przedsiębiorstw w gospodarce województwa warmińsko – mazurskiego”. Na realizację projektu przeznaczono kwotę w wysokości 800 tysięcy złotych, w tym środki EFS - 784,00 zł.

Celem projektu było stworzenie zorganizowanego modelu systemu przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą, odpowiadającego potrzebom MŚP w województwie warmińsko – mazurskim, na podstawie wcześniej przeprowadzonych badań. W ramach Projektu zaplanowano 7 modułów badawczych poświęconych m.in. identyfikacji zasobów i potencjału siły roboczej zatrudnionej w sektorze MŚP oraz potrzeb szkoleniowych małych i średnich firm w regionie, określeniu trendów rozwojowych sektora MŚP.

Stworzono stronę internetową projektu, która jest interaktywnym narzędziem, umożliwiającym transfer wiedzy oraz wymianę informacji pomiędzy podmiotami, zainteresowanymi wynikami badań.

Przyjęto sześć raportów cząstkowych i siódmy raport końcowy, reasumujący dokonania z badań cząstkowych:

- *„Ewidencja zasobów informacyjnych i badawczych, jakimi dysponują poszczególne instytucje i organizacje zajmujące się przedmiotową problematyką – badania źródeł zastanych (desk research)”*. W raporcie tym, nie tylko dokonano skatalogowania istniejących zasobów informacyjnych, ale też została dokonana identyfikacja unijnych funduszy wsparcia dla MSP oraz usług wsparcia dla przedsiębiorstw.

- „Charakterystyka sektora MŚP województwa warmińsko – mazurskiego w kontekście gospodarki regionalnej i krajowej oraz w perspektywie Unii Europejskiej”. Moduł swoim zakresem obejmuje m.in.: charakterystykę ilościową, branżową, geograficzną oraz stopień innowacyjności MŚP województwa warmińsko – mazurskiego, wpływ i rolę MŚP na rynek pracy oraz konkurencyjność i kierunki rozwoju MŚP w naszym regionie.
- „Określenie trendów rozwojowych sektora MŚP”. W tej części badań określono trendy rozwojowe sektora MŚP, w tym stan zatrudnienia i deklarowane zmiany, określenie profilu działalności gospodarczej oraz stopnia planowanych inwestycji, a także zbadano potrzeby szkoleniowe wśród pracowników sektora MŚP.
- „Powiązania systemu edukacji z potrzebami gospodarki w obszarze MŚP”. W module tym poddano analizie następujące zagadnienia: potencjał systemu edukacji w aspekcie podatności na zmiany związane z potrzebami rynku pracy, dostosowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy, ustalenie mechanizmów regulujących wymianę informacji pomiędzy sektorem MŚP a systemem edukacji.
- „Identyfikacja zasobów i potencjału siły roboczej zatrudnionej w sektorze MŚP oraz potrzeb szkoleniowych małych i średnich firm w regionie”, gdzie określono zasoby i potencjał zasobów pracy, jakimi dysponuje sektor MŚP, określono niedobory w zasobach siły roboczej, a także listę szkoleń, z których najczęściej korzystają pracownicy sektora MŚP oraz podjęto próbę ustalenia potrzeb szkoleniowych MŚP.
- „Identyfikacja wolnych zasobów pracy pod potrzeby MŚP w kontekście aktualnego i pożądanego potencjału – identyfikacja ilościowa wolnych zasobów pracy”, w którym zbadano kompetencje zasobów pracy, oczekiwania wolnych zasobów pracy wobec pracodawców, publicznych służb zatrudnienia oraz instytucji i organizacji oraz mobilność zawodową i przestrzenną.
- Siódmą część badań stanowił *Raport Końcowy*, zawierający podsumowanie badań, rekomendacje do realizacji, a także propozycję stworzenia modelu zarządzania zmianą gospodarczą.

Na wyżej wymienione zadania wydatkowano do 31 grudnia 2009 roku, kwotę 751 607,13 zł, tj. 95,4% z ogółu zaplanowanej na rok 2009 kwoty. Różnica w stosunku do planu wynika z wyboru oferty, która zakładała wykonanie projektu taniej niż to było zaplanowane przez WUP.

6.4. Projekt systemowy „Przyszłość w Twoich rękach”

Priorytet VI. Rynek pracy otwarty dla wszystkich.

Działanie 6.1. Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie.

Poddziałanie 6.1.1. Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy

Projekt, realizowany przez Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie, w całości finansowany jest ze środków EFS. Łączny koszt projektu wyniesie 800,0 tys. zł z czego 490,0 tys. zł, stanowiąc będą koszty związane ze szkoleniami i praktyką zawodową. Koszty zarządzania projektem ponosi WUP. Realizacja projektu obejmuje okres od 01.04.2009 r. do 30.06.2010 r.

Projekt przewiduje objęcie wsparciem 50 osób do 30 roku życia pozostających bez zatrudnienia, zamieszkujących w gminach wiejskich i miejsko-wiejskich (w tym byłych PPGR-ów) z terenów powiatów: bartoszyckiego, braniewskiego, działdowskiego, elbląskiego, ełckiego, gołdapskiego, kętrzyńskiego, lidzbarskiego, mragowskiego, nidzickiego, oleckiego, piskiego, ostródzkiego, szczycieńskiego, węgorzewskiego, zamierzających podjąć zatrudnienie w zawodach pozarolniczych.

Wysokie bezrobocie na terenach wiejskich, które utrzymuje się od wielu lat wytworzyło poczucie bezradności sprzyjające tworzeniu się frustracji społecznych i trudnych do pokonania barier związanych z dostępem do miejsc pracy. Jedną z podstawowych barier jest zbyt długa odległość i koszty dojazdów do ośrodków kształcenia i zatrudnienia.

Projekt ma między innymi na celu pokonanie powyższych barier co w rezultacie doprowadzi do zdobycia kwalifikacji i podjęcia zatrudnienia w Olsztynie, gdzie wskaźnik bezrobocia jest jednym z niższych w kraju.

Działania zaplanowane w projekcie (szkolenie i praktyka zawodowa u pracodawcy) będą realizowane pod potrzeby konkretnych pracodawców, od których zostaną pozyskane promesy zatrudnieniowe.

Projekt zapewnia dodatkowe profity dla beneficjentów tj: stypendia po zakończeniu każdego miesiąca stażu i praktyki zawodowej, zakwaterowanie w Olsztynie przez cały okres realizacji projektu, wyżywienie przez dwa miesiące szkolenia i pierwszy miesiąc praktyki zawodowej, zwrot kosztów dojazdów, opłata licencji zawodowej, ubezpieczenia i badań lekarskich

Zakłada się, że po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, 50% uczestników, tj. 25 osób uzyska zatrudnienie.

Dotychczas, w okresie październik – listopad 2009 roku, zrealizowano 4 szkolenia zawodowe, z udziałem 40 osób. Po zakończeniu szkoleń, zgodnie z założeniami projektu, rozpoczęto staże zawodowe u pracodawców, które będą trwały do końca lutego 2010 roku. Łączny czas aktywizacji wynoszący 5 miesięcy przyczyni się w dużym zakresie do zaakceptowania pobytu w nowym miejscu i podjęcia decyzji o pozostaniu na stałe w Olsztynie.

Do końca roku 2009 zapłacono Usługodawcom kwotę 246 139,15 PLN, co stanowi 30,8% planowanego budżetu projektu.

7. Projekty lokalne opracowane i realizowane przez powiatowe urzędy pracy, finansowane z rezerwy Funduszu Pracy pozostającej w gestii Ministra Pracy i Polityki Społecznej

Starosta, samodzielnie lub we współpracy z innymi organami, organizacjami i podmiotami zajmującymi się problematyką rynku pracy, w celu promocji zatrudnienia i aktywizacji bezrobotnych i poszukujących pracy, inicjuje i realizuje projekty lokalne, które mogą być współfinansowane z rezerwy środków Funduszu Pracy pozostających w gestii Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Projekty lokalne przygotowuje się na podstawie regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia oraz wyników badań i analiz lokalnego rynku pracy, w tym sytuacji osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Na podstawie regulaminu z dnia 30 stycznia 2009 roku, ustanowionego na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2008 roku, w sprawie algorytmu ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań w województwie (Dz. U. Nr 18, poz.114), dotyczącego ustanawiania i dysponowania rezerwą środków Funduszu Pracy przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej, a także na podstawie § 8 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2009r. w sprawie algorytmu ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań w województwie (Dz. U. Nr 123 poz. 1019) MPiPS uruchomiło kwoty środków Funduszu Pracy z rezerwy Ministra na realizację projektów:

- na rzecz osób bezrobotnych, zwolnionych z pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników, związanych z trudnościami gospodarczymi lub niewypłacalnością pracodawcy w warunkach kryzysu finansowanego,
- zwiększających aktywność zawodową osób w wieku do 30 lat,
- zwiększających aktywność zawodową osób w wieku 45/50 plus,
- związanych z rozwojem małej i średniej przedsiębiorczości,
- związane z aktywizacją bezrobotnych na terenach, na których miały miejsce klęski żywiołowe oraz inne zdarzenia nieprzewidywalne.

W związku z powyższym, samorządy powiatowe przedłożyły wnioski o dodatkowe środki z Funduszu Pracy, które zgodnie z określonymi zasadami i trybem, zostały zweryfikowane i zaopiniowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie, a następnie przesłane do MPiPS celem wydania stosowanych decyzji finansowanych.

W 2009 roku, w celu opracowania i realizacji własnych, lokalnych projektów z rezerwy finansowej Ministra Pracy i Polityki Społecznej, skorzystały wszystkie samorządy powiatowe. Ogółem zrealizowano 118 projektów, w których uczestniczyło 8 660 osób. Wydatkowano na nie 57 822,0 tys. zł.

**Tabela 18. Obszar realizowanych przez powiatowe urzędy pracy projektów w 2009 roku
kwoty w tys. zł**

Przedsiębiorczość		Osoby 45/50+		Osoby do 30 lat		Zwolnienia z przyczyn pracodawcy		Inne programy		Razem	
Kwota	Osoby	Kwota	Osoby	Kwota	Osoby	Kwota	Osoby	Kwota	Osoby	Kwota	Osoby
27461,9	1638	7108,2	1353	13985,9	3661	6386,5	1377	2879,5	454	57822	8483

Źródło: Decyzje finansowe MIPS, dane powiatowych urzędów pracy.

Najwięcej, bo 47,5% (27 461,9 tys. zł) środków pozyskanych przez samorządy powiatowe zostało przeznaczonych na projekty związane z rozwojem małej i średniej przedsiębiorczości (dotacje na podjęcie działalności gospodarczej, refundacja kosztów wyposażenia nowoutworzonego przez pracodawcę lub doposażenia istniejącego miejsca pracy). Razem z dotacji wspierających powstanie nowego miejsca pracy skorzystało 1638 bezrobotnych i przedsiębiorców.

Drugim w kolejności obszarem interwencji były bezrobotne osoby, które nie przekroczyły 30 roku życia. Na projekty z ich udziałem przeznaczono 24,2% (13 985,9 tys. zł) pozyskanych z rezerwy Ministra środków FP. W projektach tych uczestniczyło 3 661 osób.

8. Inne działania Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie

8.1. Pośrednictwo –pracy w ramach sieci EURES

Od maja 2004 roku, Polska uczestniczy w międzynarodowym systemie wymiany informacji na temat warunków życia i pracy na terenie Unii Europejskiej oraz pośrednictwa pracy w ramach Europejskich Służb Zatrudnienia EURES. Zainteresowanie działalnością systemu EURES z uwagi na możliwości, jakie ze sobą niesie z roku na rok wzrasta.

W 2009 r. położono nacisk na promocję usługi EURES na rzecz osób poszukujących pracy, w zakresie bezpiecznego poruszania się po „unijnym” rynku pracy, a także skierowaną do pracodawców. W tym zakresie:

- zorganizowano dwa spotkania informacyjne n.t. usług świadczonych przez urzędy pracy na rzecz pracodawców w Olsztynie i Elblągu, w których uczestniczyło 77 pracodawców,
- przygotowano cykl audycji radiowych w Radio Olsztyn dla pracodawców potencjalnie zainteresowanych poszukiwaniem pracowników w krajach UE/EOG, poza Polską,
- zorganizowano „Dni Informacyjne EURES”, w Elblągu i Olsztynie – imprezę skierowaną do bezrobotnych, absolwentów i uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz studentów. W Dniach Informacyjnych uczestniczyli przedstawiciele sieci EURES z 6 krajów UE/EOG, oraz eksperci różnych dziedzin rynku pracy. Przedsięwzięcie cieszyło się dużym zainteresowaniem. Zarówno prezentacje na temat warunków życia i pracy w krajach UE/EOG, jak również indywidualne konsultacje z ekspertami znalazły szerokie grono odbiorców.

Kadra EURES uczestniczyła w targach i giełdach pracy na terenie województwa (5), Polski (3) i krajów UE/EOG (4), podczas których prezentowano specjalnie przygotowane stoiska wystawiennicze, pozyskiwano od pracodawców z terenu województwa i Polski oferty pracy, udzielano porad i konsultacji. Szacuje się, że we wszystkich tych wydarzeniach, wzięło udział ok. 14 500 osób.

Ważnym działaniem była współpraca z kadrą EURES krajów UE/EOG, w zakresie pozyskiwania miejsc pracy dla mieszkańców regionu.

Podejmowano kontakty z instytucjami zewnętrznymi, tj. z gminnymi centrami informacji, uczelniami wyższymi, akademickimi biurami karier, OHP, związkami zawodowymi, agencjami zatrudnienia, instytucjami szkoleniowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Mimo trudnej się sytuacji na rynkach pracy krajów UE/EOG, poprzez sieć EURES, stworzono szansę wyjazdu do pracy w krajach UE/EOG 1 059 osobom, o 89 więcej niż w 2008 roku, głównie do Wielkiej Brytanii, Hiszpanii i Szwecji.

8.2. Realizacja zadań wynikających z koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie świadczeń dla bezrobotnych

Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie, z upoważnienia marszałka województwa, pełni rolę instytucji właściwej, m.in. w zakresie wydawania decyzji administracyjnych jako organ I instancji, w kwestii przyznania bądź odmowy przyznania prawa do zasiłku

osobom na podstawie okresów zatrudnienia w krajach UE/EOG. Liczba spraw w tym zakresie w porównaniu z 2008 rokiem, wzrosła ponad dwukrotnie, a mianowicie

- wydano 1951 decyzji administracyjnych w sprawie nabycia uprawnień zasiłkowych (rok 2008 - 768), oraz 254 decyzje w sprawie transferu zasiłku, nabytego w innym kraju UE/EOG, poza Polską (rok 2008 – 41),
- przygotowano i przesłano do krajów UE/EOG 1678 formularzy informacyjnych E 001 – dotyczących potwierdzenia okresów zatrudnienia i ubezpieczenia mieszkańców regionu w krajach UE/EOG (rok 2008 - 1010),
- wystawiono 180 formularzy E 301, potwierdzających okresy zatrudnienia i ubezpieczenia w Polsce osobom, ubiegającym się o świadczenia zasiłkowe poza Polską (rok 2008 -98).

Tabela 19.. Realizacja zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2007 - 2008

Działania WUP	Okres	
	Rok 2008	Rok 2009
Ilość decyzji w sprawie przyznania prawa do transferu zasiłku z kraju UE/EOG do Polski	41	254
Ilość decyzji w sprawie przyznania prawa do zasiłku dla osób przemieszczających się we Wspólnocie (sumowanie okresów zatrudnienia i ubezpieczenia)	768	1951
Ilość wydanych formularzy E 301 (potwierdzających okresy zatrudnienia i ubezpieczenia w Polsce)	98	180
Ilość wysłanych formularzy korespondencyjnych E 001(służących do pozyskania formularzy E 301, które potwierdzają okresy zatrudnienia i ubezpieczenia odbyte przez polskich obywateli w krajach EOG)	1010	1678

W celu usprawnienia działań w zakresie koordynacji, w czerwcu 2009 roku, przygotowano projekt nowej procedury współpracy między WUP i PUP. Nowa metoda postępowania została zaakceptowana, co zdecydowanie usprawniło przekazywanie wzajemne dokumentów i ma bezpośredni wpływ na skrócenie terminów rozstrzygnięcia spraw.

8.3. Prowadzenie rejestru Agencji Zatrudnienia

Na mocy ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. Nr 69 z 2008 r, poz.415, z późn. zm.), Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie, działając z upoważnienia Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego prowadzi rejestr agencji zatrudnienia, wydaje decyzje w sprawach:

- wpisu do rejestru agencji zatrudnienia,
- odmowy wpisania do rejestru agencji zatrudnienia,
- odmowy wydania certyfikatu,
- wykreślenia z rejestru agencji zatrudnienia.

W końcu 2009 r. na terenie województwa działało 50 podmiotów o statusie agencji zatrudnienia. Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie, działając z upoważnienia Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego wszczął postępowanie administracyjne w stosunku do 3 agencji, w sprawie wykreślenia z Krajowego Rejestru Agencji Zatrudnienia z powodu, nie wykazania działalności za rok 2008.

W konsekwencji wydano decyzje administracyjne w sprawie wykreślenia agencji zatrudnienia z Krajowego Rejestru Agencji Zatrudnienia.

W roku 2009 r. po raz kolejny doprowadzono do spotkania agencji zatrudnienia funkcjonujących w regionie, z udziałem pracowników powiatowych urzędów pracy oraz Państwowej Inspekcji Pracy, na którym omówiono m.in. zasady współpracy między wszystkimi jednostkami.

8.4. Zatrudnianie cudzoziemców

Od 1 lutego 2009 r. obowiązuje nowe Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. Nr 21 poz. 114), zmieniające Rozporządzenie w sprawie wykonywania pracy przez cudzoziemców bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę.

Nowy akt umożliwia cudzoziemcom pochodzącym z państw graniczących z Polską – tj. Ukrainy, Białorusi, Rosji i Mołdowy wykonywanie pracy krótkoterminowej, bez obowiązku uzyskiwania zezwolenia na pracę w okresie do sześciu miesięcy w ciągu kolejnych dwunastu miesięcy, licząc od pierwszego wjazdu do Polski.

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej powierzyło wojewódzkim urządowi pracy, prowadzenie monitoringu przedkładanych przez pracodawców i rejestrowanych przez powiatowe urzędy pracy oświadczeń, dotyczących zamiaru powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi. Na koniec 2009 roku, w powiatowych urzędach pracy z województwa warmińsko-mazurskiego zarejestrowano 397 takich oświadczeń (przed rokiem 474) .

8.5. Organizowanie i koordynowanie rozwoju usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej (CliPKZ)

Zadania Wojewódzkiego Urzędu Pracy w zakresie poradnictwa i informacji zawodowej oraz pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy, realizuje Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Olsztynie i Elblągu jako wyspecjalizowane komórki wspierające powiatowe urzędy pracy w obszarze planowania kariery zawodowej.

Centra, koordynują pracę doradców zawodowych i liderów klubu pracy w powiatach, organizują narady i szkolenia.

CliPKZ w Olsztynie, zorganizowało dwa szkolenia dla doradców zawodowych, w tym dwuetapowe szkolenie z interpretacji modelu PerformanSe oraz jego zastosowania w praktyce oraz dwudniowe szkolenie pt. „Proces doradczy w zakresie zwolnień monitorowanych”, przygotowujące doradców do współpracy z instytucjami planującymi grupowe zwolnienia pracowników. Prócz szkoleń zorganizowano dwie narady szkoleniowe, podczas których omawiano zmiany legislacyjne oraz doświadczenia związane z realizacją usługi – pomoc pracodawcom w doborze kadr.

Udzielano również konsultacji doradczych i psychologicznych bezrobotnym i poszukującym pracy, kierowanym przez powiatowe urzędy pracy oraz organizowano warsztaty z zakresu planowania kariery zawodowej i aktywnego poszukiwania pracy.

Przeprowadzono 186 badań diagnostycznych (badano predyspozycje preferencje i zainteresowania zawodowe oraz obszary psychologiczne).

Tematyka prowadzonych przez Centra warsztatów dotyczyła wielu obszarów, np.:

- „Wyspa skarbów - poznaj swój potencjał” - określenie mocnych i słabych stron zawodowych i osobowościowych, inspirowanie do podejmowania decyzji zawodowych,
- „Autoprezentacja – kształtowanie wizerunku zawodowego”
- „Asertywność - jak być otwartym, naturalnym i skutecznym”,
- „Zaplanuj swoją przyszłość zawodową”
- „Przygotowanie i rozmowa z pracodawcą”,
- „Umiejętności lidera Klubu Pracy”.
- „Rozwój poradnictwa całościowego”,
- „Umiejętność korzystania ze źródeł informacji zawodowej – kluczowa w planowaniu kariery zawodowej”,
- „Metodyka pracy doradcy zawodowego”,
- „Charakter pracy i możliwości zatrudnienia w zawodzie opiekuna medycznego”,
- „Umiejętności poruszania się po europejskim i polskim rynku pracy”,
- Warsztaty promocji samego siebie
- Własna firma – aspekty prawne, organizacyjne i psychologiczne,
- Gdzie i jak szukać pracy – trzydniowy cykl zajęć dla osób osadzonych w Areszcie Śledczym w Elblągu,
- Trening podejmowania decyzji zawodowych – dla uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych.

Działania Centrum w zakresie opracowywania i gromadzenia informacji zawodowej koncentrowały się przede wszystkim na:

- opracowaniu i wydaniu materiałów szkoleniowych z zakresu aktywnego poszukiwania pracy oraz planowania kariery zawodowej, w tym ulotek, broszur i plakatów (Olsztyn, Elbląg),
- zgromadzeniu i opracowaniu informacji na temat stanowisk pracy w branży IT (Olsztyn),
- opracowaniu informatora o szkoleniach w województwie warmińsko-mazurskim,
- opracowaniu informatora o wolontariacie (Olsztyn),
- opracowaniu charakterystyk zawodów: lekarz, dentysta, lekarz weterynarii, specjalista bhp, sanitariusz i rzeczoznawca, w tym między innymi: zadań i czynności wykonywanych w tych zawodach, wymagań psychologicznych oraz przeciwwskazań zdrowotnych (Olsztyn, Elbląg),
- prowadzeniu miesięcznego monitoringu ofert pracy wykorzystywanego w comiesięcznych raportach dotyczących sytuacji na wojewódzkim rynku pracy (Olsztyn).

Rok 2009, to także kontynuacja współpracy CliPKZ z partnerami zewnętrznymi - Warmińsko-Mazurską Komendą OHP, Wojskowym Ośrodkiem Aktywizacji Zawodowej, Akademickimi Biurami Karier, powiatowymi urzędami pracy, Centrum Pracy i Pomocy w Elblągu, instytucjami partnerskimi w ramach Warmińsko – Mazurskiego Paktu na Rzecz Rozwoju Poradnictwa Zawodowego, Gminnymi Centrami Informacji, realizowana przede wszystkim poprzez wymianę doświadczeń oraz współpracę w ramach przygotowań do Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery. CliPKZ w Olsztynie współpracowało również z uczelniami wyższymi, prowadząc warsztaty metodyczne dla studentów.

W 2009 roku CliPKZ w Olsztynie podejmowało się również niestandardowych zadań. Było inicjatorem i koordynatorem wojewódzkiej akcji Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery (OTK). W ramach inicjatywy zorganizowano konferencję inauguracyjną OTK na Warmii i Mazurach oraz Wojewódzkie Targi Poradnictwa Zawodowego. W Tygodniu Kariery organizowane były różne imprezy, w tym: konferencje, targi pracy, targi edukacyjno-informacyjne, prezentacje, warsztaty, spotkania i konkursy. W sumie z różnych wydarzeń zorganizowanych w jednym tygodniu skorzystało prawie 3,5 tys. osób z województwa warmińsko-mazurskiego.

Za organizację OTK na Warmii i Mazurach, CliPKZ w Olsztynie zostało wyróżnione i nagrodzone przez Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych Rzeczypospolitej Polskiej.

Ważną inicjatywą CliPKZ w Olsztynie w 2009 r. było stworzenie od podstaw standardu poradnictwa zawodowego na odległość. Centrum koordynowało działania zespołu opracowującego standard. Wypracowane treści zostały zawarte w projekcie Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie standardów usług rynku pracy.

Rok 2009, to także realizacja zadań związanych z funkcjonowaniem Warmińsko-Mazurskiego Paktu na Rzecz Rozwoju Poradnictwa Zawodowego, pierwszej w kraju platformy instytucjonalnej współpracy w zakresie poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej.

W roku 2009 odbyło się 11 spotkań roboczych, w które zaangażowani byli liderzy i członkowie poszczególnych zespołów: ds. informacji zawodowej, ds. szkoleń, diagnostycznego, ds. koordynacji i promocji.

Trwały także prace nad projektem i uruchomieniem strony internetowej Paktu na Rzecz Rozwoju Poradnictwa Zawodowego www.doradca.up.gov.pl.

Pod koniec 2009 r. CliPKZ w Olsztynie rozpoczęło badania, które ukażą aktualny poziom wiedzy mieszkańców naszego województwa na temat doradztwa zawodowego, oferowanych usług, a także wskażą potrzeby w tym zakresie. Wyniki badań pozwolą na modyfikację i wzbogacenie oferty doradczej tak, aby w przyszłości możliwie najskuteczniej te potrzeby zaspokajać.

W 2009 roku, z usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej w Centrum w Olsztynie i Elblągu skorzystało łącznie 5 461 osób, w tym z:

- poradnictwa indywidualnego - 372 osoby, udzielono 495 porad,
- poradnictwa grupowego - 541 osób,
- grupowej informacji zawodowej - 915 osób,
- indywidualnej informacji zawodowej - 3 633 osoby.

8.6. Współpraca zagraniczna WUP Olsztyn

8.6.1. Współpraca z Agencją ds. Zapewnienia Pracy Ludności Obwodu Kaliningradzkiego

Współpraca opiera się na Porozumieniu zawartym w dniu 13 września 2007 roku. W ramach wspólnych działań zorganizowane zostało spotkanie w Kaliningradzie w dniach 3 - 4 czerwca 2009 roku, w trakcie którego omówiono dotychczasową współpracę pomiędzy służbą zatrudnienia obwodu kaliningradzkiego i służbą zatrudnienia Rzeczypospolitej Polskiej, a także realizację Planu Pracy Komisji

ds. Pracy i Polityki Socjalnej Polsko-Rosyjskiej Rady ds. Współpracy Regionów RP z Obwodem Kaliningradzkim FR (Podkomisja ds. Pracy).

8.6.2. Komisja ds. Pracy i Polityki Socjalnej Polsko-Rosyjskiej Rady ds. Współpracy Regionów RP z Obwodem Kaliningradzkim FR

Komisja działa na podstawie Umowy pomiędzy Rządem RP a Rządem FR o współpracy transgranicznej z dnia 2 października 1992 r. oraz Porozumienia pomiędzy Rządem RP a Rządem FR o współpracy północno-wschodnich województw Rzeczypospolitej Polskiej i Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej z dnia 22 maja 1992 r.

W 2009 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, WUP w Olsztynie aktywnie uczestniczył w pracach Komisji ds. Pracy Polityki Socjalnej Polsko-Rosyjskiej Rady ds. Współpracy Regionów RP z Obwodem Kaliningradzkim FR. Ostatnie posiedzenie Komisji odbyło się 21 - 23 października w Warszawie, natomiast w dniach 9 - 10 grudnia w Olsztynie, gościli przedstawiciele Agencji ds. Zapewnienia Pracy Ludności Obwodu Kaliningradzkiego, którzy brali udział w szkoleniu w ramach sieci EURES dot. pozyskiwania i wymiany informacji o sytuacji na rynku pracy oraz posiedzeniu Podkomisji ds. Pracy Polsko-Rosyjskiej Rady ds. Współpracy Regionów RP z Obwodem Kaliningradzkim FR.

8.6.3. Współpraca z Wileńską Giełdą Pracy

Współpraca z Wileńską Giełdą Pracy opiera się na Porozumieniu o wzajemnej współpracy zawartym 21 października 1999 roku pomiędzy Wileńską Giełdą Pracy, a Wojewódzkim Urzędem Pracy w Olsztynie oraz podpisywanych corocznie Protokołów Wykonawczych do Porozumienia. W dniach 2 - 4 grudnia 2009 roku zorganizowano spotkanie przedstawicieli WUP i Wileńskiej Giełdy Pracy w Wilnie, w trakcie którego omówiono bieżącą sytuację na rynku pracy w Polsce i na Litwie, a także skutki recesji ekonomicznej na Litwie oraz projekty inicjatyw lokalnych.

8.6.4. Współpraca w ramach realizacji projektu Programu PROGRES

Program PROGRESS został ustanowiony na podstawie decyzji nr 1672/2006WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 2006 roku i ma być realizowany w latach 2007 – 2013. Zastąpił on cztery funkcjonujące wcześniej inicjatywy wspólnotowe (EQUAL, Interreg III, LEADER+ oraz URBAN II)

Do najważniejszych celów programu, należy wsparcie podmiotów krajowych we wdrażaniu celów Unii Europejskiej w dziedzinie zatrudnienia i spraw społecznych.

Program PROGRESS ma służyć poprawie zrozumienia sytuacji społeczno – gospodarczej we wszystkich państwach UE poprzez finansowanie w jego ramach analiz. Komisja Europejska przykłada dużą wagę do tzw. czynnika europejskiej wartości dodanej, tj, tego, aby proponowane rozwiązania były możliwe do implementacji również w innych krajach członkowskich i dlatego dobrze widziana jest współpraca z podmiotami z innych państw. Program między innymi ma sprzyjać poprawie zrozumienia sytuacji zatrudnieniowej i jej perspektyw, poprzez realizowane analizy i studia. Celem programu jest również wzajemna współpraca, wymiana wiedzy i „dobrych praktyk” oraz uczenie się od siebie.

W upowszechnianie informacji na temat Programu PROGRESS, a także koordynację działań w ramach programu w Polsce, zaangażowane jest Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

Program PROGRESS nie jest funduszem strukturalnym, dlatego dotacje przyznawane w jego ramach są łatwiejsze do zdobycia niż w przypadku EFS.

W marcu 2009 roku, została podpisana umowa o partnerstwie pomiędzy Wojewódzkim Urzędem Pracy w Olsztynie, a Andaluzijską Fundacją ds. Szkoleń i Zatrudnienia, co dało podstawę do rozpoczęcia działań w ramach projektu Progress pt. „Analiza możliwości przetrwania dla andaluzyjskiego modelu zatrudnienia i lokalnego rozwoju w innych regionach Unii Europejskiej. Druga faza dotycząca możliwości przeniesienia modelu andaluzyjskiego”.

Poza Polską, partnerami w projekcie są: Słoweńska Fundacja Pracy Regionu Zasavje, Ministerstwo Zatrudnienia Regionu Andaluzji oraz Służby Zatrudnienia Słowenii.

Projekt zakłada m.in. opracowanie informacji, uwzględniającej główne problemy na rynku pracy poszczególnych regionów, wykryte potrzeby i możliwości wprowadzenia działań, bazując na doświadczeniach Andaluzji w tym zakresie. Efektem końcowym projektu ma być utworzenie bazy danych najlepszych praktyk oraz opracowanie skutecznego systemu wdrażania korzystnych rozwiązań na obszarach objętych projektem.

Łącznie na realizację projektu po stronie polskiej przeznaczonych jest 13 942,83 EUR, z czego 80% finansowanych będzie ze środków programu Progress, a 20%, tj. 2 788,56 EUR z budżetu JST.

W maju 2009 roku, w Sewilli odbyło się pierwsze spotkanie partnerów projektu, które miało na celu poznanie sytuacji społeczno-gospodarczej w poszczególnych regionach objętych projektem oraz przedstawienie celów projektu i zaplanowanie dalszych działań, natomiast 14-15 lipca 2009 roku w Olsztynie i w Pieszku odbyło się spotkanie przygotowawcze poświęcone tematyce zrównoważonego rozwoju turystyki w powiecie piskim, które zaowocowało zorganizowaniem w dniach 26-27 października 2009 roku w Pieszku, cyklu seminariów i warsztatów dot. szans i barier rozwoju turystyki.

8.6.5. Współpraca ze Szwedzkimi Służbami Zatrudnienia

WUP w Olsztynie, złożył deklarację współpracy w międzynarodowym projekcie, którego celem jest wymiana doświadczeń pomiędzy publicznymi służbami zatrudnienia krajów regionu Morza Bałtyckiego, w zakresie problemów występujących na rynkach pracy tych regionów, m.in. bezrobocia ludzi młodych, braku perspektyw na rozszerzenie umiejętności u ludzi pracujących długo w jednej branży oraz dostosowanie miejsc pracy do wykształcenia ludzi.

Wymiana doświadczeń będzie mieć formę seminariów, konferencji, tygodniowych staży dla trzech pracowników z każdej organizacji i targów pracy. W projekcie, oprócz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie, uczestniczyć będą również: Ministerstwo Pracy w Mińsku, Litewska Giełda Pracy, Agencja Pośrednictwa Pracy na Łotwie, Przedstawicielstwo Krajowego Rynku Pracy w Danii, Agencją ds. Zapewnienia Pracy Ludności Obwodu Kaliningradzkiego oraz Publiczne Szwedzkie Służby Zatrudnienia. Większość wydatków w ramach projektu zostanie

sfinansowana ze środków SIDA (Szwedzkiej Międzynarodowej Agencji Współpracy i Rozwoju).

Strona polska znajduje się w grupie krajów, które mają zapewnione finansowanie kosztów projektu w wysokości 85%.

8.6.6. Współpraca z Narodowym Funduszem Szkoleń Republiki Czeskiej

24 listopada 2009 roku, Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie, podpisał list intencyjny dotyczący projektu „Nauka na doświadczeniach służb zatrudnienia Unii Europejskiej”, realizowanego we współpracy z Narodowym Funduszem Szkoleń Republiki Czeskiej. Projekt będzie realizowany od kwietnia 2010 roku do marca 2012 roku.

8.6.7. Współpraca z Prowincją Perugia oraz innymi partnerami w ramach Projektu Leonardo da Vinci

W dniu 24 lutego 2009 roku, WUP w Olsztynie podpisał list intencyjny, który zapoczątkował przygotowania do realizacji projektu „Daj Szansę Kompetencjom. Przejrzystość i samozatrudnienie migracji pracującej poprzez Centra Oceny”. Liderem projektu jest Prowincja Perugia, projekt realizowanych będzie w okresie od 1 października 2009 roku do 30 września 2011 roku. Obecnie planowana jest organizacja spotkania rozpoczynającego projekt, które odbędzie się w dniach 23-25 lutego 2010 roku.

8.7. Prowadzenie Rejestru Instytucji Szkoleniowych (RIS)

Rejestr Instytucji Szkoleniowych jest jednym z narzędzi mających wpływ na upowszechnienie, zwiększenie dostępności i poprawę jakości usług szkoleniowych. Każda instytucja szkoleniowa zainteresowana korzystaniem ze środków publicznych na prowadzenie szkoleń osób bezrobotnych i poszukujących pracy jest zobowiązana posiadać wpis do Rejestru Instytucji Szkoleniowych. Podstawę prawną stanowi art. 20 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (Dz.U. Nr 99 poz. 1001 z późn. zm.).

Ewidencji instytucji szkoleniowych dokonują wojewódzkie urzędy pracy. Szczegółowy tryb dokonywania wpisu do Rejestru określa rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 października 2004 r. *w sprawie rejestru instytucji szkoleniowych* (Dz.U. Nr 236, poz. 2365). Rozporządzenie określa również tryb wykreślenia instytucji, uaktualniania danych w rejestrze, wzór wniosku o wpis oraz wymagane dokumenty.

Rejestr Instytucji Szkoleniowych zawiera między innymi informacje dotyczące:

- nazwy i adresu instytucji szkoleniowej,
- kadry prowadzącej szkolenia,
- bazy lokalowej, jej wyposażeniu i środkach dydaktycznych,
- metod oceny jakości szkoleń,
- liczby bezrobotnych i poszukujących pracy objętych szkoleniami w okresie ostatniego roku,
- pomocy udzielanej uczestnikowi szkolenia po jego ukończeniu,
- obszaru i tematyki szkoleń.

Funkcjonujący od ponad pięciu lat Rejestr Instytucji Szkoleniowych jako jeden z instrumentów wspierających rozwój systemu edukacji pozaszkolnej dla potrzeb rynku pracy, ma coraz szerszy zasięg informacyjny. Stanowi on ogólnie dostępną krajową bazę danych o instytucjach szkoleniowych i ich ofercie, kierowanej do ogółu odbiorców, ze szczególnym uwzględnieniem grupy osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

Wśród użytkowników RIS znajdują się:

- Wojewódzkie urzędy pracy – tworzą i udostępniają zasoby informacyjne o instytucjach szkoleniowych,
- Powiatowe urzędy pracy – zlecają instytucjom zarejestrowanym w RIS, w trybie zamówień publicznych przeprowadzanie szkoleń, dopuszczając do udziału w nich jedynie instytucje szkoleniowe zarejestrowane w RIS,
- Instytucje szkoleniowe – mają możliwość prezentacji swojej oferty szkoleniowej, w szeroko dostępnej bazie danych oraz korzystania ze środków publicznych na prowadzenie szkoleń dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy,
- Osoby bezrobotne i poszukujące pracy – w sposób kompleksowy mają możliwość zapoznania się z prezentowaną ofertą instytucji szkoleniowych. System elektroniczny umożliwia wyszukanie konkretnej instytucji szkoleniowej lub grupy instytucji szkoleniowych, informacji teleadresowych, informacji o potencjale danej instytucji oraz o proponowanej przez nią ofercie szkoleniowej,
- Główny Urząd Statystyczny – dane zawarte w RIS mogą wspomagać analizy i badania w obszarze edukacji ustawicznej prowadzone przez GUS oraz inne placówki naukowo-badawcze,
- Stowarzyszenia zawodowe i społeczne – mogą zarówno być umieszczone w rejestrze, jeśli prowadzą działalność szkoleniową lub korzystać z oferty innych instytucji szkoleniowych przy realizacji własnych potrzeb szkoleniowych,
- Partnerzy społeczni – organizacje pracodawców i organizacje związków zawodowych – przy tworzeniu programów szkoleń dla swoich grup odbiorców.

W bazie danych RIS na koniec grudnia 2009 roku, figurowały 7041 aktywne instytucje szkoleniowych, w tym 292 w województwie warmińsko-mazurskim.

8.8. Współdziałanie Wojewódzkiego Urzędu Pracy z Wojewódzką Radą Zatrudnienia

W skład Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia, zgodnie z art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz.1001 ze zm.) o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zostali powołani przedstawiciele działających na terenie województwa warmińsko - mazurskiego, wojewódzkich struktur organizacji związkowych i organizacji pracodawców reprezentatywnych w rozumieniu ustawy o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych, społeczno-zawodowych organizacji rolników, w tym związków zawodowych rolników indywidualnych i izb rolniczych, organizacji pozarządowych, a także przedstawiciel Wojewody Warmińsko-Mazurskiego oraz świata nauki. WRZ w Olsztynie liczy 22 osoby.

Działania Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia (WRZ) w Olsztynie, podejmowane w 2009 roku, były podporządkowane realizacji zadań ustawowych oraz zadań wynikających z rocznego planu pracy Rady. Członkowie Rady w 2008 roku spotykali się trzykrotnie na posiedzeniach merytorycznych. Uczestniczyli również w dwóch szkoleniach; „Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy”

oraz „Doskonalenie zawodowe dorosłych w świetle ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy”.

Działalność Rady w 2009 roku skupiała się w szczególności na współuczestniczeniu w opracowywaniu dokumentów tworzonych na szczeblu regionalnym w celu określenia regionalnej polityki rynku pracy w województwie warmińsko - mazurskim, opiniowanie kryteriów podziału oraz propozycji przeznaczenia środków Funduszu Pracy dla samorządów powiatowych województwa warmińsko-mazurskiego na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań związanych z obsługą bezrobocia w 2009r., ocenie racjonalności gospodarki środkami Funduszu Pracy, ocenie okresowych sprawozdań z działalności Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie, opiniowaniu wniosków dotyczących otwarcia nowych kierunków kształcenia, na poziomie szkół średnich zawodowych i policealnych.

W ramach swoich uprawnień, członkowie Rady podjęli w 2009 roku, 15 Uchwał w następujących sprawach

- Uchwała Nr II/4/09 Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Olsztynie z dnia 18 lutego 2009 r. w sprawie zaopiniowania Projektu kryteriów podziału środków Funduszu Pracy dla samorządów powiatowych województwa warmińsko – mazurskiego na finansowanie programów dotyczących promocji zatrudnienia i finansowanie innych fakultatywnych zadań oraz opiniowanie opracowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie propozycji przeznaczenia środków Funduszu Pracy będących w dyspozycji samorządu województwa i sprawozdań z ich wykorzystania,
- Uchwała Nr II/5/09 Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Olsztynie z dnia 18 lutego 2009 r. w sprawie zaopiniowania Projektu Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2009 rok,
- Uchwała Nr II/6/09 Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Olsztynie z dnia 18 lutego 2009 r. w sprawie oceny racjonalności gospodarki środkami Funduszu Pracy przez Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie w 2008 roku,
- Uchwała Nr III/7/09 Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Olsztynie z dnia 1 czerwca 2009 r. w sprawie zaopiniowania otwarcia nowego kierunku kształcenia w Zespole Szkół Rolniczych i Ogólnokształcących w Jagarzewie,
- Uchwała Nr III/8/09 Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Olsztynie z dnia 1 czerwca 2009 r. w sprawie zaopiniowania otwarcia nowego kierunku kształcenia w Zespole Szkół im. Bohaterów 1939 Roku w Iławie,
- Uchwała Nr III/9/09 Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Olsztynie z dnia 1 czerwca 2009 r. w sprawie zaopiniowania otwarcia nowych kierunków kształcenia w Zespole Szkół i Placówek Oświatowych w Lidzbarku Warmińskim,
- Uchwała Nr III/10/09 Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Olsztynie z dnia 1 czerwca 2009 r. w sprawie zaopiniowania nowego regulaminu Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia,
- Uchwała Nr III/11/09 Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Olsztynie z dnia 1 czerwca 2009 r. w sprawie kryteriów wydawania zezwoleń na pracę cudzoziemców przedstawionego przez Wojewodę Warmińsko – Mazurskiego pismem z dnia 19 maja 2009 r,
- Uchwała Nr III/12/09 Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Olsztynie z dnia 1 czerwca 2009 r. w sprawie zaopiniowania terminów i tematów szkoleń WRZ,

- Uchwała Nr IV/13/09 Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Olsztynie z dnia 14 września 2009 r. w sprawie zaopiniowania Planów Działania PO KL,
- Uchwała Nr IV/14/09 Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Olsztynie z dnia 26 października 2009 r. w sprawie zaopiniowania kryteriów podziału środków Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań realizowanych przez samorzady powiatowe województwa warmińsko-mazurskiego w 2010 roku,
- Uchwała Nr VI/15/09 Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Olsztynie z dnia 18 grudnia 2009 r. w sprawie przyjęcia stanowiska WRZ w sprawie rozwoju ekonomii społecznej i tworzenia spółdzielni socjalnych.

9. Działania służb zatrudnienia w zakresie łagodzenia skutków kryzysu na rynku pracy

Jednym z obszarów szczególnie wrażliwych gospodarczo i społecznie na skutki kryzysu jest rynek pracy.

Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie podjął w 2009r. szereg działań zmierzających do złagodzenia trudnej sytuacji, wykorzystując między innymi możliwości jakie daje Program Operacyjny Kapitał Ludzki, a mianowicie:

- W styczniu 2009r. zwiększono alokację w Poddziałaniu 6.1.3 do 76 mln. zł. (tj. o 6 mln. zł. więcej niż planowano pierwotnie). Dyrektorzy PUP zostali poinformowani, aby w projektach systemowych realizowanych w ramach PO KL, jako priorytet, brać pod uwagę potrzeby pracodawców i pracobiorców, których sytuacja pogorszyła się w wyniku zewnętrznych problemów gospodarczych,
- Z powodu pogarszającej się sytuacji gospodarczej w regionie warmińsko – mazurskim, przyspieszone zostały konkursy w ramach Priorytetu VI i Działania 8.1 PO KL, - w ramach Poddziałania 8.1.1 przeznaczono 30 mln zł. na wsparcie przedsiębiorstw w zakresie rozwoju kwalifikacji kadr,
- Zwiększono w Działaniu 6.2 (dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej), o dodatkowe 5 mln zł., alokacji na rok 2009, co umożliwiło dofinansowanie większej liczby projektów złożonych na konkurs, a tym samym udzielenie większej liczby jednorazowych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
- Zastosowano procedurę przyspieszonego wyboru projektów – „szybka ścieżka” w Poddziałaniu 8.1.2 (działania outplacementowe) - skrócenie czasu naboru, oceny i wyboru projektów, co przyczyniło się do elastycznego reagowania w przypadku zmieniającej się sytuacji na rynku pracy. W III kwartale 2009 r. zaplanowano realizację dodatkowego konkursu w Poddziałaniu 8.1.2 w celu objęcia wsparciem jak największej liczby osób zwalnianych z pracy,
- Przyspieszono wydatkowanie środków - w przypadku projektów o niskiej wartości np. do 150-200 tys. zł., wypłata środków następowała w jednej transzy,
- Podjęto działania zmierzające do jak najlepszego wsparcia Projektodawców z terenu Warmii i Mazur - preferowanie Beneficjentów z naszego regionu (dodatkowe punkty na ocenie merytorycznej) oraz szczególną uwagę zwrócono na potrzebę realizacji przedsięwzięć o szerokim wachlarzu wsparcia dla osób bezrobotnych,

- Stosowano ułatwienia na etapie oceny formalnej, które umożliwiają uzupełnianie/korektę wniosku z powodu nieznacznych uchybień lub błędów oczywistych. Dzięki temu w prawie wszystkich konkursach w 2009r. do oceny merytorycznej trafia ponad 90% wniosków. Pozwala to na szybszą realizację konkursów i szybsze przekazywanie środków do dyspozycji Beneficjentów,
- Ukierunkowano wsparcia na tworzenie miejsc pracy w ramach samozatrudnienia z uwzględnieniem osób zwolnionych z przyczyn leżących po stronie pracodawcy lub będących w okresie wypowiedzenia - w ramach Działania 6.2, Poddziałañ 6.1.3 i 8.1.2 oraz Funduszu Pracy,
- Przygotowano procedury umożliwiające realizację konkursów również w roku 2010 w Działaniu 6.2 i Poddziałaniach 6.1.1 i 8.1.2 w trybie tzw. „szybkiej ścieżki”,
- Jednorazowy dodatek relokacyjny (mobilnościowy) w Poddziałaniach 6.1.1 i 8.1.2, - jednolita kwota dodatku, o równowartości sześciokrotności 100% zasiłku dla bezrobotnych dla osób, które utraciły pracę z przyczyn leżących po stronie zakładu pracy, nie wcześniej niż 6 miesięcy przed dniem przystąpienia do projektu i podjęły pracę w odległości powyżej 50 km od miejsca zamieszkania.

Ponadto Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie, od momentu pojawienia się pierwszych symptomów kryzysu na rynku pracy:

- Wprowadził poprzez powiatowe urzędy pracy, monitoring sytuacji gospodarczej przedsiębiorstw w województwie warmińsko – mazurskim, aby w razie potrzeby podjąć działania interwencyjne w zakresie wsparcia osób zagrożonych lub zwalnianych grupowo, a także w celu wsparcia pracodawców, którzy sygnalizują problemy.
- Zalecono powiatowym urzędом pracy uruchamianie działań skutkujących pomocą zakładom borykającym się z przejściowymi trudnościami oraz wdrożenie programów outplacementowych, a także podejmowanie wspólnie z zakładami oraz partnerami rynku pracy wczesnych interwencji, mających na celu działania osłonowe.
- W województwie warmińsko – mazurskim przeznaczono z Funduszu Pracy, ponad 187 mln zł na finansowanie programów na rzecz zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej. W porównaniu do 2008 roku, kwota ta jest większa o 27,5 mln zł. Z ogólnej kwoty przyznanych środków na aktywne programy przeciwdziałaniu bezrobociu, 50% pozostawiono w dyspozycji samorządu województwa. Środki będące w dyspozycji samorządu województwa przekazano na:
 - sfinansowanie, w wysokości 76 000,0 tys. zł, projektów systemowych powiatowych urzędów pracy w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Poddziałanie 6.1.3 „Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podniesienie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych”,
 - finansowanie projektów lokalnych dla powiatów, w których nastąpiło pogorszenie sytuacji na rynku pracy wskutek recesji – 17 691,4 tys. zł,
- Z rezerwy środków Funduszu Pracy pozostających w dyspozycji ministra pracy i polityki społecznej, na realizację projektów w zakresie promocji zatrudnienia,

łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji bezrobotnych pozyskano dodatkowo kwotę prawie 58 mln. zł.

- Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej, działające w województwie warmińsko – mazurskim, są przygotowane do wsparcia przedsiębiorców w ramach outplacementu.
- Powiatowe Urzędy Pracy zostały uczulone, aby sprawnie obsługiwać zwalnianych pracowników, w tym w miarę możliwości dokonywać rejestracji w zakładach pracy, brać udział w spotkaniach z pracodawcami i pracownikami zakładów, udzielać informacji o zasiłkach, wcześniejszych emeryturach, odprawach oraz podejmować inne niezbędne działania wspomagające.
- Częścią obchodów Europejskich Dni Informacyjnych w Elblągu, była zorganizowana przez Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie, konferencja na temat „Kryzys gospodarczy a lokalne rynki pracy”. Do udziału w konferencji zostali zaproszeni m.in.: przedstawiciele administracji samorządowej i rządowej, dyrektorzy powiatowych urzędów pracy, przedstawiciele MOPS oraz GOPS, agencje zatrudnienia, OHP, przewodniczący rad zatrudnienia, przedstawiciele związków zawodowych i organizacje pracodawców, pracodawcy, przedstawiciele Paktu na rzecz Elbląga, przedstawiciele instytucji wspierających rozwój przedsiębiorczości i Państwowej Inspekcji Pracy. Podczas Konferencji poruszano kwestie dotyczące:
 - polityki edukacyjnej w kontekście potrzeb rynku pracy,
 - kryzysu gospodarczego stanowiącego szczególne wyzwanie dla regionalnych rynków pracy,
 - startu zawodowego absolwentów w warunkach kryzysu gospodarczego,

Podczas debaty, zastanawiano się również nad tym, jak przemodelować politykę lokalnych rynków, aby odpowiadała potrzebom obecnej sytuacji. Stwierdzono, iż jest to problem którego rozwiązania należy szukać w zgłaszanych na wielu forach działaniach, zaczynając od nawiązanie ściślejszej współpracy z ośrodkami pomocy społecznej na wszystkich polach poprzez:

- efektywną realizację projektów systemowych PO KL,
- tam, gdzie jest to konieczne należy przewartościować instrumenty finansowane z Funduszu Pracy na rzecz robót publicznych, prac społecznie użytecznych,
- uaktywnienie pośrednictwa pracy,
- subsydiowanie zatrudnienia w przedsiębiorstwach, które przejawiają potencjał rozwojowy,
- pobudzanie przedsiębiorczości poprzez dotacje dla pracodawców na wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy,
- dotacje na podjęcie działalności gospodarczej przez bezrobotnego,
- wsparcie przy organizacji spółdzielni socjalnych zakładanych przez zwalnianych pracowników,
- utrzymanie aktywności zawodowej zwalnianych np. poprzez programy szkoleniowe, tak aby nie pozostawić ich samych sobie,
- szkolenia w zawodach, na które będzie popyt po ustąpieniu kryzysu,
- zawiązywanie lokalnych paktów na rzecz zatrudnienia,
- przygotowywanie i realizację projektów specjalnych i outplacementowych adresowanych do zwalnianych pracowników,

- współpracę z przedsiębiorcami w trakcie wdrażania rządowego pakietu antykryzysowego,
- kontynuację działań wobec grup defaworyzowanych na rynku pracy, w tym tegorocznych absolwentów,
- pobudzanie mobilności bezrobotnych w poszukiwaniu pracy poza miejscem zamieszkania.

10. Sprawozdanie z monitoringu Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2009 rok

Zgodnie z postanowieniami Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia w województwie warmińsko-mazurskim na 2009 rok, zawartymi w Rozdziale VI. *Monitorowanie i koordynowanie działań oraz sprawozdawanie*, monitorowaniu realizacji, założonych w nim celów i priorytetów, służy analiza zjawisk i procesów, zachodzących na regionalnym rynku pracy.

10.1. Realizacja celów RPD 2009

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia w województwie warmińsko-mazurskim na 2009 rok zakładał realizację następujących celów:

1. Utrzymanie poziomu bezrobocia na prognozowanym poziomie 96 – 112 tys. osób.
2. Osiągnięcie wskaźnika efektywności programów rynku pracy finansowanych z Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego na poziomie co najmniej 40%.

Według danych z końca grudnia 2009 roku, liczba zarejestrowanych bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim wynosiła 109 181 osób. Wskazuje to na osiągnięcie pierwszego celu, zgodnie z którym poziom bezrobocia, w wersji pesymistycznej, należało utrzymać na prognozowanym poziomie 96 – 112 tys. osób. Odnotowany poziom bezrobocia jest jednak znacznie wyższy niż w latach poprzednich - o 24,9% (21 761 osób) od poziomu na koniec 2008 roku i o 10,3% (10 186 osób) od wartości z końca 2007 roku.

Wstępna⁶ analiza realizacji zadań, przewidzianych w RPD 2009, pozwala stwierdzić, że drugi cel również został osiągnięty. Planowany wskaźnik efektywności programów rynku pracy miał wynosić co najmniej 40%. Ze wstępnych szacunków wynika, iż zostanie on przekroczony. W 2008 roku efektywność zatrudnieniowa programów na rzecz zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej wyniosła 52,5%.

10.2. Monitoring wskaźników RPD 2009

Zgodnie z Regionalnym Planem Działań na rzecz Zatrudnienia na 2009 rok, zjawiska i procesy, zachodzące na regionalnym rynku pracy, podlegają monitorowaniu poprzez analizę wskaźników, których syntetyczne zestawienie stanowi poniższa tabela:

⁶ Dane ze sprawozdań w zakresie efektywności programów będą zbierane i opracowywane w czwartym miesiącu po zakończeniu okresu, t.j w kwietniu 2009.

**Tabela 20. Wskaźniki do monitoringu Regionalnego Planu Działań
na rzecz Zatrudnienia na rok 2009**

Wskaźnik	Grudzień 2008	Grudzień 2009	Zmiana
1.	2.	3.	4.
1. Stopa bezrobocia	16,8%	20,2%	3,4 pkt proc.
2. Poziom bezrobocia	87 420	109 181	21 761 (24,9 pkt proc.)
3. Napływ do bezrobocia	142 223	169 007	26 784 (18,8 pkt proc.)
w tym osób powracających z zagranicy	b.d.	3 880	x
4. Wskaźnik płynności rynku pracy	44,0%	34,0%	- 10 pkt proc.
5. Oferty pracy	52 401	46 277	- 6 124 (-11,7 pkt proc.)
6. Podjęcia pracy	62 582	57 471	- 5 111 (- 8,2 pkt proc.)
7. Staże	9 282	14 989	5 707 (61,5 pkt proc.)
8. Przygotowanie zawodowe dorosłych ⁷	4 447	446	- 4001 (- 90,0 pkt proc.)
9. Pracujący	426,5 tys.	430,0 tys. ⁸	3,5 tys.
10. Wskaźnik zatrudnienia	48,3%	48,0%	- 0,3 pkt proc.
11. Udział grup ryzyka w strukturze regionalnego bezrobocia:			
• bezrobotni bez kwalifikacji	32,0%	28,9%	- 3,1 pkt proc.
• młodzież	20,8%	22,3%	1,5 pkt proc.
• długotrwale bezrobotni (12-24 mies.)	12,3%	13,9%	1,6 pkt proc.
• długotrwale bezrobotni (powyżej 24 mies.)	19,3%	12,2%	- 7,1 pkt proc.
• bezrobotni powyżej 50 roku życia	20,1%	19,8%	- 0,3 pkt proc.
• bezrobotni zamieszkali na wsi	50,4%	49,3%	- 1,1 pkt proc.
• kobiety	56,9%	51,6%	- 5,3 pkt proc.
12. Wydatki z Funduszu Pracy	195 782,7 tys. zł	248 498,1 tys. zł	52 715,4 tys. zł (26,9 pkt proc.)
13. Wydatki z Europejskiego Funduszu Społecznego	159,5 mln zł	150,1 mln zł	- 9,4 mln zł (- 5,9 pkt proc.)

Analiza zmian powyższych wskaźników wskazuje zarówno na pozytywne, jak i negatywne tendencje, zachodzące na regionalnym rynku pracy.

Województwo warmińsko-mazurskie charakteryzuje się wysoką stopą bezrobocia. Na koniec grudnia 2009 roku wynosiła ona 20,2%, zwiększając się w stosunku do poprzedniego roku o 3,4 pkt proc., podczas gdy w kraju jej wartość ukształtowała się na poziomie 11,9%.

⁷ Dnia 16.04.2009 roku zostało wydane Rozporządzenie ministra pracy w sprawie przygotowania zawodowego dorosłych, które weszło w życie w połowie roku, w związku z czym liczba osób objętych tą formą aktywizacji jest znacznie mniejsza niż w 2008 roku.

⁸ Według szacunków Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie.

Niekorzystną tendencją na wojewódzkim rynku pracy jest również zwiększanie się napływu do bezrobocia, przy jednoczesnym spadku wielkości odpływu. Od początku 2009 roku do bezrobocia napłynęło 169 007 osób, a więc o prawie 19% więcej niż w 2008 roku (3 880 osób zarejestrowało się w 2009 roku, po powrocie z pracy za granicą). W tym samym okresie wyłączono z ewidencji 147 246 osób, czyli o 6 552 osoby (o 4,3%) mniej w porównaniu do ubiegłego roku. 57 471 osób podjęło zatrudnienie, co świadczy o spadku w porównaniu do 2008 roku – o 5 111 osób (8,2 pkt proc.).

W analizowanym okresie zmniejszyła się, o 11,7 pkt proc., liczba ofert pracy, jakie wpłynęły do powiatowych urzędów pracy. Spadła również, o 8,2 pkt proc. liczba podjęć zatrudnienia. Wskaźnik płynności rynku pracy w 2009 roku zmniejszył się o 10 pkt proc., co oznacza, że stosunek liczby bezrobotnych podejmujących pracę do liczby nowo zarejestrowanych był mniejszy niż rok wcześniej.

W 2009 roku znacznie zwiększyła się liczba podjęć stażu, w porównaniu do 2008 roku – o 61,5 pkt proc. W większym stopniu zmniejszyła się natomiast liczba podjęć przygotowania zawodowego, co jest spowodowane wydaniem Rozporządzenia ministra pracy w sprawie przygotowania zawodowego dorosłych i późnym, w rocznej perspektywie, rozpoczęciem realizacji tej formy aktywizacji osób bezrobotnych.

W 2009 roku wzrosła, o 3,5 tys. osób, liczba pracujących w gospodarce narodowej, spadła natomiast wartość wskaźnika zatrudnienia (o 0,3 pkt proc.).

Należy również zwrócić uwagę na zmiany w strukturze bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim. W szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy jest młodzież do 25 roku życia, której udział w ogólnym bezrobociu wynosił, w 2009 roku, 22,3%. W rejestrach powiatowych urzędów pracy, według stanu na koniec roku, pozostawały 24 322 osoby z tej kategorii. W porównaniu z grudniem 2008 roku nastąpił więc wzrost zarówno liczby bezrobotnej młodzieży (o 6 133 osoby, tj. o 33,7%), jak i jej udziału (o 1,5 pkt proc.) w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych.

Prawie 29% ogółu bezrobotnych w województwie, w 2009 roku, stanowiły osoby bez kwalifikacji zawodowych. W porównaniu z grudniem 2008 roku ich liczba zwiększyła się do 31 570 osób, a więc o 3 599 osób (12,9%), a procentowy udział w ogólnym bezrobociu zmniejszył się o 3,1 pkt procentowego.

Istotnym problemem warmińsko-mazurskiego rynku pracy jest długotrwałe bezrobocie. W okresie od grudnia 2008 do grudnia 2009 roku odnotowano wzrost liczby długotrwałe bezrobotnych o 3 717 osób, czyli o 8,4 pkt proc. W strukturze regionalnego bezrobocia 13,9% stanowią osoby pozostające bezrobotne od 12 do 24 miesięcy, co oznacza wzrost ich udziału, o 1,6 pkt proc., w stosunku do roku 2008. Widoczny jest natomiast spadek, o 7,1 pkt proc., udziału osób, pozostających w ewidencji dłużej niż 24 miesiące.

W 2009 roku można zauważyć zmniejszenie się, z 20,1% do 19,8%, udziału osób, które ukończyły 50 rok życia w ogólnej liczbie zarejestrowanych. Należy jednak zauważyć, że spadek ten był niewielki (o 0,3 pkt proc.) i nadal grupa ta stanowi prawie 20% ogółu bezrobotnych.

Blisko połowa bezrobotnych zarejestrowanych w województwie warmińsko-mazurskim (53 860 osób, tj. 49,3%) zamieszkuje na wsi. Przed rokiem, bezrobotni mieszkańcy wsi w liczbie 44 059 osób stanowili 50,4% ogólnej liczby pozostających bez pracy. Pozytywnym zjawiskiem jest zmniejszanie się procentowego udziału

mieszkańców wsi w ogólnej liczbie bezrobotnych (w stosunku do ubiegłego roku o 1,1 pkt proc).

Struktura regionalnego bezrobocia charakteryzuje się przewagą kobiet. Stanowią one 51,6% ogółu bezrobotnych, a ich liczba, na koniec 2009 roku, wynosiła 56 334 osoby. W porównaniu do grudnia 2008 roku, liczba ta zwiększyła się o 23 373 osoby, tj. o 13,3%, spadł natomiast, o 5,5 pkt procentowego, udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych.

W 2009 roku z Funduszu Pracy wydatkowano 245 204,8 tys. zł, czyli o ponad 25% zł więcej niż w roku ubiegłym. Zmniejszyły się natomiast, o 9,4 mln zł (5,9 pkt proc.) wydatki z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Reasumując: Wyniki monitoringu realizacji Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2009 rok, wskazują na trudną sytuację na warmińsko-mazurskim rynku pracy. Widoczne skutki spowolnienia gospodarczego, zmuszają do podjęcia odpowiednich działań, zarówno doraźnych i osłonowych, jak i długoterminowych, zmierzających do utrzymania istniejących i tworzenia nowych miejsc pracy.

Szczególnym wsparciem należy objąć grupy osób, które znajdują się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy. Są to między innymi bezrobotni do 25 roku życia, bezrobotni w wieku powyżej 50 lat, bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych i bez doświadczenia zawodowego oraz osoby długotrwale bezrobotne. Szczególnego wsparcia wymagają również, w związku ze spowolnieniem gospodarczym, osoby zwalniane z zakładów pracy, dotkniętych recesją.

11. Podsumowanie

Realizacja zadań w zakresie aktywnej polityki rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim w 2009 roku, przebiegała w niekorzystnych warunkach. Rok ten był okresem spowolnienia gospodarczego wywołanego światowym kryzysem finansowym, którego skutki dotknęły również województwo warmińsko-mazurskie.

O trudnościach na regionalnym rynku pracy świadczy między innymi wzrost stopy i poziomu bezrobocia, jak również rosnący napływ do bezrobocia, przy jednoczesnym spadku liczby ofert pracy i podjęć zatrudnienia. Również niekorzystnie kształtuje się procentowy udział młodzieży do 25 roku życia w strukturze regionalnego bezrobocia. Jego wzrost świadczy o coraz trudniejszej sytuacji młodych ludzi na rynku pracy.

W strukturze bezrobocia można jednak zauważyć także pozytywne tendencje. W 2009 roku, znacznie zmniejszył się udział procentowy kobiet i osób, pozostających w ewidencji dłużej niż 24 miesiące. W mniejszym stopniu spadł natomiast udział bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych, bezrobotnych zamieszkałych na wsi oraz bezrobotnych powyżej 50 roku życia.

Mimo trudności, analiza sytuacji na warmińsko – mazurskim rynku pracy, a także wyniki monitoringu Regionalnego Planu Działań w Województwie Warmińsko – Mazurskim w 2009 roku, wykazują pozytywne efekty wdrażania Planu polegające na:

- osiągnięciu celu, zgodnie z którym poziom bezrobocia w wersji pesymistycznej należało utrzymać na poziomie do 112 tys. osób – osiągnięto 109 181 osób,
- osiągnięciu planowanego wskaźnika efektywności zatrudnieniowej programów rynku pracy na poziomie co najmniej 40%

- uzyskaniu zamierzonych wymiernych efektów w ograniczaniu rozmiarów bezrobocia w zakresie niektórych grup określonych w planie jako priorytetowe, to jest długotrwale bezrobotnych, osób bez kwalifikacji zawodowych, bezrobotnych zamieszkałych na wsi, kobiet,
- zaktywizowaniu większej niż w 2008 roku liczby bezrobotnych (o ponad 2000 osób),
- optymalizacji wykorzystania środków Funduszu Pracy oraz środków Europejskiego Funduszu Społecznego,
- powiązaniu programów regionalnych z planem krajowym, w działaniach na rzecz osób bezrobotnych zwolnionych z pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników, związanych z trudnościami gospodarczymi lub niewypłacalnością pracodawcy w warunkach kryzysu finansowego; zwiększających aktywność zawodową osób do 30 roku życia oraz 45/50+, a także programów związanych z rozwojem małej i średniej przedsiębiorczości,
- uaktywnieniu lokalnych partnerów funkcjonujących w obszarze rynku pracy,
- integracji oraz koordynacji działań podmiotów działających w obszarze rynku pracy,
- wyniki monitoringu wskazują jednocześnie na te obszary, gdzie należy zintensyfikować działania aktywizujące, ponieważ analiza zmian, charakteryzujących grupy bezrobotnych uznanych za priorytetowe wykazuje, iż mimo stosowanych preferencji zwiększył się udział młodzieży do 25 roku życia,
- w grupie osób bez kwalifikacji zawodowych, znajdują się również absolwenci liceów ogólnokształcących (35,3% bezrobotnych nieposiadających kwalifikacji). Jest to szczególna grupa, którą z racji na średni poziom wykształcenia, powinno się wesprzeć specjalnymi programami szkoleniowymi.

W kwestii osiągnięcia zakładanych w RPD na 2010 celów, w szczególności należy zachować ciągłość w odniesieniu do:

- głównych kierunków regionalnej polityki rynku pracy,
- priorytetów Planu,
- priorytetowych grup bezrobotnych i innych osób wymagających wsparcia na rynku pracy.

Działania w obszarze polityki regionalnej w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji bezrobotnych powinny uwzględniać:

- poprawę jakości i dostępności informacji o rynku pracy,
- wzmocnienie powiązań systemu edukacji z gospodarką i rynkiem pracy,
- uelastycznienie dostosowania oferty programów aktywizujących do potrzeb i oczekiwań pracodawców,
- wzmocnienie działań wspierających rozwój przedsiębiorczości z udziałem osób bezrobotnych (wsparcie finansowe i doradztwo),
- wspieranie bezrobotnych poprzez odpowiednie doradztwo i instrumenty finansowe do podejmowania aktywności zawodowej,
- pomoc w przełamywaniu barier (mentalnych, finansowych, komunikacyjnych) utrudniających uzyskanie zatrudnienia, podejmowanie własnej działalności gospodarczej, korzystanie z form edukacji dorosłych,

- uspołecznienie problemu bezrobocia i włączenie partnerów rynku pracy w procesy aktywizacji bezrobotnych działania wspierające bezrobotnych w powrocie na rynek pracy.

Analiza danych sprawozdawczych odnoszących się do wskaźników monitorowanych w ramach Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia, pozwala na stwierdzenie, iż regionalna polityka rynku pracy jest realizowana zgodnie z założeniami Planu.

Załączniki – tabele statystyczne

Tabela 1. Bezrobocie w województwie warmińsko – mazurskim

Stan na 31.12.2009r.

PUP	Bezrobotni ogółem			wzrost /spadek w %		wzrost /spadek w liczbach	
	grudzień	listopad	grudzień	4:2	4:3	4 - 2	4 - 3
	2008	2009	2009				
1	2	3	4	5	6	7	8
Bartoszyce	6 791	7 425	7 580	11,6	2,1	789	155
Braniewo	4 356	4 540	4 730	8,6	4,2	374	190
Działdowo	4 823	6 093	6 210	28,8	1,9	1 387	117
Elbląg grodzki	5 066	6 791	7 006	38,3	3,2	1 940	215
Elbląg ziemski	4 286	5 020	5 319	24,1	6,0	1 033	299
Elk	6 094	7 292	7 675	25,9	5,3	1 581	383
Giżycko	3 142	3 500	3 951	25,7	12,9	809	451
Gołdap	2 200	2 272	2 434	10,6	7,1	234	162
Ilawa	3 503	3 904	3 983	13,7	2,0	480	79
Kętrzyn	4 804	5 637	6 055	26,0	7,4	1 251	418
Lidzbark Warmiński	3 603	4 228	4 322	20,0	2,2	719	94
Mragowo	3 652	4 010	4 184	14,6	4,3	532	174
Nidzica	2 060	2 046	2 218	7,7	8,4	158	172
Nowe Miasto Lubawskie	2 056	2 840	3 066	49,1	8,0	1 010	226
Olecko	2 946	2 987	3 110	5,6	4,1	164	123
Olsztyn grodzki	3 640	5 803	6 126	68,3	5,6	2 486	323
Olsztyn ziemski	5 440	7 095	7 687	41,3	8,3	2 247	592
Ostróda	6 781	8 717	8 868	30,8	1,7	2 087	151
Pisz	5 057	5 846	6 090	20,4	4,2	1 033	244
Szczytno	5 077	6 006	6 367	25,4	6,0	1 290	361
Węgorzewo	2 043	2 106	2 200	7,7	4,5	157	94
Ogółem	87 420	104 158	109 181	24,9	4,8	21 761	5 023

Tabela 2. Stopa bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim

stan na 31.12.2009 r.

PUP	Grudzień* 2008	Listopad 2009	Grudzień 2010	wzrost/ spadek 4 - 2	wzrost/ spadek 4 - 3
1.	2	3	4	5	6
podregion elbląski	16,4	19,4	20,0	3,6	0,6
Braniewski	30,1	31,0	31,9	1,8	0,9
Działdowski	20,3	24,4	24,8	4,5	0,4
Elbląski	21,0	23,7	24,8	3,8	1,1
Iławski	9,8	10,8	11,1	1,3	0,3
Nowomiejski	13,8	18,1	19,3	5,5	1,2
Ostródzki	18,9	23,1	23,4	4,5	0,3
M.Elbląg	11,7	15,2	15,6	3,9	0,4
podregion ełcki	21,4	23,3	24,5	3,1	1,2
Ełcki	19,6	22,7	23,6	4,0	0,9
Giżycki	16,0	17,6	19,4	3,4	1,8
Olecki	20,9	21,1	21,9	1,0	0,8
Piski	27,3	30,3	31,2	3,9	0,9
Gołdapski	23,3	23,9	25,2	1,9	1,3
Węgorzewski	26,3	26,9	27,8	1,5	0,9
podregion olsztyński	15,1	17,7	18,5	3,4	0,8
Bartoszycki	31,2	33,2	33,7	2,5	0,5
Kętrzyński	23,1	26,1	27,5	4,4	1,4
Lidzbarski	23,5	26,6	27,1	3,6	0,5
Mragowski	19,9	21,5	22,3	2,4	0,8
Nidzicki	18,9	18,9	20,2	1,3	1,3
Olsztyński	15,1	18,9	20,2	5,1	1,3
Szczygieński	21,0	24,0	25,1	4,1	1,1
M.Olsztyn	4,3	6,7	7,1	2,8	0,4
Województwo	16,8	19,4	20,2	3,4	0,8
Polska	9,5	11,4	11,9	2,4	0,5

Źródło: GUS Warszawa

* Stopa bezrobocia za grudzień 2008 roku po korekcie GUS, wynikającej z ustalenia ostatecznej liczby pracujących poza rolnictwem indywidualnym.

**Tabela 3. Wybrane kategorie bezrobotnych
województwie warmińsko – mazurskim na
koniec grudnia 2009**

Powiat	Ogółem bezrobotni	w tym									
		Kobiety	Udział 3:2 w %	Młodzież do 25 lat	Udział 5:2 w %	Mieszkańcy wsi	Udział 7:2 w %	Z prawem do zasiłku	Udział 9:2 w %	Długotrwale bezrobotni	Udział 11:2 w %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Bartoszyce	7580	4060	53,6	1604	21,2	3958	52,2	1530	20,2	4522	59,7
Braniewo	4730	2561	54,1	965	20,4	2686	56,8	937	19,8	2806	59,3
Działdowo	6210	3646	58,7	1448	23,3	3598	57,9	1561	25,1	3070	49,4
Elbląg grodzki	7006	3514	50,2	1399	20,0	0	0,0	1179	16,8	2463	35,2
Elbląg ziemski	5319	2843	53,4	1236	23,2	3974	74,7	1140	21,4	2488	46,8
Elk	7675	3765	49,1	1768	23,0	2954	38,5	2021	26,3	3292	42,9
Giżycko	3951	2164	54,8	896	22,7	1788	45,3	1084	27,4	1519	38,4
Gołdap	2434	1261	51,8	588	24,2	1440	59,2	504	20,7	1176	48,3
Iława	3983	2186	54,9	1063	26,7	1786	44,8	967	24,3	1211	30,4
Kętrzyn	6055	2878	47,5	1241	20,5	3142	51,9	1531	25,3	2834	46,8
Lidzbark Warmiński	4322	2202	50,9	886	20,5	1925	44,5	1101	25,5	2286	52,9
Mragowo	4184	2052	49,0	970	23,2	2236	53,4	1258	30,1	1674	40,0
Nidzica	2218	1231	55,5	551	24,8	1417	63,9	573	25,8	846	38,1
Nowe Miasto Lub.	3066	1625	53,0	866	28,2	2312	75,4	1078	35,2	1041	34,0
Olecko	3110	1568	50,4	719	23,1	1998	64,2	662	21,3	1573	50,6
Olsztyn grodzki	6126	3035	49,5	1105	18,0	0	0,0	1073	17,5	1426	23,3
Olsztyn ziemski	7687	3964	51,6	1679	21,8	5185	67,5	2273	29,6	2677	34,8
Ostróda	8868	4441	50,1	1942	21,9	5158	58,2	2383	26,9	3761	42,4
Pisz	6090	3028	49,7	1451	23,8	2843	46,7	1652	27,1	2889	47,4
Szczytno	6367	3209	50,4	1513	23,8	4164	65,4	1449	22,8	3168	49,8
Węgorzewo	2200	1101	50,0	432	19,6	1296	58,9	470	21,4	1223	55,6
Ogółem	109181	56334	51,6	24322	22,3	53860	49,3	26426	24,2	47945	43,9

Tabela 4. Zmiany w strukturze bezrobotnych w województwie warmińsko – mazurskim

Stan na koniec miesiąca.

Wyszczególnienie	grudzień 2008	listopad 2009	grudzień 2009	zmiany 4 - 3	zmiany 4 - 2	zmiany w % 4 : 2	zmiany w % 4 : 3
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Bezrobotni ogółem	87 420	104 158	109 181	5 023	21 761	24,9	4,8
kobiety	49 707	54 494	56 334	33 615	38 402	77,3	61,7
% do ogółu bezrobotnych	56,9	52,3	51,6	28,4	23,8	x	x
bezrobotni do 25 r. ż.	18 189	23 598	24 322	724	6 133	33,7	3,1
% do ogółu bezrobotnych	20,8	22,7	22,3	-0,4	1,5	x	x
długotrwale bezrobotni	44 228	45 288	47 945	2 657	3 717	8,4	5,9
% do ogółu bezrobotnych	50,6	43,5	43,9	0,4	-6,7	x	x
mieszkańcy wsi	44 059	50 958	53 860	2 902	9 801	22,2	5,7
% do ogółu bezrobotnych	50,4	48,9	49,3	0,4	-1,1	x	x
bezrobotni z prawem do zasiłku	19 794	25 230	26 426	1 196	6 632	33,5	4,7
% do ogółu bezrobotnych	22,6	24,2	24,2	0,0	1,6	x	x
bezrobotni powyżej 50 r. ż.	17 570	20 345	21 669	1 324	4 099	23,3	6,5
% do ogółu bezrobotnych	20,1	19,5	19,8	0,3	-0,3	x	x
bezrobotni bez kwalifikacji	27 971	30 314	31 570	1 256	3 599	12,9	4,1
% do ogółu bezrobotnych	32,0	29,1	28,9	-0,2	-3,1	x	x
niepełnosprawni	4 165	5 074	5 268	194	1103	26,5	3,8
% do ogółu bezrobotnych	4,8	4,9	4,8	0,0	0,1	x	x

Tabela 5. Bezrobotni zarejestrowani w okresie styczeń – grudzień 2009 roku

PUP	Zarejestrowani w okresie styczeń - grudzień		Po raz pierwszy		Po raz kolejny		Po pracach interwencyjnych		Po robotach publicznych		Po stażu		Po odbyciu przygotowania zawod. w miejscu pracy		Po szkoleniu		Po pracach społecznie użytecznych	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Bartoszyce	8128	3699	1138	468	6990	3231	80	36	304	80	365	271	4	4	571	183	831	609
Braniewo	5538	2704	929	437	4609	2267	194	112	153	63	683	476	41	26	355	173	275	181
Działdowo	6838	3118	1324	600	5514	2518	18	6	28	16	345	269	1	1	278	75	154	110
Elbląg grodzki	11571	5565	1879	854	9692	4711	76	25	61	29	1086	749	328	261	493	152	69	27
Elbląg ziemski	7683	3830	1237	558	6446	3272	56	25	111	41	1135	810	278	212	233	77	121	83
Ełk	11012	4709	1811	788	9201	3921	17	9	170	36	644	434	121	78	638	221	110	89
Giżycko	7026	3270	897	392	6129	2878	93	49	91	37	450	341	52	37	474	190	112	67
Gołdap	4271	2009	549	267	3722	1742	44	22	88	26	572	375	120	94	261	130	87	70
Iława	9503	4544	1907	893	7596	3651	11	6	9	0	453	307	43	38	434	205	78	64
Kętrzyn	9990	4509	1411	617	8579	3892	396	177	396	157	367	293	156	145	666	214	762	513
Lidzbark Warm.	5375	2411	848	391	4527	2020	22	12	117	30	298	227	100	81	337	125	209	176
Mragowo	7208	3192	1168	537	6040	2655	78	33	0	0	582	367	80	56	509	216	34	22
Nidzica	4279	1964	684	322	3595	1642	25	14	41	10	197	150	17	12	122	64	369	274
Nowe Miasto Lub.	4922	2316	1005	417	3917	1899	73	43	85	43	348	266	35	27	94	33	63	42
Olecko	4536	1897	675	296	3861	1601	11	8	245	129	387	305	24	23	250	71	18	12
Olsztyn grodzki	13184	6347	3549	1683	9635	4664	10	8	15	6	938	701	94	80	660	301	313	200
Olsztyn ziemski	13613	6564	2692	1192	10921	5372	114	67	199	63	717	567	152	128	844	387	679	492
Ostróda	13139	5741	2089	925	11050	4816	90	42	57	12	1123	816	101	75	532	139	180	120
Pisz	9327	4547	1307	597	8020	3950	252	206	742	359	587	388	116	77	348	131	859	661
Szczytno	8385	3719	1415	622	6970	3097	207	134	161	43	438	329	275	236	934	412	81	64
Węgorzewo	3479	1690	450	209	3029	1481	139	73	17	2	454	309	93	83	171	77	202	153
Województwo	169007	78345	28964	13065	140043	65280	2006	1107	3090	1182	12169	8750	2231	1774	9204	3576	5606	4029

Tabela 6. Bilans bezrobotnych ogółem w okresie styczeń – grudzień 2009 roku

Styczeń – grudzień 2009																							
POWIAT	NAPŁYW		ODPŁYW		Podjęcia pracy														Rozpoczęcie szkoleń	Rozp. pracy społecznie użytecznej	Rozpoczęcie stazu	Niepotwierzenia gotowości	Rozpocz. przygotow. zawodowe
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Niesubsydiowanej				Subsydiowanej												
							Ogółem	Kobiety	W tym: sezonowej		Ogółem	Kobiety	w tym:										
									Ogółem	Kobiety			Interwencyjne	publiczne	dotacje								
Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	bezrob	pracodaw												
Bartoszyce	8128	3699	7339	3486	3012	1275	2070	955	0	0	942	320	151	60	472	138	154	165	534	820	377	1418	0
Braniewo	5538	2704	5164	2673	2020	971	1310	610	80	37	710	361	297	185	227	99	95	87	357	278	728	1233	7
Działdowo	6838	3118	5451	2672	3064	1484	2571	1258	115	58	493	226	137	80	106	62	137	113	287	156	432	1063	0
Elbląg grodzki	11571	5565	9631	4918	2925	1516	2257	1209	0	0	668	307	128	45	137	72	126	231	387	131	1433	3542	35
Elbląg ziemski	7683	3830	6650	3555	1941	950	1444	711	1	1	497	239	82	47	164	65	71	164	236	132	1487	1706	43
Elk	11012	4709	9431	4179	3400	1391	2687	1166	0	0	713	225	70	32	223	48	165	231	641	119	696	3365	71
Giżycko	7026	3270	6217	2990	3016	1442	2519	1231	0	0	497	211	228	123	94	32	74	101	475	130	468	1463	24
Gołdap	4271	2009	4037	2000	1363	550	1034	439	736	316	329	111	67	35	70	15	90	90	266	90	568	1019	5
Iława	9503	4544	9023	4499	3954	1927	3057	1544	7	6	897	383	232	149	23	0	332	308	445	91	837	2444	2
Kętrzyn	9990	4509	8739	4068	3088	1355	1875	842	4	0	1213	513	510	235	489	188	143	70	556	767	536	3222	47
Lidzbark Warm.	5375	2411	4656	2186	1910	828	1469	670	1368	632	441	158	100	54	138	38	90	112	340	209	369	1166	5
Mragowo	7208	3192	6676	3030	2641	1224	2201	1068	8	4	440	156	134	53	0	0	161	143	456	34	602	1941	22
Nidzica	4279	1964	4121	2027	1461	576	1167	469	0	0	294	107	108	60	71	21	67	44	128	361	372	1201	2
Nowe Miasto Lub.	4922	2316	3912	1990	1959	943	1311	642	0	0	648	301	242	155	96	47	168	137	93	45	401	887	0
Olecko	4536	1897	4372	1929	1885	795	1293	543	1271	533	592	252	22	16	282	141	159	128	252	19	394	1301	1
Olsztyn grodzki	13184	6347	10698	5236	3587	1869	3201	1664	5	2	386	205	65	49	26	17	167	45	661	374	1053	3909	25
Olsztyn ziemski	13613	6564	11366	5775	4065	2021	3354	1719	527	303	711	302	220	135	304	96	136	26	821	595	881	3760	32
Ostróda	13139	5741	11052	5228	4574	2034	3803	1717	338	139	771	317	193	111	56	16	356	147	569	207	1308	2930	18
Pisz	9327	4547	8294	4176	3621	1788	1808	850	1222	608	1813	938	432	313	999	508	137	244	349	963	668	1840	27
Szczytno	8385	3719	7095	3415	2779	1287	2004	948	139	84	775	339	339	223	212	57	101	113	836	81	744	1612	39
Węgorzewo	3479	1690	3322	1686	1206	513	794	319	0	0	412	194	223	128	31	6	59	99	186	212	635	679	41
Województwo	169007	78345	147246	71718	57471	26739	43229	20574	5821	2723	14242	6165	3980	2288	4220	1666	2988	2798	8875	5814	14989	41701	446

**Tabela 7. Oferty pracy zgłoszone do powiatowych urzędów pracy
w okresie styczeń – grudzień w latach 2008 - 2009**

PUP	Rok 2008					Rok 2009					Zmiany w %		
	Oferty pracy ogółem	Subsy- diowane	Niesubsy- diowane	3:2 w %	4:2 w %	Oferty pracy ogółem	Subsy- diowane	Niesubsy- diowane	8:7 w %	9:7 w %	7:2	8:3	9:4
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Bartoszyce	2792	1988	804	71,2	28,8	2292	1879	413	82,0	18,0	-17,9	-5,5	-48,6
Braniewo	2056	1586	470	77,1	22,9	1988	1696	292	85,3	14,7	-3,3	6,9	-37,9
Działdowo	2106	886	1220	42,1	57,9	1589	922	667	58,0	42,0	-24,5	4,1	-45,3
Elbląg Grodzki	4616	2886	1730	62,5	37,5	3552	2651	901	74,6	25,4	-23,1	-8,1	-47,9
Elbląg Ziemski	2310	1781	529	77,1	22,9	2094	1885	209	90,0	10,0	-9,4	5,8	-60,5
Elk	2784	1775	1009	63,8	36,2	2087	1504	583	72,1	27,9	-25,0	-15,3	-42,2
Giżycko	2641	1092	1549	41,3	58,7	1827	1150	677	62,9	37,1	-30,8	5,3	-56,3
Gołdap	1487	1065	422	71,6	28,4	1250	921	329	73,7	26,3	-15,9	-13,5	-22,0
Iława	2780	1174	1606	42,2	57,8	2686	1528	1158	56,9	43,1	-3,4	30,2	-27,9
Kętrzyn	2371	1852	519	78,1	21,9	2674	2365	309	88,4	11,6	12,8	27,7	-40,5
Lidzbark Warmiński	1457	856	601	58,8	41,2	1225	780	445	63,7	36,3	-15,9	-8,9	-26,0
Mragowo	1581	947	634	59,9	40,1	1644	934	710	56,8	43,2	4,0	-1,4	12,0
Nidzica	1578	919	659	58,2	41,8	1412	1005	407	71,2	28,8	-10,5	9,4	-38,2
Nowe Miasto Lub.	1304	729	575	55,9	44,1	1160	882	278	76,0	24,0	-11,0	21,0	-51,7
Olecko	1109	828	281	74,7	25,3	1126	856	270	76,0	24,0	1,5	3,4	-3,9
Olsztyn Grodzki	5426	1620	3806	29,9	70,1	4012	1722	2290	42,9	57,1	-26,1	6,3	-39,8
Olsztyn Ziemski	3523	2118	1405	60,1	39,9	2932	2051	881	70,0	30,0	-16,8	-3,2	-37,3
Ostróda	3031	1635	1396	53,9	46,1	2947	1913	1034	64,9	35,1	-2,8	17,0	-25,9
Pisz	3569	2707	862	75,8	24,2	4000	3186	814	79,7	20,4	12,1	17,7	-5,6
Szczytno	2313	1610	703	69,6	30,4	2190	1697	493	77,5	22,5	-5,3	5,4	-29,9
Węgorzewo	1567	1031	536	65,8	34,2	1590	1300	290	81,8	18,2	1,5	26,1	-45,9
Województwo	52401	31085	21316	59,3	40,7	46277	32827	13450	70,9	29,1	-11,7	5,6	-36,9